GYMNÁZIUM SLOVANSKÉ NÁMĚSTÍ BRNO

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Šestiletý vzdělávací program

Multikulturní jazykové gymnázium

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 3

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 4

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 6

4. UČEBNÍ PLÁN 12

5. UČEBNÍ OSNOVY 15

ČESKÝ JAZYK 15
ANGLICKÝ JAZYK 29
NĚMECKÝ JAZYK 42
FRANCOUZSKÝ JAZYK 52
ŠPANĚLSKÝ JAZYK 63
MATEMATIKA 75
FYZIKA 82
CHEMIE 90
BIOLOGIE 102
GEOGRAFIE 114
NAUKA O SPOLEČNOSTI 121
DĚJEPIS 138
TĚLESNÁ VÝCHOVA 148
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ 156
SVĚT PRÁCE 160
UMĚNÍ A KULTURA – HUDEBNÍ OBOR 165
UMĚNÍ A KULTURA – VÝTVARNÝ OBOR 173
INFORMATIKA 180

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY 185

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1 Název ŠVP

Oficiální název: Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Motivační název: Multikulturní jazykové gymnázium

Školní vzdělávací program byl vytvořen podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (nižší stupeň) a Rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání.

1.2 Předkladatel

Název a adresa školy: **Gymnázium Brno, Slovanské náměstí, příspěvková organizace**
Slovanské nám. 7, 612 00 Brno
IČO: 00559016
Rezortní identifikátor školy: 600013472
IZO: 000559016

Ředitelka školy: Mgr. Ilona Kopecká
e-mail: red@gymnaslo.cz

Koordinátor tvorby ŠVP: RNDr. Bc. Miroslav Hruška
e-mail: hruska@gymnaslo.cz

Kontakty: telefon: 541 321 317
fax: 549 257 709
e-mail: red@gymnaslo.cz
web: www.gymnaslo.cz

1.3 Vzdělávací program

- Šestiletý vzdělávací program
- Denní forma vzdělávání

1.4 Zřizovatel: Jihomoravský kraj

Adresa: Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno
Kontakty: Odbor školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje
telefon: 541 651 111
fax: 541 653 439
e-mail: slobodnikova.hana@kr-jihomoravsky.cz

Dokument vznikl úpravou ŠVP, které bylo schváleno MŠMT jako pilotní ŠVP pod č.j. 23708/07-23.

Platnost dokumentu od **1. září 2016**

Mgr. Ilona Kopecká
ředitelka škol

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

VELIKOST ŠKOLY

- Počet kmenových a odborných učeben odpovídá běžnému provozu 20 tříd. Kapacita školy podle zřizovací listiny je 640 žáků.

VYBAVENÍ ŠKOLY

- Všechny učebny jsou vybaveny počítačem, dataprojektorem a zesilovačem s reproduktory. Škola je pokryta wifi připojením k internetu. V několika učebnách jsou interaktivní tabule.
- Další prostory, které mohou využívat žáci i pedagogové, jsou žákovská knihovna, učitelský klub, žákovská studovna, cizojazyčné knihovny, aula pro 60 osob, multimediální učebna, posilovna, ateliér pro výtvarnou výchovu, prostory pro laboratorní a praktická cvičení v přírodovědných předmětech, jídelna s výdejnou stravy, tělocvična a dva malé gymnastické sály.
- Pro výuku informatiky jsou určeny počítačová učebna, multimediální učebna a žákovská studovna. Ve všech učebnách je přístup k internetu a je žákům a učitelům k dispozici i mimo výuku.

DOSTUPNOST ŠKOLY

- Naše gymnázium má velmi dobré spojení MHD se všemi částmi města Brna, včetně vlakového nádraží Královo Pole, hlavního nádraží a autobusového nádraží.

KLIMA ŠKOLY

- Školní budova pochází z konce dvacátých let dvacátého století, je umístěna v centru městské části Brno-Královo Pole na náměstí s parkem.
- Pro naši školu je charakteristický otevřený a demokratický přístup k žákům, díky kterému se vytváří neformální a příjemná atmosféra.
- Vzhledem k tomu, že škola vzdělává i zahraniční žáky s výukou v anglickém jazyce, panuje ve škole kosmopolitní atmosféra. Cizojazyčným studujícím je zprostředkována výuka češtiny (zajištěna mezinárodní organizací AFS).

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

- Učitelský sbor je plně aprobovaný, v rámci výuky cizích jazyků zaměstnává škola rodilé mluvčí. Učitelé jsou aktivní jako lektoři, publikují v odborném tisku, vydávají učebnice. Složení a počet členů pedagogického sboru závisí na kapacitě a výkonech školy. Při reálné kapacitě 18–20 tříd se předpokládá, že na naší škole působí kolem 44 pedagogů (přepočteno). Část vyučujících vyučuje své předměty v anglickém jazyce.
- Učitelé pracují v liberálním prostředí, které jim umožňuje využít nejvhodnější pedagogické metody, moderní výukové strategie a vlastní tvůrčí přístup.

CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

- Žáci docházejí či dojíždějí ze všech částí Brna, okolních okresů i ze vzdálenějších regionů; našimi žáky jsou i cizí státní příslušníci (děti zahraničních pracovníků s dočasným pobytem a imigrantů s trvalým pobytem na našem území). Při umísťování zahraničních studentů spolupracujeme s organizací AFS.

DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

- Na škole probíhají dlouhodobé projekty zaměřené na zahraniční studijní výměny se stálými partnerskými školami v Německu (Icking), Rakousku (Vídeň), Nizozemsku (Utrecht), Maďarsku (Pécs) a na Slovensku (Nitra).
- Škola se opakovaně zapojuje do aktivit programů EU. Vedle projektů spolupráce s evropskými školami se připravují individuální výjezdy žáků do těchto škol.

SPOLUPRÁCE S PARTNERSKÝMI SUBJEKTY

- Školská rada je ustavena dle Zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon) a na základě usnesení Rady Jihomoravského kraje č. 876/05/R 19. Školská rada má devět členů.
- Studentská samospráva vyvíjí velmi aktivní činnost – Studentský senát – se podílí na organizaci života školy a na přípravě a organizaci mimoškolní činnosti žáků, propagaci školy, plně organizuje provoz žákovské studovny.
- Naše škola zajišťuje ve spolupráci s vysokými školami pedagogické praxe studentů učitelství (jsme klinická škola Masarykovy univerzity Brno), naši pedagogové lektorují semináře vysokoškolských studentů, naši žáci navštěvují odborná vysokoškolská pracoviště.
- Spolupracujeme se základními školami. Nejčastěji využívané formy spolupráce jsou společné zahraniční aktivity, koordinace jazykové výuky a vzájemná informovanost, jež přispívá snadnější adaptaci žáků v úvodu gymnaziálního studia.
- Spolupracujeme s Úřadem městské části Královo Pole (společné projekty), naše škola má i společné akce se zahraničním odborem Magistrátu města Brna.
- Na úrovni krajských kol organizujeme soutěže a olympiády v oblasti cizích jazyků.
- Vedení školy podporuje nadstandardní projekty v rámci minimálního preventivního programu (Peer program ve spolupráci s P-centrem, spolupráce se Zdravotním ústavem, Sdružením Podané ruce, Acet ČR – Nová naděje, odborem prevence MP Brno a jinými organizacemi).
- Pravidelně spolupracujeme s Rakouským institutem, Goethe Institutem, Aliance Francaise, Jazykovou školou Brno, Kotlářská 9 a se zahraničními ambasádami (Velká Británie, USA, Ghana, Německo).
- Jsme zapojeni do sítě škol s ekologickou výchovou M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy).

DALŠÍ MOŽNOSTI NABÍZENÉ ŽÁKŮM MIMO VYUČOVÁNÍ:

- Práce se žáky jiných národností v tzv. Global Education Team
- Besedy pro žáky středních i základních škol na téma Život v mé zemi představitelů Magistrátu města Brna a MČ Královo Pole
- Účast na besedách pořádaných Zahraničním odborem Magistrátu města Brna
- Příprava k jazykovým zkouškám (jazyková škola P.A.R.K.)
- Výchovný poradce školy pomáhá žákům zejména při výběru dalšího uplatnění, řešení individuálních problémů, shromažďování statistických údajů o uplatnění našich absolventů
- Přebory středních škol v atletice, volejbalu, basketbalu, fotbalu, aerobiku, florbalu, plavání, stolním tenisu atd.
- Kurzy a soustředění ve všech ročnících studijního programu
- Fakultativní sportovní akce (mj. výběrový lyžařský kurz)
- Organizace návštěv večerních představení v různých typech divadel
- Projekt Filmový cyklus (nejen) pro středoškoláky
- Soutěže v recitaci a autorském čtení žákovských prací
- Školní pěvecký sbor

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY:

Škola poskytuje šestileté gymnaziální studium s rozšířenou výukou anglického jazyka s ohledem na individuální pokročilost a volbu předmětů. Žáci jsou připravováni ke složení mezinárodně certifikovaných jazykových zkoušek a k možnosti profesionálního využití profilového jazyka.

PROFIL ABSOLVENTA:

Náš absolvent je všeobecně vzdělaný, jazykově vybavený, připravený ke studiu na vysoké škole dle svého osobního zájmu a zaměření u nás i v zahraničí, je ochoten a schopen vyjádřit a obhájit vlastní názor.

Žáci jsou připravováni na všechny typy univerzitního studia individuální profilací v soustavě volitelných předmětů.

V rámci výuky profilového jazyka jsou žákům nabízeny nadstandardní vzdělávací možnosti jako například výměnné studijní pobyty, jazykově zaměřené projekty, příprava ke složení mezinárodně certifikovaných jazykových zkoušek.

POŽADAVKY NA UCHAZEČE – ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ:

Přijímací řízení vychází z výsledků předchozího vzdělávání. Základní prioritou sledovanou při přijímacím řízení je úroveň ovládnutí anglického jazyka.

Kritéria jsou upřesňována každý rok a zveřejňována v souladu s vyhláškou.

UKONČOVÁNÍ STUDIA – ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY

Společná část maturitní zkoušky

Obsah je dán aktuální zněním Školského zákona; je organizována centrálně Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání. Naše škola připravuje své žáky na možnost výběru libovolné varianty volitelného předmětu.

Profilová část maturitní zkoušky

Profilová část maturitní zkoušky pro obor vzdělání Gymnázium se skládá ze dvou nebo tří povinných zkoušek. Ředitelka školy určí nabídku těchto povinných zkoušek, jejichž obsah je v souladu s učebními osnovami povinných vyučovacích předmětů a volitelných vzdělávacích aktivit vymezených v tomto školním vzdělávacím programu. Ředitelka školy stanoví rovněž omezení s ohledem na volbu zkoušek společné části, dále formu zkoušek a maturitní témata.

Nepovinné maturitní zkoušky

Žák může ve společné i profilové části konat nepovinné zkoušky. Jejich výběr a maximální počet je stanoven na základě platného znění zákonné úpravy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Strategie vycházejí z následujících principů uplatňovaných v práci školy:

- Variabilita studia
- Široká nabídka volitelných předmětů
- Vysoká úroveň výuky a využití jazyků, návaznost na dosaženou úroveň v předchozím vzdělání
- Příprava k mezinárodním jazykovým zkouškám
- Možnost účasti v zahraničních projektech
- Liberální přístup k žákům i učitelům
- Otevřenost ve vztahu k žákům
- Existence a práce Studentského senátu
- Neformální klima školy
- Kosmopolitní a multikulturní atmosféra – zahraniční žáci
- Nabídka kurzů (viz systém kurzů popsaný v kapitole Učební plán)

NÁŠ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM UPLATŇUJE NÁSLEDUJÍCÍ POSTUPY:

- Vnitřní členění výuky do skupin podle náročnosti
- Týmová práce
- Projektová výuka využívající kurzy a soustředění ve všech ročnících studijního programu
- Účast na dlouhodobých i mezinárodních projektech
- Možnost ovlivňovat chod školy a vzdělávací nabídku prostřednictvím Studentského senátu
- Aktivizační metody
- Možnost práce se zahraničními žáky i učiteli
- Individuální přístup, který umožňuje hladké začlenění do našeho školského systému

Klíčové kompetence jsou v našem programu rozvíjeny následovně:

KOMPETENCE K UČENÍ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Individualizovat vyučovací metody a rozšířit jejich variabilitu	Samostudium s využití elektronických materiálů Výstupy z kurzů
Posílit vnitřní motivaci žáků	Zapojení do projektů Organizace exkurzí
Zefektivnit přenos a získávání informací	Samostatná práce se zdroji informací – Internet Samostatná práce s literaturou Plnění úkolů v rámci kurzů
Posílit autoevaluační schopnosti žáků	Prezentace žákovských projektů v rámci školy a jiných aktivit Aktivní role žáků při tvorbě a použití klasifikačních pravidel školy

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Posílit metodu problémové výuky ve všech předmětech	Využití seminárních forem výuky
Využít schopnost žáků rozpoznat problém	Zadávání projektů, individuálních a skupinových úkolů
Umožnit žákům interpretovat získané informace a návrhy řešení problémů	Školní konference Prezentace na webové stránce školy Výstupy z kurzů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Umožnit žákům přístup k dostupným prostředkům komunikace	Liberalizace používání ICT prostředků uvnitř školy Webové stránky školy, tříd, předmětových skupin apod.
Poskytnout žákům teoretické a praktické nástroje ke komunikaci	Posílení příslušných témat ve vhodných předmětech (Občanský a společenskovědní základ, Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Další cizí jazyk) Exkurze Praktické úlohy v rámci kurzů
Umožnit žákům prezentovat komunikační schopnosti ve škole i na veřejnosti	Výstupy z kurzů Mimoškolní činnost (zájmové útvary, soutěže) Činnost Studentského senátu
Poskytnout žákům vysokou úroveň výstupních komunikačních schopností v cizích jazycích	Zahraniční studijní výměny Odborné semináře a konference na škole – možnost prezentace prací v profilovém cizím jazyce Výstupy z kurzů

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ a PERSONÁLNÍ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Poskytnout žákům možnosti hodnotit vlastní reálné možnosti	Skupinové metody výuky ve všech předmětech Externí formy evaluace školy – testy na národní úrovni Individuální úkoly v rámci kurzů
Vést žáky ke schopnosti přijmout zodpovědnost	Činnost Studentského senátu a třídních samospráv Přenesení organizace mimoškolních akcí na žáky
Posilovat metody k vytváření hodnotných mezilidských vztahů	Zapojení žáků do humanitárních akcí Spoluúčast žáků při tvorbě vnitřních školních norem – školní řád
Vést žáky k pozitivnímu vztahu ke zdraví a zdravému životnímu stylu	Úkoly v rámci kurzů Peer programy v rámci preventivního programu Sportovní aktivity v rámci kurzů Aktivity v rámci sportovních soutěží

KOMPETENCE OBČANSKÉ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Učit žáky stanovit si perspektivní cíle	Výstupy z kurzů Spolupráce s vysokými školami – semináře, praxe Nabídka profilových maturitních zkoušek
Toleranci a respektování různorodých hodnot člověka povýšit na jednu ze základních norem života školy	Nabídka studia pro žáky minoritních skupin (většinou zahraničních) Národní a mezinárodní projekty Účast na humanitárních akcích
Učit žáky uvědoměle poskytovat účinnou pomoc druhým	Individuální a skupinové úkoly na kurzech Účast žáků na organizaci mimoškolních aktivit
Umožnit žákům možnosti postupného zapojování do občanského života okolí a společnosti	Práce Studentského senátu a třídních samospráv Aktivní účast zástupců žáků ve školské radě školy Organizační pomoc žáků při občanských aktivitách v místě sídla školy

Nižší gymnázium: KOMPETENCE PRACOVNÍ

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Učit žáky bezpečně a účinně používat základní přístroje, laboratorní, komunikační a výpočetní techniku	Individuální a skupinová práce s technikou v přírodovědných předmětech a v předmětech Informatika a komunikační technika a Svět práce
K pracovním činnostem žák přistupuje z hlediska kvality, hospodárnosti a ochrany životního prostředí, svého zdraví a zdraví druhých	Zdůrazňování požadovaných přístupů v činnostech v rámci projektové výuky a ročníkových kurzů
Naučit žáky orientovat se v základních aktivitách v oblasti podnikání	Důraz na samostatné aktivity v předmětech Matematika, Občanský a společenskovědní základ, Informatika a komunikační technika, Svět práce v ročníkových kurzech

Vyšší gymnázium: KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI

STRATEGICKÉ KROKY	ORGANIZAČNÍ FORMY
Vést žáky ke schopnosti rozhodovat o jejich dalším vzdělávání a budoucí profesi	Autoevaluace žáka s využitím dotazníků Besedy a diskusní fóra
Učit žáky vyhodnocovat informace o vzdělávání a práci	Samostatná práce s informačními zdroji Skupinové práce v rámci ročníkových kurzů Exkurze a beseda ve spolupráci s Úřadem práce
Vést žáky k pochopení podstaty a etiky podnikání a funkce trhu	Výstupy z ročníkových kurzů Workshopy vedené odborníky z oblasti ekonomie Projekt v rámci předmětu OSZ

ZÁKLADNÍ KURIKULÁRNÍ ZÁSADY

Naši žáci zvládnou požadavky gymnaziálního vzdělávání alespoň na úrovni ŠVP (který odpovídá RVP GV). V oblasti jazykového vzdělávání, která je pro naši školu prioritní, jsou požadavky našeho ŠVP poněkud náročnější, jejich rozpracování je obsahem dalších částí ŠVP. Ve volitelných předmětech, které tvoří individuální profil absolventa, jsou naši žáci připravováni v souladu s požadavky Katalogů cílových požadavků společné části maturitní zkoušky.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vychází z prostorových možností školy – není vybudován bezbariérový přístup.

Školní vzdělávací program předpokládá možnost integrace žáků s lehčími tělesnými postiženími.

Dle potřeb a na základě lékařských doporučení vytváří škola ve spolupráci s rodiči žáků se specifickými poruchami učení individuální vzdělávací plány.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ Z ODLIŠNÉHO KULTURNÍHO A SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODŇUJÍCÍHO PROSTŘEDÍ

Pro žáky z prostředí kulturně, jazykově a často i sociálně zcela odlišného od prostředí majoritní populace ve třídě může být výuka, zejména na počátku studia, příliš náročná a její nezvládnutí spolu s dalšími překážkami ve studiu by u nich mohlo vést k předčasnému ukončení studia. Specifické problémy těchto žáků se týkají především jazyka – jako u všech lidí, kteří se nevzdělávají v mateřském jazyce – a rozdílů vyplývajících z odlišného prostředí, ze kterého tito žáci pocházejí. Cizojazyčným studujícím je zprostředkována výuka češtiny (zajištěna mezinárodní organizací AFS).

Dále je možné studovat pomocí individualizovaného studijního plánu.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Mimořádně nadaní žáci našeho gymnázia mohou pro svůj rozvoj využít následujících možností:

- Individuální vzdělávací plány
- Účast na projektech – včetně mezinárodních
- Olympiády a odborné soutěže
- Spolupráce s MU – grantové úkoly MU budou obsahovat i práci pro naše žáky vedenou i pracovníky MU na jejich pracovištích
- Umožnění dlouhodobých studijních pobytů

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou zařazena do předmětů a činností, se kterými se setkají všichni naši žáci, dle následujícího přehledu. Konkrétní zapracování do jednotlivých vyučovacích předmětů je součástí osnov jednotlivých předmětů.

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	TEMATICKÝ OKRUH	REALIZACE
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	INT NOS II.
	Občan, občanská společnost a stát	INT NOS II.; SP I.
	Formy a participace občanů v politickém životě	INT NOS II.
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	INT CJ I.+II.; NOS II.
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Kurzy I.–VI. ročník INT ČJ I.+II.; M I.+II.; Tv I.–VI.; NOS III.+IV.
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	Kurzy I.–VI. ročník INT ČJ II.; CJ III.+IV.; M I.+II.; SP II.
	Sociální komunikace	Kurz II. ročník INT ČJ II.–VI.; CJ III.–VI.; M I.–VI.; NOS III.+IV.
	Morálka všedního dne	INT ČJ I.; NOS VI.
	Spolupráce a soutěž	PROJ; Kurzy I.–V. ročník INT CJ V.+VI.; NOS III.+IV.; Tv I.–VI.
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy	INT CJ III.–VI.; G II.,III.,V.; NOS V.
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	INT CJ III.–VI.; G V.; H I.,VI.; NOS V.
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	PROJ ; INT CJ III.+IV.; G III. až V.; NOS V.
	Žijeme v Evropě	Kurz VI. ročník INT ČJ I.+II.; CJ III.–VI.; NOS V.; UK III.; G III.
	Vzdělávání v Evropě a ve světě	INT CJ II.–VI., NOS III.–VI.
Multikulturní výchova	Základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a Evropě	INT ČJ II.; CJ III.,IV.; G III.–V.; NOS III.–V.
	Psychosociální aspekty interkulturality	INT G II.,VI.; NOS III.,IV.
	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (v ČR, v Evropě)	INT ČJ I.,V.; CJ V.,VI.; NOS III.,IV.
Environmentální výchova	Problematika vztahů organismu a prostředí	Kurz II. + IV. ročník INT Bi I.–V., F V., G V.,VI.
	Člověk a životní prostředí	INT ČJ VI.; CJ III.–VI.; SP II.; Bi III.–V.; G V.,VI.

	Životní prostředí ČR	PROJ; INT CJ III.–VI.; Bi I.–V.; G II.,VI.; SP II.
Mediální výchova	Média a mediální produkce	INT ČJ I., CJ V.,VI.; M VI.; F III.–V.; NOS III.,IV.; Inf I.–III.
	Mediální produkty a jejich významy	INT ČJL I.; CJ V.,VI.; NOS III.,IV.;
	Uživatelé	PROJ; INT ČJ I.,II.; G VI.; NOS III.,IV.;
	Účinky	PROJ; INT ČJ I.; NOS III.,IV.;
	Role médií v moderních dějinách	INT ČJ I.,II.; NOS III.,IV.; D VI.

Poznámky:

Způsob realizace je upřesněn v učebních osnovách; součástí osnovy každého předmětu je zařazení průřezového tématu.

Použité zkratky:

PROJ = projekt

INT = integrováno do předmětu; v případě integrace tematického okruhu průřezového tématu do předmětu označuje zkratka předmětu a číslice ročníků, ve kterém je uvedený okruh zařazen do osnov daného předmětu

ČJ = Český jazyk

CJ = cizí jazyky

M = Matematika

F = Fyzika

Bi = Biologie

Ch = Chemie

G = Geografie

NOS = Nauka o společnosti

D = Dějepis

SP = Svět práce

Inf = Informatika

Tv = Tělesná výchova

UK = Umění a kultura

4. UČEBNÍ PLÁN

Předmět	I. ročník	II. ročník	Celková dotace nižšího stupně	III. ročník	IV. ročník	V. ročník	VI. ročník	Celková dotace vyššího stupně	Celková časová dotace za 6 let
Český jazyk	4	4	8	4	3	3	4	14	**22**
Anglický jazyk	4	4	8	4	4	4	**4**	**16**	**24**
Další cizí jazyk	3	3	6	3	4	3	3	13	**19**
Matematika	4	4	8	4	4	3	**4**	**15**	**23**
Fyzika	2	2	4	2	2	3	**1**	**8**	**12**
Chemie	–	3	3	2	3	2	–	7	**10**
Biologie	2	2	4	2	3	2	**1**	**8**	**12**
Geografie	–	2	2	2	2	2	2	8	**10**
Nauka o společnosti	1	1	2	2	2	3	2	9	**11**
Dějepis	3	1	4	2	2	2	2	8	**12**
Tělesná výchova	2	2	4	2	2	2	2	8	**12**
Výchova ke zdraví	1	–	1	–	–	–	–	0	**1**
Svět práce	3	2	5	–	–	–	–	0	**5**
Umění a kultura	2	2	4	2	2	–	–	4	**8**
Informatika	1	–	1	2	–	–	–	2	**3**
Volitelné aktivity	–	–	0	–	–	4	8	**12**	**12**
Celkem předepsaných hodin	**32**	**32**	**64**	**33**	**33**	**33**	**33**	**132**	**196**

Poznámky k učebnímu plánu:

Český jazyk: Výuku lze částečně uskutečnit ve skupinách.

Anglický jazyk: Je studován povinně a navazuje na obsah výuky RVP ZV s možností vytváření skupin dle pokročilosti. Výuka je realizována ve skupinách.

Další cizí jazyk si žáci volí z nabídky: *německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk, italský jazyk a ruský jazyk.* Výuka je realizována ve skupinách.

Fyzika: Součástí výuky jsou průběžně zařazovaná praktická cvičení. V I. ročníku jsou praktická cvičení integrována do předmětu Svět práce.

V pátém ročníku jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně. Předmět integruje a realizuje i část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie.

Chemie: Ve druhém a čtvrtém ročníku jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně, v ostatních ročnících jsou součástí výuky průběžně zařazovaná praktická cvičení. Předmět integruje část

vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G ve IV. ročníku. Předmět integruje a realizuje i část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie.

Biologie: V I. ročníku jsou praktická cvičení integrována do předmětu Svět práce, ve čtvrtém ročníku jsou součástí výuky i praktická cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně, v ostatních ročnících jsou součástí výuky průběžně zařazovaná praktická cvičení. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví RVP G ve IV. ročníku. Předmět integruje a realizuje i část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie.

Geografie: Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G v V. ročníku.

Nauka o společnosti: Předmět realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího obsahu oboru Občanský a společenskovědní základ. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce RVP G (III. až VI. ročník). Předmět integruje a realizuje i část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie.

Umění a kultura: Výuka je realizována ve skupinách. V I. a II. ročníku jsou zařazen hudební i výtvarný obor a integrující téma Umění a kultura. V III. a IV. ročníku si žáci volí jeden z oborů.

Svět práce: Předmět integruje vzdělávací obsah oboru Člověk a svět práce RVP ZV a předmětů Fyzika, Biologie a Informatika a komunikační technika. V I. i II. ročníku jsou dvě hodiny týdně realizovány ve skupinách formou praktických cvičení.

Informatika: Předmět realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího obsahu oboru Informatika a informační a komunikační technologie. Předmět je vyučován ve skupinách. V II. ročníku je vzdělávací obsah integrován do předmětu Svět práce. Ve IV. až VI. ročníku je vzdělávací obsah oboru Informatika a informační a komunikační technologie integrován do předmětů Nauka o společnosti, cizí jazyky, Biologie, Chemie a Fyzika (okruhy Zdroje a vyhledávání informací, Zpracování a prezentace informací).

Volitelné aktivity: Realizovány v V. a VI. ročníku formou volitelných předmětů, které rozšiřují a prohlubují vzdělávací obsah vzdělávacích oborů RVP G. Žáci příslušných ročníků vybírají z každoroční aktuální nabídky, která je uvedena v příloze ŠVP. Výuka je realizována ve skupinách.

Tělesná výchova: Výuka je realizována ve skupinách. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu Výchova ke zdraví RVP ZV v I. a II. ročníku a RVP G v III.–VI. ročníku.

Výchova ke zdraví: Výuka je realizována ve skupinách. Předmět je zařazen do I. ročníku. Vyučovací obsah oboru výchova ke zdraví RVP ZV, RVP G je dále integrován do předmětů Tělesná výchova (I.–VI. ročník), Biologie (IV. ročník) a ročníkových kurzů (I.–V. ročník).

Kurzy: Součástí učebního plánu školy jsou kurzy, jež jsou zařazeny ve všech ročnících studia.

Každý kurz obsahuje:

- tematické celky z průřezových témat (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova, v I. a II. ročníku i PT Výchova demokratického občana)
- témata z oblastí Člověk a svět práce, Člověk a zdraví
- témata z ostatních vzdělávacích oblastí, která nejsou obsažena v osnovách předmětů

Každý kurz má **několik specifických priorit**, které rozhodnou o termínu (termínech) kurzu, jeho vhodném umístění, personálním obsazení a výstupech.

Každý kurz bude mít **jednoznačný výstup**. Pro stanovení výstupu jsou užívány následující formy nebo jejich kombinace:

- Zpracovaný projekt
- Závěrečná zpráva žáka
- Výrobek, dílo, literární zpracování
- Protokol
- Závěrečný seminář s testováním

Každý kurz bude mít jasně formulované **požadavky na náhradní výstupy** pro žáky, kteří se kurzu nezúčastní, včetně předepsaných forem těchto výstupů (viz předcházející ukázky forem); je snahou, aby náhradní výstupy byly formulovány a vyžadovány tak, aby valná většina žáků byla dostatečně motivována k účasti v kurzu (sociální role kurzů je plněna tím lépe čím kompletnější budou třídní či ročníkové kolektivy)

Kurzy jsou součástí ŠVP, a proto jsou částí závazného vzdělávání pro všechny naše žáky. V případě neúčasti žáka nutnost náhradního plnění; není-li splněna uvedená podmínka, nejsou splněny podmínky pro uzavření příslušného klasifikačního období.

ROČNÍK	PRIORITY	VÝSTUPY	NÁHRADNÍ VÝSTUPY
I.	**„Adaptační kurz“** Podzimní kurz v přírodě se zaměřením na poznání kolektivu, své role v něm a budování týmu	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na školních aktivitách zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů.
	„Místní region“ Poznání místního regionu a školy	Splnění skupinových úkolů vyžadujících práci s písemnými materiály, institucemi.	Splnění individuálních úkolů vyžadujících práci s písemnými materiály a institucemi.
II.	**„Tradice a současnost“** Poznání vybraného regionu ČR z různých hledisek	Vytvoření projektu v menších skupinách. V případě psaného projektu je vyžadován výstup částečně v angličtině.	Vytvoření projektu individuálně. V případě písemné formy projektu je vyžadován výstup částečně v angličtině.
III.	**„Sport a zdraví“** Zimní sportovní kurz v přírodě se zaměřením na sport a zdraví, první pomoc, řešení krizových situací	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na školních aktivitách zaměřených na první pomoc a řešení krizových situací nebo kurz první pomoci organizovaný jinými institucemi.
IV.	**„Ekologie v regionu“** Zaměření na ekologii, využití cizího jazyka, veřejně prospěšné práce	Účast na třídní konferenci.	Práce s informacemi na Internetu. Účast na třídní konferenci. Osobní příspěvek na konferenci.
V.	**„Zdraví a práce“** Letní sportovní kurz se zaměřením na výchovu ke zdraví a pracovní činnosti	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na pracovních aktivitách ve škole.
VI.	**„Praha a Evropa“** Kulturní, historická a vlastivědná exkurze do Prahy	Vytvoření skupinového příspěvku na web školy.	Vytvoření individuálního příspěvku o Praze na školní web.

5. UČEBNÍ OSNOVY

ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Český jazyk se má stát nejen nástrojem získávání informací, ale i předmětem poznávání. Výuka vede žáka k přesnému a logickému myšlení, k docílení kvalitního vzdělání jazykového, které umožňuje sebevědomé vyjadřování ústní i písemné.

V oblasti slohové zvládá žák základní slohové útvary prakticky, dokáže však také texty analyzovat a posuzovat, případně rozebrat formální stránku textu a jeho výstavbu. V oblasti literární si prohlubuje a utvrzuje čtenářské návyky, rozlišuje literární fikci a skutečnost, kvalitní a méně kvalitní literaturu.

Časové a organizační vymezení pro první dva ročníky:

Oba první ročníky šestiletého studia mají čtyři vyučovací hodiny týdně, tj. celková časová dotace za tyto dva ročníky je osm hodin.

Ve výuce českého jazyka se předpokládá spolupráce s těmito předměty: cizí jazyky, dějepis, hudební a výtvarná výchova, geografie a případně i s jinými přírodovědnými předměty v rámci úkolu práce s textem.

Z průřezových témat jsou využity především: Osobnostní a sociální výchova (Sebepoznání a sebepojetí. Umění poznávat a učit se. Spolupráce a soutěž, Sociální komunikace), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět: identita člověka v globálním kontextu), Mediální výchova (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení).

Výchovné a vzdělávací strategie:

K dosažení klíčových kompetencí, jako jsou kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské i pracovní, slouží nejrůznější postupy od frontální výuky, samostatné a skupinové práce, vedení diskuzí, společné návštěvy kina, divadla a jiných kulturních akcí, účast na recitačních soutěžích, olympiádách, literárních soutěžích i autorských čteních.

Časové a organizační vymezení pro třetí až šestý ročník:

Ve třetím až šestém ročníku je hodinová dotace 4 – 3 – 3 – 4, tedy celkem **14 hodin**.

V těchto čtyřech ročnících šestiletého studia prohlubuje žák dosavadní znalosti českého jazyka, aby ho dokázal využít jako prostředku pro další celoživotní vzdělávání. Výsledkem studia je zvládání základních pravidel mezilidské komunikace, porozumění sobě samému, tvořivá práce s věcným, případně uměleckým textem. Žák si vytváří objektivně kritický, pozitivní vztah k literatuře, má přehled o společensko-historickém vývoji lidské společnosti.

Ve výuce českého jazyka se počítá se spoluprací s cizími jazyky, dějepisem, hudební a výtvarnou výchovou, geografií, naukou o společnosti i s některými přírodovědnými předměty.

Z průřezových témat jsou využity: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Umění učit se, Sociální komunikace), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě: co je to Evropa), Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů), Mediální výchova (Role médií v moderních dějinách: vědomí síly a význam aktivního přístupu ke všem podnětům) i Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Klíčové kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské jsou dosaženy nejrůznějšími pedagogickými metodami vhodnými pro danou problematiku. Návštěva kulturních zařízení a účast na soutěžích a olympiádách probíhá obdobně jako v předchozích ročnících.

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Pravopis	I. ročník
Popis, líčení, charakteristika literárních postav	1. pololetí I. ročníku
Obecný výklad o jazyku českém, indoevropské jazyky Slovní zásoba, slova přejatá a jejich výslovnost	1. pololetí I. ročníku
Výklad a výtah	2. pololetí I. ročníku
Tvarosloví	2. pololetí I. ročníku
Úvaha	2. pololetí I. ročníku
Skladba	2. pololetí I. ročníku
Literatura	I. ročník
Výpisky, osnova, koncept	1. pololetí II. ročníku
Sloh jazykových projevů	1. pololetí II. ročníku
Nauka o slovní zásobě	1. pololetí II. ročníku
Jazyk jednání na veřejnosti	2. pololetí II. ročníku
Tvarosloví	2. pololetí II. ročníku
Administrativní styl	2. pololetí II. ročníku
Literatura	2. pololetí II. ročníku
Hlavní vývojová období naši a světové literatury	2. pololetí II. ročníku
Úvod do studia literatury	1. pololetí III. ročníku
Starověká literatura	1. pololetí III. ročníku
Stará česká literatura	1. pololetí III. ročníku
Doba husitská	2. pololetí III. ročníku
Renesance	2. pololetí III. ročníku
Baroko	2. pololetí III. ročníku
Grafická stránka jazyka	1. pololetí III. ročníku
Úvod do stylistiky	1. pololetí III. ročníku
Zvuková stránka jazyka	2. pololetí III. ročníku
Národní jazyk – rozvrstvení	2. pololetí III. ročníku
Slohové útvary	III. ročník
Evropský klasicismus a osvícenství	1. pololetí IV. ročníku
Národní obrození	1. pololetí IV. ročníku
Romantismus	1. pololetí IV. ročníku
Realismus	2. pololetí IV. ročníku
Májovci	2. pololetí IV. ročníku
Čeští novoromantikové	2. pololetí IV. ročníku

Tvarosloví	1. pololetí IV. ročníku
Slovní zásoba a tvoření slov	1. pololetí IV. ročníku
Slohové útvary	IV. ročník
Praktický řečnický výcvik	2. pololetí IV. ročníku
Moderní směry přelomu století	1. pololetí V. ročníku
Světová poezie 1. poloviny 20. stol.	1. pololetí V. ročníku
Světová próza 1. poloviny 20. stol.	1.–2. pololetí V. ročníku
Česká poezie 1. poloviny 20. stol.	2. pololetí V. ročníku
Česká próza 1. poloviny 20. století	2. pololetí V. ročníku
České divadlo 1. poloviny 20. stol.	2. pololetí V. ročníku
Skladba	1. pololetí V. ročníku
Základní pojmy z poetiky	1. pololetí V. ročníku
Publicistický styl	1. pololetí V. ročníku
Teorie a vývoj divadla	1. pololetí V. ročníku
Praktický řečnický výcvik	V. ročník
Slohové útvary	V. ročník
Světová próza 2. poloviny 20. stol. – 21. stol.	1. pololetí VI. ročníku
Česká poezie 2. poloviny 20. stol. – 21. stol.	1. pololetí VI. ročníku
Česká próza a divadlo 2. poloviny 20. stol. – 21. stol.	2. pololetí VI. ročníku
Vývoj slovanských jazyků	1. pololetí VI. ročníku
Umělecký styl	1. pololetí VI. ročníku
Slohové útvary	VI. ročník
Obecné výklady o jazyce	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Český jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	I. ROČNÍK	
Žák – porovnává společné i rozdílné rysy jazyků, které se ve škole učí.	Obecný výklad o jazyku českém, indoevropské jazyky	Souvisí s předmětem:dějepis – vznik komunikace mezi lidmi. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět: identita člověka v globálním kontextu. Co je to Evropa. Vzdělávání v Evropě a ve světě.
Žák – vhodně užívá slova česká i přejatá podle kontextu.	Slovní zásoba, slova přejatá a jejich výslovnost	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – znalost nejčastějších slov přejatých. PT: Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní a morální rozvoj: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák – správně skloňuje cizí slova , vlastní jména	Tvarosloví	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – ohebnost, neohebnost cizích slov. PT: Mediální výchova: Fungování a vliv médií ve společnosti: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj: výchova k sociálním dovednostem:Umění poznávat a učit se.
Žák – určuje hlavní i rozvíjející větné členy, souvětí, přímou i nepřímou řeč, stavbu textu.	Skladba: pořádek slov ve větě, větné vztahy, interpunkce	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – různé typy větné stavby. PT: Osobnostní a sociální výchova:Rozvoj schopností poznávat: umění poznávat a učit se.
Žák – popíše vývoj pravopisu lexikálního, morfologického a syntaktického	Pravopis	PT: Osobnostní a sociální výchova: umění poznávat a učit se.
Žák – tvoří na základě samostatné četby vlastní texty.	Popis: líčení, charakteristika literárních postav	Souvisí s předmětem: dějepis – popis různých historických období. PT: Mediální výchova: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Multikulturní výchova: Kulturní diference: vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (v ČR, v Evropě)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá: rozvoj kultury v národním, evropském a globálním kontextu.
Žák – pracuje s dostupnými informačními zdroji – odlišuje fakta od názorů a hodnocení – formuluje hlavní myšlenku – připraví a s pomocí textu přednese referát.	Výklad, výtah, ústní projev	Využití znalostí z jiných i přírodovědných předmětů. PT: Osobnostní a sociální výchova: osobnostní a sociální rozvoj: výchova k sociálním dovednostem: Spolupráce (soutěž), Sociální komunikace.
Žák – rozlišuje spisovný a nespisovný projev – používá vhodně jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru.	Souhrnné poučení o slohu	PT: Mediální výchova: Fungování a vliv médií ve společnosti: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák – popisuje a charakterizuje literárního hrdinu, kterého si sám zvolil.	Literární hrdina	Souvisí s předměty: dějepis, estetická výchova – propojenost historického a uměleckého vývoje. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá: rozvoj kultury v národním, evropském a globálním kontextu. Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák – rozlišuje kompozice, žánry a jazyk literárních děl.	Próza, poezie, drama	Souvisí s předměty: dějepis, estetická výchova. PT: Multikulturní výchova: Multikulturalita: vztah k multilingvní situaci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
II. ROČNÍK		
Žák – využívá prakticky daných znalostí v ostatních předmětech.	Výpisky, osnova, koncept	Souvisí s ostatními předměty: vedení poznámek a sešitu. PT: Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní a morální rozvoj: výchova k sociálním dovednostem: Umění poznávat a učit se. Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů.
Žák – zvládá základní komunikační normy, mluvené žánry podle komunikační situace.	Sloh jazykových projevů a jazykové styly	Souvisí s ostatními předměty: rozezná jazykové styly v předmětech humanitních a přírodovědných. PT: Osobnostní a sociální rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí: výchova k sociálním dovednostem: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti. Mediální výchova: Tvorba mediálního sdělení.
Žák – se projevuje se kultivovaně, ovládá techniku mluveného projevu, organizuje průběh debaty.	Jazyk jednání na veřejnosti, v médiích, na schůzích apod.	Souvisí s předmětem cizí jazyky: komunikační dovednosti převádí do jiných jazyků. PT: Mediální výchova: Vnímání autora mediálních sdělení: uživatelé, vědomí síly a význam aktivního přístupu ke všem podnětům. Aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák – píše žádost, soukromý a úřední dopis, objednávku, strukturovaný životopis apod.	Administrativní styl (drobné administrativní útvary)	PT: Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák – rozlišuje precizně význam slov, tvoří homonyma, synonyma a antonyma. Rozezná slova odvozená, složená a přejatá.	Slovní zásoba a tvoření slov, nauka o slovní zásob	Souvisí s předmětem cizí jazyky: srovnává slovní zásobu, obohacuje svou vlastní práci s překladem. PT: Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti. Mediální výchova: Tvorba mediálního sdělení :mediální produkty, citlivé vnímání souvislosti v nestrukturovaném sociálním prostředí.
Žáci – vhodně užívá všechny mluvnické kategorie.	Tvarosloví	Souvisí s předmětem cizí jazyky: využívá znalostí tvarosloví i v jiných jazycích a v překladech. PT: Výchova k sociálním dovednostem: Umění poznávat a učit se.
Žák – rozezná námět a téma, charakterizuje literárního hrdinu, pozná	Základy literární teorie a historie	Souvisí s předměty:dějepis, estetická výchova - kontinuita historie a vývoje umění.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
základní prostředky poezie.		PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět: rozvoj kultury v národním, evropském a globálním kontextu. Mediální výchova: Fungování a vliv médií ve společnosti: vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům.
Žák – čte dle vlastního výběru knihy nejvýznamnějších českých a světových autorů.	Hlavní vývojová období národní a světové literatury	Souvisí s předměty:dějepis a estetická výchova - seznamuje se s dobou autorů a jejich děl. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět: rozvoj kultury v národním a evropském globálním kontextu.
Žák – přednáší, reprodukuje, pokouší se o vlastní literární tvorbu.	Tvořivá činnost s literárním textem	Souvisí s předmětem : Estetická výchova –vlastní umělecká tvorba. PT: Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	III. ROČNÍK	
Žák – využívá základní terminologii z oblasti literární vědy.	Úvod do studia literatury	PT: Osobnostní a sociální výchova: Sociální komunikace: pozitivní komunikace, tvořivá komunikace Mediální výchova: Média a mediální produkce: jazyková a literární průprava.
Žák – rozšiřuje četbou své znalosti dle vlastního zájmu o určitou oblast.	Orientální literatura	Souvisí s předměty: dějepis a estetická výchova – zařazení období z hlediska historického a kulturního
Žák – srovnává způsob dramatizace současné a antické divadelní hry.	Antická literatura	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Vzdělávání v Evropě a ve světě: kulturní okruhy v Evropě a ve světě, světová náboženství.
Žák – sleduje popularitu středověkých eposů ve filmovém zpracování a srovnává je s originálem.	Středověká evropská literatura	Mediální výchova: Média a mediální produkce: objevovat vlastní tvůrčí potenciál. Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.
Žák – interpretuje i část složitějšího středověkého textu.	Vývoj literatury od doby Velké Moravy do konce 15.století	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: Češi v evropských procesech.
Žáci – interpretuje filozofický nebo náboženský text.	Doba husitská	
Žák – recituje nebo dramatizuje text dle vlastního výběru.	Renesance	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.
Žák – vytváří vlastní pohádku tradiční nebo dle fantazie.	Baroko	Evropské kulturní kořeny (křesťanství, umění, věda).
Žák – rozezná původní a nepůvodní tematiku.	Vývoj kontextu české a světové literatury	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: rozvoj kultury v národním, evropském a globálním kontextu.
Žák – rozlišuje a používá různé typy kompozice literárního textu.	Úvod do stylistiky	Souvisí s předmětem: estetická výchova – v projevu uplatňuje zásady estetického vyjadřování.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – vytváří vypravování písemná a ústní s nejrůznějšími tématy.	Vypravování	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák – se orientuje samostatně v knihovně, pracuje s internetem – správně zvládá základní administrativní žánry.	Informace a jejich získávání Krátké informační útvary	PT: Mediální výchova: Média a mediální produkce: mediální produkty a hlavní žánrové typy.
Žák – charakterizuje základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby.	Popis prostý, líčení a charakteristika	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: jazyková rozmanitost Evropy.
Žák – vysvětlí základní vývojové tendence českého jazyka.	Národní jazyk, rozvrstvení, vývoj a zařazení	
Žák – využívá zásad spisovné výslovnosti a základní principy českého pravopisu bez i s použitím Pravidel českého jazyka.	Grafická a zvuková stránka jazyka	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
IV. ROČNÍK		
Žák – diskutuje na téma : Vliv umění na vývoj dějin.	Evropský klasicismus a osvícenství	Souvisí s předměty:dějepis, estetická výchova: vývoj historický a umělecký. Geografie : nejdůležitější země v těchto dobách.
Žák – zpracuje referát na širší literární téma: Doba a literatura.	Národní obrození	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.
Žák – charakterizuje vývoj literárních druhů a žánrů v souvislosti s filozofií a myšlením dané doby.	Romantismus	Mediální výchova: Média mediální produkce: mediální produkty.
Žák – interpretuje literární text na základě vlastní četby.	Realismus	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: evropské kulturní kořeny. Evropské kulturní hodnoty. Jazyková rozmanitost Evropy. Velcí Evropané.
Žák – rozebírá dílo po stránce jazykové, kompoziční a výstavbové.	Májovci, novoromantikové a čeští realisté	Historický vývoj českého národa v evropském kontextu. Významní Evropané českého původu.
Žák – sehrají dialog ze samostatně vybrané hry.	Vývoj dramatu v 19. století	
Žák – užívá teoreticky odborné a prakticky odborné komunikáty mluvené i psané, stylizaci návodů – pracuje s odborným textem – vypracuje referát: výběr tématu dle vlastní volby, může to být i přírodovědné téma	Odborný popis, popis pracovního postupu, subjektivně zabarvený popis, referát	PT: Osobnostní a sociální výchova: Sociální komunikace. Umění poznávat a učit se. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák – stylizuje základní administrativní žánry – pracuje s formulář apod.	Administrativní styl	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit.
Žák – využívá základních principů rétoriky (lze využít formu soutěže).	Praktický řečnický výcvik	PT: Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž.
Žák – si rozšiřuje na základě četby knih a tisku slovní zásobu,	Slovní zásoba, sémantika a tvoření slov	Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
využívá prakticky zužování významů slov a jiných změn ve slovní zásobě.		
Žák – časuje a skloňuje bez problémů i výjimky.	Tvarosloví	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – srovnává a využívá svých znalostí k složitějším překladům. PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	V. ROČNÍK	
Žák – rozezná nejzákladnější umělecké směry začátku 20.století	Moderní směry přelomu 19.–20. století ve světové literatuře	Souvisí s předměty: dějepis - historické události 1. poloviny 20. století. Hudební výchova: nové hudební proudy. Výtvarná výchova: směry v malířství.
Žák – předčítá a recituje poezii dle vlastního výběru.	Světová a česká poezie 1. poloviny 20. století	Geografie: poloha zemí, o které se v daném případě jedná. Přírodovědné předměty: technika ovlivňující vývoj umění – fotografie, film…
Žák – interpretuje text.	Světová a česká próza 1. poloviny 20. století	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů.
Žák – rozpozná i žánry založené na mezitextovém navazování.	Světové a české divadlo 1. poloviny 20. století	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co jeto Evropa. Češi v evropských procesech. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům.
Žák – charakterizuje tropy, figury, rytmus, rým…	Základní pojmy z poetiky	Souvisí s předmětem: hudební výchova – znalost základních pojmů – rytmus, melodie… PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.
Žák – ve skupinách vytvoří alespoň jedno číslo třídních novin.	Publicistický styl	Souvisí s předmětem: informatika, práce s počítačem. PT: Mediální výchova: Média mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.
Žák – využívá ve vlastním textu přímou, nepřímou řeč, monolog, dialog…	Teorie a vývoj divadla	Souvisí s předměty:historie, estetická výchova. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – ovládá techniku hlasu, výslovnosti…	Praktický řečnický výcvik	Souvisí s předmětem: biologie. PT: Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž.
Žák – rozlišuje subjektivní a objektivní slohotvorné činitele.	Úvaha	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák – zvládá základní principy větné stavby.	Skladba	Souvisí s předmětem cizí jazyky: praktické srovnání rozdílů v jednotlivých jazycích. Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
VI. ROČNÍK		
Žák – dokáže na základě vlastní četby interpretovat přečtené dílo.	Světová literatury po roce 1945	Souvisí s předměty: dějepis - politické události 20.a 21.století. Estetická výchova: vývoj hudby, malířství, sochařství, architektury, designu apod..
Žák – diskutuje o vlivu velkých autorských osobností na vývoj kultury v dobách cenzury.	Česká próza od roku 1945 do 80. let 20. století	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů.
Žák – recituje, předčítá dle vlastního výběru.	Česká poezie od roku 1945 do 80. let 20. století	Psychosociální aspekty interkulturality. Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.
Žák – interpretuje díla z vlastní četby.	90. léta 20. století a 21. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Identita člověka v globálním kontextu. Evropský integrační proces. Evropské občanství.
Žák – zaznamenává vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu.	Literární kritika, umělecké časopisy a noviny	Mediální výchova: Média a mediální produkce: významy, uživatelé, účinky. Enviromentální výchova: Člověk a životní prostředí.
Žák – stylizuje popularizační texty a eseje.	Výklad a odborný referát	Souvisí prakticky se všemi předměty. PT:Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák – využívá tvořivě získané schopnosti a dovednosti v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl – překonává ostych – vyjadřuje sám sebe.	Umělecký styl	Sociální komunikace. Spolupráce a soutěž.
Žák – shromažďuje materiál o vývoji jazyků i v jiných předmětech – diskuze.	Vývoj slovanských jazyků a obecné výklady o jazyce	PT: Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.

Vysvětlivky: PT – průřezová témata.

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět Anglický jazyk je vyučován v rámci vzdělávacího oboru Cizí jazyk a jeho pojetí je v souladu se Společným evropským referenčním rámcem. Příslušnou výstupní úrovní tohoto typu studia je úroveň **B2**.

Časové a organizační vymezení:

Dosažení této úrovně je zajištěno celkovou hodinovou dotací **24** hodin za šest let, tj. 4 hodiny týdně v I. až VI. ročníku (**4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4**). Těžiště výuky tvoří práce s textem, četba s porozuměním, poslech s porozuměním, ústní a písemný projev. Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a je zajišťována aprobovanými vyučujícími anglického jazyka. Předmět je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavených učebnách (mapy, televize, video), v anglické knihovně či v multimediální učebně. Alternativně se výukové hodiny odehrávají v reálném prostředí podle tematického zaměření a možností, např. návštěva místních pamětihodností s cizojazyčným výkladem, prohlídka hlavního města s cizojazyčnou přípravou, poznávací zájezdy, předepsané kurzy v rámci ŠVP. Výuka anglického jazyka obsahuje náměty všech průřezových témat předepsaných pro RVP G a tématu Výchova demokratického občana obsaženého v RVP ZV. Ve výuce jsou uplatněny mezipředmětové vztahy především s českým jazykem, občanským a společenskovědním základem, geografií a historií. **Tematické celky oboru Informatika a komunikační technika (Zdroje a vyhledávání informací, komunikace, zpracování a prezentace informací)** jsou nedílnou součástí výuky anglického jazyka od 2. ročníku. S využitím internetu a následně dataprojektorů studenti zpracovávají informace a připravují prezentace na zadaná témata.

V závěrečných dvou ročnících existuje možnost dalšího rozšíření výuky ve formě volitelných předmětů, které jsou zaměřeny podle zájmu a priorit daného ročníku (rozšířená výuka reálií – Z dějin USA, Z dějin Velké Británie, Literární seminář, Anglická ekonomická terminologie, intenzívní příprava na předepsané i nadstandardní zkoušky).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučující anglického jazyka uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- učitel motivuje žáky k účasti na školních, státních i mezinárodních projektech (elektronická korespondence, mezinárodní telekonference, modelový studentský parlament)
- učitel vede žáky k diskusi a k samostatnému hledání správné formulace (soutěže, výměnné pobyty)
- pravidelným používáním internetu a různých druhů slovníků zprostředkuje žákům hledání jejich vlastních postupů práce (zpracování vlastních projektů)
- zadáváním úkolů z literatury a z tisku vede žáky k analytickému myšlení (vypracování referátů, besedy o přečtených dílech)

Kompetence k řešení problémů

- učitel vytvoří podmínky a motivuje žáky k použití osvojené slovní zásoby s cílem získání informací, vyjádření stížnosti, formulaci žádosti (nácvik orientace ve městě, reálný pohyb v anglických městech se zadáním orientačního úkolu, písemný projev)
- četbou originálních textů posílí metodu anticipace neznámé slovní zásoby

Kompetence komunikativní

- vedením výuky z 90 % v anglickém jazyce (náročnost jazykových prostředků je přizpůsobena dané pokročilosti) posiluje u žáků vůli vyjadřovat se ve vyučovaném jazyce

- učitel zpopularizuje použití dostupných médií v angličtině, vybaví žáky potřebnou slovní zásobou (televizní zprávy BBC, CNN, internet, anglický tisk)
- nácvikem modelových situací vede žáky ke zvládnutí komunikačních situací v praxi

Kompetence sociální a personální

- při nácviku projevu před publikem vytvoří učitel podmínky k vlastní prezentaci žáků (Public Speaking Competition)
- učitel organizuje výuku ve dvojicích či skupinách
- při účasti na výměnných pobytech či poznávacích zájezdech učitel dbá na vytváření pozitivních lidských vztahů

Kompetence občanské

- při zpracování ústních i písemných projevů učitel dbá na zařazení tématiky lidských práv, tolerance, životního prostředí
- učitel iniciuje diskuse, v nichž dbá na schopnost žáků vyjádřit vlastní názor, obhájit jej a polemizovat s názory ostatních
- při sledování filmů a četbě v originále zprostředkuje žákům zamyšlení nad kulturou jako systémem hodnot a způsobu chování odlišného jazykového prostředí

Kompetence k podnikání

- při práci s textem z učebnic zaměřených na FCE učitel rozšíří materiály o úspěšném podnikání mladých lidí a nastartování podnikatelských aktivit
- řeší se studenty modelové situace

– Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do dvouletých tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram učiva tak, jak je uplatňován ve výuce anglického jazyka v jednotlivých ročnících:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Fonetika – zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty **Pravopis** – psaná podoba jazyka, pravopisné změny při tvoření gramatických tvarů **Gramatika –** tvoření odvozených tvarů, členy, slovní pořádek, slovesné časy – předpřítomný x minulý **Lexikologie** – ustálená větná spojení, jednoduché idiomy, frazeologické obraty **Komunikační situace** – jednoduchá sdělení(oslovení, představení, přivítání, rozloučení) **Tematické okruhy** – rodina, škola, volný čas, sport, stravování **Komunikativní funkce jazyka** – kratší písemný projev (pozdrav, přání, vzkaz) **Reálie** – Velká Británie, Londýn – základní informace Upravená četba anglických originálů	I. ročník
Fonetika – zvuková stránka věty **Pravopis** – internacionalismy **Gramatika** – tvoření odvozených tvarů, opisy modálních sloves, modální slovesa ve funkci příslovcí, další druhy zájmen, podmiňovací způsob přítomný, povinnost v přítomnosti **Lexikologi**e – větné rámce, idiomy, frazeologické obraty **Komunikační situace –** dotaz, vysvětlení, zdůvodnění, omluva, prosba **Tematické okruhy** – bydlení, škola, město, nákupy, oblékání **Komunikativní funkce jazyka** – formulář, dotazník, e-mail, My Project **Reálie** – USA, New York, Upravená četba anglických originálů	II. ročník
Fonetika – fonetická redukce **Gramatika** – tvoření odvozených tvarů, další použití členů, postavení frekvenčních příslovcí, čas předminulý, další druhy zájmen, souřadná souvětí **Lexikologie** – frázová slovesa, frazeologie **Tematické okruhy** – vybavení školních budov, primární, sekundární školství, zaměstnání a profese, internet, **Komunikativní funkce jazyka** – kratší písemný projev, dopis příteli **Reálie** – Austrálie, Nový Zéland, Kanada Upravená četba anglických originálů	III. ročník
Gramatika – vazby podmětu a předmětu s infinitivem, podmiňovací způsob minulý, složitá souvětí (věty časové, vztažné), řeč přímá a nepřímá, další druhy zájmen **Lexikologie** – frázová slovesa, frazeologie **Tematické okruhy** – příroda a životní prostředí, společenské vztahy, cestování, hobby	IV. ročník

Komunikativní funkce jazyka – elektronická korespondence, esej **Reálie** – Irsko, Malta Upravená četba anglických originálů	
Gramatika – složitá souvětí (věty podmínkové), vyjádření účelu, přípustky, přání, změna stavu, modální slovesa s minulým infinitivem **Tematické okruhy** – instituce, státní správa, globální výchova (identita, kultura, diskriminace), práce s médii, příroda **Komunikativní funkce jazyka** – zpráva, esej **Reálie** – Jihoafrická republika, z dějin Velké Británie, z dějin USA, četba originálů	V. ročník
Gramatika – vztažné věty II, participia, gerundia, předbudoucí čas **Tematické okruhy** – základní ekonomické a politické pojmy, ekologie, mimoškolní aktivity, charita, globální problémy, EU **Komunikativní funkce jazyka** – delší písemný/mluvený projev, strukturovaný životopis, popis, esej **Reálie** – vybrané pasáže z anglické a americké literatury, četba originálů, z dějin Velké Británie a USA	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Anglický jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
I . + II. ROČNÍK		**Mezipředmětové vztahy s českým jazykem se uplatňují průběžně ve všech ročnících.** Nauka o společnosti je dále uváděna průběžně jako NOS, geografie G, dějepis D, biologie Bi.
Žák – vnímá zvukovou odlišnost anglického jazyka od mateřského jazyka – chápe jednoduchá sdělení v promluvě či konverzaci s cizincem i s rodilým mluvčím – vnímá pravopisnou odlišnost angličtiny od mateřského jazyka při četbě textů se základním sdělením a nenáročných informativních textů – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** (zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty) – zvuková podoba promluvy v angličtině – zvuková stavba slova – typické anglické hlásky – hranice slov ve větě – vázání slov ve větě – slovní a větný přízvuk, intonace **Pravopis** (grafická, psaná podoba jazyka) – typické skupiny hlásek – pravopisné úpravy při tvoření: – množného čísla – stupňování krátkých přídavných jmen – tvoření příčestí přítomného – stažených slovesných tvarů	**Osobnostní a sociální výchova** (Nauka o společnosti) Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí **Výchova demokratického občana**(NOS) Občanská společnost a škola
Žák – gramaticky správně na odpovídající úrovni sdělí původní informaci – gramaticky správně formuluje otázky a negativní vyjádření na podnět anglicky hovořícího cizince i rodilého mluvčího – osvojí si práci s dvojjazyčným slovníkem – anticipuje význam internacionalismů – pomocí otázek dokáže zjistit význam neznámé slovní zásoby	**Gramatika** (větné a verbální fráze) – tvoření odvozených tvarů – použití členů – pevný slovní pořádek, postavení frekvenčních příslovcí – stavba jednoduché věty – funkce podmětu v anglické větě, nutnost vyjádření – slovesné časy: předpřítomný prostý + průběhový, minulý prostý + průběhový – jednoduchá souřadná souvětí (slučovací, odporovací, příčinná) – opisné tvary modálních sloves – samostatná zájmena přivlastňovací	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	– zájmena důrazová – podmiňovací způsob přítomný – povinnost v přítomnosti **Lexikologie** – ustálená slovní spojení – základní a typické anglické idiomy – frazeologické obraty v běžném denním vyjádření	
Žák – anticipuje význam nové slovní zásoby na základě předchozích znalostí a kontextu – ústně správně reaguje v běžných každodenních situacích – určí správné gramatické tvary při obměňování jednoduchých vět a krátkých textů – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení – zformuluje jednoduchou písemnou žádost, odpoví na jednoduchou žádost	**Komunikační situace** – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, rozloučení, přivítání, představování, domov, rodina – dotaz, jednoduché vysvětlení, zdůvodnění – omluva, reakce na omluvu, poděkování, reakce na poděkování – prosba, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas hobby, členství ve sportovních klubech	Osobnostní a sociální výchova (NOS) Osobnostní rozvoj Kreativita Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena
Žák – rozumí obsahu textů v učebnici i obsahu autentických materiálů – s využitím vizuálního vjemu určí známé výrazy a fráze – aktivně využívá vlastní i vyslechnutou slovní zásobu k vyjádření v základních životních situacích – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	**Tematické okruhy** Rodina, bydlení, škola, volný čas, ~~zájmová činnost, osobní dopis~~ Oblast osobní – student víceletého gymnázia Oblast společenská – příroda a město, životní prostředí ~~Formulář~~, ~~dotazník~~, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, nákupy a móda, společnost a její problémy,volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie příslušných jazykových oblastí	**Osobnostní a sociální výchova** Sociální rozvoj Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
Žák – sestaví jednoduchý písemný projev na každodenní téma/zadané téma. – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	**Reálie** Spojené království – základní zeměpisné a politické údaje Londýn – základní informace a zajímavosti	**Poznámky:** **I. ročník** My Project – samostatná práce na zvolené téma **II. ročník** Poznávací zájezd do Velké Británie – Londýn, Oxford/Cambridge Elektronická korespondence se studenty Gymnázia v Linkopingu

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	III. + IV. ROČNÍK	
Žák – rozumí obsahu hlavních myšlenek ústního projevu anglicky mluvícího cizince i rodilého mluvčího na známé/běžné téma – identifikuje strukturu textu – čte plynule základní sdělení, vnímá pravopisnou odlišnost angličtiny od mateřského jazyka – anticipuje pravopisnou podobu internacionalismů v angličtině – gramaticky a obsahově správně chápe a sdělí myšlenky původního mluvčího – rozumí neznámé slovní zásobě na základě zkušeností nabytých kontaktem s daným jazykem – zpracovává informace z výkladového slovníku – porovnává a vyhodnotí práci s překladovým a výkladovým slovníkem	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** (zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty) – vázání slov ve větě – zvuková stavba věty – slova stejně znějící s odlišným významem **Pravopis** (psaná podoba jazyka) – internacionalismy – přivlastňovací pád **Gramatika** (větné a verbální fráze) – tvoření odvozených tvarů – další použití členů – slovní pořádek, postavení frekvenčních příslovcí – slovesné časy: předminulý prostý + průběhový – souřadná souvětí (slučovací, odporovací, příčinná) – modální slovesa ve funkci příslovcí – samostatná zájmena přivlastňovací – zvratná zájmena – řeč přímá a nepřímá – podřadná souvětí (časové věty) – podmiňovací způsob minulý **Lexikologie** – ustálená větná spojení – větné rámce – idiomy v běžné řeči – frazeologické obraty – jednoduchá odborná jazyková terminologie (zoologie, sport) – zpracování vyhledané informace	**Osobnostní a sociální výchova** (NOS) Sociální komunikace
Žák – prezentuje plynule svůj názor v samostatném projevu i v hovoru – sestaví a logicky člení formální i neformální písemný projev různých slohových stylů, sestaví osnovu	**Tematické okruhy** **Oblast společenská** příroda, životní prostředí, ekologie, globální problémy **Oblast společenská** písemné zpracování úvahy, vypravování, referátu na celospolečenské	**Environmentální výchova** Člověk a životní prostředí Životní prostředí ČR **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (NOS)**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
slohových stylů, sestaví osnovu – sepíše, přednese a prodiskutuje text na společenské téma – ústně či písemně se vyjádří na téma svého zázemí, zájmů a činností – **zpracovává informace z odborných i výkladových slovníků i v elektronické podobě** – argumentuje s využitím bohaté slovní zásoby a zachovává původní obsah sdělení v plné šíři – sestaví delší a složitější ústní projev, vyjadřuje se plynule a bez váhání aplikuje znalost gramatiky i slovní zásoby – komunikuje plynule a foneticky správně na konkrétní i abstraktní témata v méně běžných i odborných situacích – reaguje adekvátně a gramaticky správně ve složitějších, méně běžných situacích s využitím jednoslovných výrazů a frazeologických obratů	evropské téma v oblasti působnosti Rady Evropy **Oblast společenská** nácvik projevu na veřejnosti, diskuse, referát, modelové situace, práce s internetem **Oblast osobnostní** zvláštní zájmy, mimoškolní aktivity, veřejně prospěšné aktivity **Oblast veřejná** politické strany a orgány, veřejné schůze, služby, pasy, řidičské oprávnění, dopravní předpisy **Oblast pracovní** reklamní materiály, návody, popis práce, bezpečnost práce **Oblast společenská** globální problémy (rasismus, diskriminace, etnocentrismus, antisemitismus, nezaměstnanost, nevyléčitelné choroby), věda, technika	**Integrováno z oboru Informatika a informační a komunikační technologie**: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace; Zpracování a prezentace informací **Žijeme v Evropě** **Osobnostní a sociální výchova** Sociální komunikace Mediální výchova (IKT) Média a mediální produkce **Multikulturní výchova (NOS, D)** Základní problémy sociokulturních rozdílů
Žák – rozliší v hovoru počet mluvčích – vnímá kladný/záporný postoj účastníků promluvy	**Komunikační situace** **-** emoce a morální postoje	**Sociální komunikace** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák – formuluje vlastní sdělení ústní i písemnou formou – logicky člení text na odstavce – určí a zobecňuje stěžejní myšlenky – argumentuje s využitím vlastní i právě vyslechnuté slovní zásoby – plynule formuluje své myšlenky spontánně / gramaticky správně v samostatném projevu i jako reakci	**Tematické okruhy** Oblast osobní Oblast společenská – ekologie Oblast vzdělávací – vybavení školních budov, primární, sekundární, terciární školství v ČR, naučné společnosti, kluby, zaměstnání a profese školství ve Velké Británii Oblast společenská – příroda a životní prostředí Oblast osobní žák v životním prostředí Oblast vzdělávací – studentské organizace a shromáždění, vzdělávací	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (NOS, G)** Vzdělávání v Evropě a ve světě **Environmentální výchova (Bi, G)** Člověk a životní prostředí Životní prostředí České republiky **Výchova k myšlení v evropských a globálních**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
v hovoru s rodilým mluvčím	instituce Oblast osobní – krajina, společenské vztahy, blízcí lidé, spolužáci, – cestování, prázdniny, rodinná dovolená, sport, sportovní vybavení, koníčky, zábava, životní styl, kulturní vyžití, zdraví	**souvislostech (NOS,G)** Žijeme v Evropě **Environmentální výchova** Životní prostředí České republiky (G, Bi) **Osobnostní a sociální výchova** Sociální komunikace Seberegulace,organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Spolupráce a soutěž
Žák – správně strukturuje kratší písemný projev, neformální i formální dopis – s využitím slovníků sestaví souvislý text na téma Můj projekt – sestaví text na zadané téma	**Komunikativní funkce jazyka** kratší písemný projev – pozdrav, přání, vzkaz,dopis příteli, formální dopis, elektronická podoba forma dopisu Na zvolené téma sepíše a vlastními slovy přednese text a diskutuje o něm Koncipuje text na aktuální společenské téma ve své zemi (projevy rasismu, diskriminace)	**Osobnostní a sociální výchova** Sociální komunikace **Multikulturní výchova (NOS, D)** Základní problémy sociokulturních rozdílů
Žák – běžnou slovní zásobu obohacuje o naučenou i vyslechnutou frazeologii – přijímá a předává základní i běžné informace – využívá znalostí a zkušeností z vlastní četby	**Reálie** Velká Británie, USA, Kanada, Austrálie, Nový Zéland – politické a ekonomické postavení, základní zeměpisné údaje, srovnání životního stylu s ČR Londýn Washington, New York City Literatura – upravená četba	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (G, NOS)** Globalizační a rozvojové procesy Žijeme v Evropě
		POZNÁMKY: **III. ročník** Účast na kurzu Ekologie v regionu

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	V. + VI. ROČNÍK	
Žák – rozlišuje v hovoru i textu posloupnost dějů – vyjadřuje složité myšlenky v souvětích i v jednoduché větě pomocí zvláštních vazeb – projevuje aktivní znalost slovní zásoby pokrývající aktuální dění – sestaví novinovou zprávu, sepíše referát/esej	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** – fonetická redukce, fonetické rysy **Gramatika** znalost složitějších gram. jevů vyjádření účelu, přípustky, účinku slovesa vyjadřující změnu stavu modální slovesa + minulý infinitiv slovesné časy: předbudoucí prostý + průběhový složitá souvětí: podmínkové věty, přací věty, vztažné věty gerundium participia **Lexikologie –** frázová slovesa ustálené větné rámce frazeologie, odborné výraz **Komunikativní funkce jazyka** vypracování zprávy, referátu, eseje s tematickým zaměřením Velká Británie	**Osobnostní a sociální výchova** Sociální komunikace Spolupráce, soutěž
Žák – rozumí složitějšímu ústnímu projevu – komentuje různé názory a stanoviska jednotlivých mluvčích – zpracovává **informace** z denních zpráv, geografických a historických atlasů, kombinuje práci s **internetem** a klasickými zdroji – čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce a pořídí písemný/**elektronický zápis** o přečtených titulech – **prezentuje** plynule svůj názor v samostatném projevu i v hovoru – sestaví a logicky člení formální	**Tematické okruhy** **Oblast veřejná** instituce, oznámení, úřady **Oblast pracovní** státní správa, základní ekonomické pojmy, firmy, průmysl, zemědělství, méně časté profese **Oblast osobnostní** identita, stereotyp v myšlení, předsudek, kultura jako systém hodnot, diskriminace, xenofobie, antisemitismus, rasismus **Oblast osobní** cizí domov, společenské vztahy, spolupracovníci, vybavení pro sport, zdraví, životní styl, netradiční koníčky práce s médii – cizojazyčné televizní kanály, internet, četba zahraničního tisku,četba literárních děl dle vlastního výběru	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (NOS)** Žijeme v Evropě **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy a jejich důsledky **Mediální výchova** Média a mediální produkce: aktivní pronikání do veřejné komunikace **Environmentální výchova** Člověk a životní prostředí Životní prostředí České republiky **Výchova k myšlení v evropských a globálních**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
i neformální písemný projev různých slohových stylů, sestaví osnovu – sepíše, přednese a prodiskutuje text na společenské téma – ústně či písemně se vyjádří na téma svého zázemí, zájmů a činností – zpracovává informace z odborných i výkladových slovníků i v elektronické podobě – argumentuje s využitím bohaté slovní zásoby a zachovává původní obsah sdělení v plné šíři – sestaví delší a složitější ústní projev, vyjadřuje se plynule a bez váhání aplikuje znalost gramatiky i slovní zásoby	**významné politické události, věda, umění, sport** **Oblast společenská** příroda, životní prostředí, ekologie globální problémy **Oblast společenská** písemné zpracování smlouvy, úvahy, vypravování, referátu na celospolečenské evropské téma v oblasti působnosti Rady Evropy **Oblast společenská** nácvik projevu na veřejnosti, diskuse, referát, modelové situace, práce s internetem, věda, technika, pokrok **Oblast osobnostní** zvláštní zájmy, mimoškolní aktivity, veřejně prospěšné aktivity **Oblast veřejná** politické strany a orgány, veřejné schůze, služby, pasy, řidičské oprávnění, dopravní předpisy, vystoupení, soutěže **Oblast pracovní** reklamní materiály, návody, popis práce, bezpečnost práce **Oblast společenská** globální problémy – etnocentrismus, diskriminace nezaměstnanost, dosud nevyléčitelné choroby, věda, technika	**souvislostech (NOS)** Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Mediální výchova (IKT) Role médií v moderních dějinách Účinky mediální produkce a vliv médií **Multikulturní výchova (NOS)** Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí **Osobnostní a sociální výchova** Sociální komunikace **Mediální výchova** Média a mediální produkce **Osobnostní a sociální výchova** Sociální komunikace Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Žák – člení text na logické odstavce, definuje jejich obsah, zobecňuje charakter doplňujících informací – správně gramaticky formuluje a prezentuje svoje postoje a názory v ústním i písemném projevu – používá adekvátní gramatické i lexikální učivo ve složitějších a méně běžných situacích – komunikuje plynule na odborná i abstraktní témata	**Reálie** Evropská unie UK, USA – volební systém, politické strany Další anglicky mluvící země – Irsko, Malta, Jihoafrická republika Vybrané pasáže z anglické a americké literatury Četba jazykově adaptovaných textů i originálů **Komunikativní funkce jazyka** delší písemný/mluvený projev, strukturovaný životopis, podrobný popis, esej	**Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech** Globalizační a rozvojové procesy

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		VI. ročník Praha a Evropa – projekt ve studovaném jazyku Průvodce Prahou Doporučené výstupní zkoušky: - státní zkouška (JŠ) - Cambridge Test FCE British Council

NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět **Německý jazyk** vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je součástí vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**.

Předpokládaná vstupní úroveň podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky je A1, výuka na našem gymnáziu směřuje k dosažení úrovně **B1**. V závěru studia žákům doporučujeme složení mezinárodně uznávané zkoušky Zertifikat Deutsch.

Při výuce německého jazyka se v různé míře uplatňují všechna průřezová témata (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální kultura, Multikulturní výchova, Environmentální výchova), průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým obsahem učiva německého jazyka.

Ve velké části učiva se promítá mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk, navazujeme též na znalosti z dalších studovaných cizích jazyků.

Časové a organizační vymezení:

Předmět Německý jazyk je v šestiletém studiu vyučován s hodinovou dotací **3 – 3 – 3 – 4 – 3 – 3**. V případě zájmu mají žáci V. a VI. ročníku možnost si vybrat v rámci volitelných předmětů další předmět zaměřený na konverzaci a reálie německy mluvících zemí.

Předmět je vyučován aprobovanými vyučujícími, některé hodiny navíc rodilým mluvčím, výuka probíhá ve skupinách, v učebnách vybavených potřebnými materiály a audiovizuální technikou. Důraz klademe na motivaci žáků. Výukové hodiny alternativně probíhají v reálném prostředí, žáci se zúčastňují exkurzí, nabízíme jim možnost účasti na mezinárodních projektech a výměnných pobytech, vedeme je k účasti v různých typech jazykových soutěží. Během celého studia usilujeme o to, aby si žáci uvědomili důležitost vzdělávání v německém jazyce a dosáhli takové úrovně jazykových znalostí a dovedností, aby byli schopni je uplatnit v dalším studiu na VŠ i v profesním i soukromém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé německého jazyka uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Při řešení úkolů dává učitel žákům možnost hledání vlastních postupů práce.
- Učitel vede žáky k diskuzi a k samostatnému hledání správné formulace.
- Učitel vede žáky k využívání slovníků a jazykových příruček, dá žákům prostor pro využívání Internetu.
- Učitel zadává žákům úkoly z literatury a z tisku;žáci se učí efektivně získávat poznatky, analyzovat je a dále zpracovávat.
- Účastí na exkurzích, soutěžích, popř. při výměnných pobytech a projektech jsou žáci motivováni k dalšímu učení, mají možnost uplatnit svoje znalosti a posoudit jejich úroveň.

Kompetence komunikativní:

- Učitel používá učebnice a učební materiály, v nichž jsou pokyny formulovány v cizím jazyce, řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci, k obsahově i gramaticky správnému vyjadřování.
- Využitím audiovizuální techniky vede učitel k nácviku správné výslovnosti, k porozumění mluveného projevu a k reprodukci textu.
- Učitel zadává úkoly, při nichž si žáci osvojují různé útvary písemného projevu.
- Vytvářením modelových komunikačních situací vede učitel žáky ke zvládnutí obdobných situací v praxi.
- Při soutěžích, exkurzích apod. si žáci ověřují a zdokonalují své znalosti.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel organizuje výuku ve skupinách, vede žáky k organizování společné činnosti, k vzájemné spolupráci, k sebereflexi a k toleranci.
- V hodinách poskytuje učitel žákům příležitost prezentovat svoji práci před spolužáky, obhájit své názory a přijmout názory ostatních.

Kompetence občanské:

- Zadáváním témat písemných prací a při konverzaci k různým tematickým okruhům vede učitel žáky k vyjádření názorů a stanovisek k různým společenským problémům, při vzájemné diskuzi podporuje otevřenost a upřímnost.
- Při exkurzích, při sledování filmů a četbě původních materiálů v německém jazyce učitel umožňuje žákům vnímat a zamýšlet se nad kulturními, etickými a duševními hodnotami lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je koncipován pro delší období. Uvádíme proto přehled učiva v jednotlivých ročnících.

UČIVO	ČASOVÉ URČENÍ
Jazykové prostředky: Rozdíly německé a české výslovnosti, zvuková stránka slova a věty Hlavní zásady německého pravopisu Základy slovotvorby Substantiva – skloňování Adjektiva stupňování Zájmena osobní, přivlastňovací Slovesa – přítomný čas, oznamovací a rozkazovací způsob Předložky s 3., 4., 3. a 4. pádem Pořádek slov ve větě hlavní Tvoření záporu **Komunikativní situace a funkce**: omluva, poděkování, souhlas, nesouhlas, kratší písemný projev (adresa, pozdrav, blahopřání) **Tematické okruhy**:domov, rodina, bydlení **Reálie**: základní informace o německy mluvících zemích	I. ročník
Jazykové prostředky: Pravopis složitějších výrazů Synonyma, antonyma Zájmena zvratná Préteritum, perfektum, budoucí čas Jednodušší vazby sloves Věta hlavní a vedlejší Podmět man, es **Komunikativní situace a funkce**: prosba, žádost, příkaz, zákaz, písemný projev (formulář, jednoduchý dotazník, dopis) **Tematické okruhy**: škola, povolání, volný čas, zájmy	II. ročník
Jazykové prostředky: Další poznatky o tvoření slov Přídavná jména – skloňování Zájmena tázací a neurčitá Číslovky řadové Příslovce	III. ročník

Souvětí souřadné, podřadné **Komunikativní funkce**:písemný projev – vypravování, popis **Tematické okruhy**:bydlení, přátelé, volný čas, zájmy **Reálie**: Česká republika, jednoduché texty něm. literatury – průběžně dle náročnosti ve všech ročnících	
Jazykové prostředky: Zeměpisné názvy Přídavná jména – stupňování Příslovce směrová Částice Typy vedlejších vět Závislý infinitiv, infinitivní konstrukce **Komunikační situace a funkce**: písemný projev – zpráva **Tematické okruhy**: škola a vzdělávání, sport, zdraví a nemoci **Reálie**: Německo, kratší ukázky něm. literatury	IV. ročník
Jazykové prostředky: Synonymní výrazy, idiomy Konjunktiv préterita, würde + infinitiv Trpný rod Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Párové spojky Typy vedlejších vět **Komunikativní situace a funkce**: písemný projev – příběh **Tematické okruhy**: příroda, životní prostředí, zdravý životní styl, život ve městě a na venkově **Reálie**: Rakousko, ukázky z německy psané literatury	V. ročník
Jazykové prostředky: Konjunktiv plusquamperfekta Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Infinitivy, infinitivní konstrukce **Komunikativní situace**: písemný projev – referát, úvaha **Tematické okruhy**: doprava, cestování, služby, profesní orientace, plány do budoucna **Reálie**: Švýcarsko, současná Evropa	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Německý jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	I. A II. ROČNÍK	
Žák – plynule a foneticky správně čte texty přiměřeného obsahu a obtížnosti; – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům; – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	**Fonetika:** Rozdíly české a německé výslovnosti Zvuková stránka slova a věty	Mezipředmětový vztah k českému jazyku se promítá průběžně v celém učivu. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým učivem.
Žák – sestaví kratší text na známé téma, přitom dbá na správné použití osvojených pravidel pravopisu; – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Hlavní zásady německého pravopisu Grafická podoba jazyka	Během studia se doporučuje složit mezinárodní jazykovou zkoušku Zertifikat Deutsch.
Žák – při sestavování kratšího textu na známé téma dbá na správné využívání osvojených gramatických prostředků; – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	**Gramatika:** Základní gramatické struktury a typy vět: Skloňování substantiv Stupňování adjektiv Zájmena osobní, přivlastňovací, zvratná Číslovky základní Slovesa – přítomný čas, préteritum, perfektum Předložky s 3., 4., 3. a 4. pádem Podmět man, es Pořádek slov ve větě hlavní a vedlejší Bezespojkové věty	Během studia možnost účasti v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích, v projektech.
Žák – porozumí známým výrazům a frázím; – při práci s jednoduchým autentickým textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém slovníku.	**Lexikologie:** Základy slovotvorby Jednoduchá synonyma, antonyma Nejběžnější typy slovníků Slovní zásoba	
Žák – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně; – rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a	**Komunikativní situace a funkce**: souhlas, nesouhlas, prosba, žádost, příkaz, zákaz, omluva, poděkování kratší písemný projev – adresa, pozdrav, blahopřání,	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu; – v mluveném projevu rozliší jednotlivé mluvčí; – ústně i písemně poskytne jednoduché informace o svém okolí, vyplní jednoduchý dotazník, formulář; – zapojí se do jednoduché konverzace na známé téma, poskytne požadovanou informaci.	jednoduchý formulář a dotazník	
Žák – popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související; – vlastními slovy vyjádří obsah přečteného/vyslechnutého textu odpovídajícího rozsahu a obtížnosti; – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat; – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	**Tematické okruhy**: Domov, rodina, bydlení, škola, povolání, volný čas, zájmy, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda.	Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí
Žák – rozumí obsahu jednoduchého autentického textu odpovídajícího rozsahu, s pomocí vizuální opory vyhledá v textu požadované informace.	**Reálie:** Základní údaje o německy mluvících zemích	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	III. A IV. ROČNÍK	
Žák – foneticky správně čte a komunikuje, využívá znalostí o německé výslovnosti; – v mluveném projevu identifikuje styl a citové zabarvení promluvy.	**Fonetika:** Výslovnost složitějších výrazů, přízvuk slovní a větný, rytmus a intonace	
Žák – při psaní textu kratšího rozsahu aplikuje osvojená pravidla pravopisu.	Pravidla pravopisu složitějších výrazů	
Žák – chápe autentický projev z hlediska obsahu a komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma; – logicky určí strukturu textu; – srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko; – při komunikaci aktivně využívá osvojených gramatických prostředků.	**Gramatika:** Přídavná jména – skloňování, stupňování, zpodstatnělá přídavná jména Zájmena tázací a neurčitá Číslovky řadové příslovce směrová Préteritum a perfektum Větný rámec, typy vedlejších vět Závislý infinitiv	
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov; – při práci s textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém nebo vhodném výkladovém slovníku.	**Lexikologie:** Slovotvorné prostředky, způsoby obohacování slovní zásoby, jednoduché idiomy, synonymní výrazy, typy slovníků	
Žák – při sestavování souvislého písemného textu na zvolené či zadané téma vhodně používá jednodušší slohové žánry; – srozumitelně vysvětlí svůj názor, poskytne jednoduché argumenty; – prokazuje schopnost komunikativního jednání v běžných situacích; – vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci.	**Komunikativní situace a funkce:** Písemný projev – vypravování, zpráva, dopis	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, Multikulturní výchova – vztah k multilingvní situaci
Žák – srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma; – souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související, využívá rozvinuté slovní zásoby;	**Tematické okruhy:** Škola a vzdělávání u nás a v německy mluvících zemích, žák v mikrosvětě, sport, zdraví a nemoci, životopis, zájmy a volný čas	Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzdělávání v Evropě a ve světě,

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– vede rozhovor s rodilými mluvčími na známé a běžné téma.		Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák – získává, zpracovává a dále předává informace o reáliích ČR a Německa; – pracuje s ukázkami německy psané literatury; – při práci s texty používá různé techniky čtení podle typu textu a účelu čtení.	**Reálie:** Česká republika, Německo Vybrané ukázky z německy psané literatury	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	V. A VI. ROČNÍK	
Žák – logicky člení text; – souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text, shrne jeho obsah, využívá osvojených jazykových prostředků; – gramaticky správně vyjádří svůj názor	**Gramatika:** Plusquamperfektum Konjunktiv préterita, plusquamperfekta Trpný rod¨ Infinitivy, infinitivní vazby Další typy vedlejších vět Předložky s 2., 2. a 3. pádem	
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovotvorných procesů; – vnímá nejtypičtější lexikální odlišnosti němčiny v jednotlivých zemích; – při práci jednoduššími uměleckými texty i s faktografickými texty vyhledává neznámé výrazy v různých typech slovníků.	**Lexikologie:** Synonymní výrazy, idiomy, lexikální odlišnosti němčiny v jednotlivých zemích, internacionalismy	
Žák – přijímá, utřídí a písemnou i ústní formou předá obsahově jednodušší informace; – logicky člení písemný projev na různá témata, vypracuje osnovu a anotaci textu; – stylisticky vhodnou formou vyjádří své myšlenky a obhájí svůj názor, dokáže argumentovat.	Komunikativní situace a funkce: Písemný projev – úvaha, referát	
Žák – sestaví souvislý text na zadané téma, přednese ústní projev na předem zadané či zvolené téma; – při setkání s rodilými mluvčími vede rozhovor na známé a běžné téma.	**Tematické okruhy:** Život ve městě a na venkově, příroda a životní prostředí, zdravý životní styl, doprava a cestování, profesní orientace, plány do budoucna	Biologie – ekologie; Environmentální výchova – člověk a životní prostředí, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne
Žák – v samostatném projevu i v diskusi prokazuje znalosti o německy mluvících zemích; – vhodně využívá informací z médií a z internetu; – seznámil se s nejznámějšími díly německy psané literatury;	**Reálie:** Rakousko, Švýcarsko (geografie, minulost a současnost), současná Evropa Významní autoři německy psané literatury a jejich tvorba	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, Mediální výchova – mediální

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu i jednodušší texty populárně naučné literatury.		produkty a jejich významy, Multikulturní výchova – vztah k multilingvní situaci

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení

Předmět Francouzský jazyk (**Další cizí jazyk)** vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP G. Cílem vzdělávání ve francouzském jazyce je dosažení úrovně **B1** dle Evropského referenčního rámce pro jazyky a mezinárodně uznávaných zkoušek Delf. Při výuce francouzského jazyka se v různé míře uplatňují všechna průřezová témata (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova Osobnostní a sociální výchova).

Ve velké části učiva se promítá mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk a literatura, navazujeme též na znalosti z jiných studovaných jazyků.

Časové a organizační vymezení

Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a je zajišťována aprobovaným vyučujícím francouzského jazyka s hodinovou dotací **3 – 3 – 3 – 4 – 3 – 3**, případně v rámci programu Comenius jazykovým asistentem – rodilým mluvčím. V případě zájmu mají žáci V. a VI. ročníku možnost vybrat si v rámci volitelných předmětů další předmět – Francouzskou konverzaci (a reálie). Vzdělávání vede k osvojení mluvené i psané podoby francouzštiny na pokročilé úrovni. Předmět je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavené učebně (mapy, televize, video). Alternativně se výukové hodiny odehrávají v rámci volitelných seminářů a taktéž v reálném prostředí dle možností, např. návštěva místní Alliance française, poznávací zájezdy, mezinárodní projekty, filmová či divadelní přestavení. Žáci jsou v průběhu studia zapojováni do různých soutěží jako např. soutěž ve francouzské konverzaci, soutěž v psaní pořádaná AF, internetová soutěž ke Dnům frankofonie, Festival francouzského filmu v Brně aj.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Organizuje a řídí vlastní učení

Nácvik osvojování slovní zásoby

- vyslechnutá nová slova okamžitě použije v řeči
- vyhledává nová slova v textu a anticipuje jejich význam
- využívá mechanickou paměť (nová slova opakuje a zapíše)
- použije dabovaný film s titulky

Nácvik osvojování gramatického učiva

- vyslechne/přečte v cizím jazyce nové gramatické učivo a použije v řeči
- vyslechne/přečte v rodném jazyce nové gramatické učivo a použije v cizím jazyce
- vyrozumí z cizojazyčného textu a tvoří obdobné gramatické konstrukce

Motivuje se pro další učení

- přímý styk s rodilým mluvčím
- účast na poznávacích zájezdech, mezinárodních akcích a soutěžích
- četba autentických materiálů (prospekty, letáky, časopisy aj.)

Kompetence k řešení problémů

Nácvik v rámci tematických okruhů

- sociální komunikace (reagování v neočekávané situaci – dotaz, ověření informace, vysvětlení, omluva)
- písemný projev (dotaz, žádost, stížnost)
- v rámci projektů, exkurzí – orientace ve městě, na nádraží, v metru

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky ke komunikaci v cizím jazyce

- systematicky ve všech vyučovaných hodinách
  v rámci cvičení v učebnici, poslechem nahrávek s rodilými mluvčími vede učitel žáky, aby porozuměli obsahu a reprodukovali vlastními slovy
  pravidelným čtením nahlas učitel podporuje žáky, aby dbali na kvalitu výslovnosti, zřetelnost artikulace a plynulost
- v soutěžích
- v rámci besed rodilými mluvčími, zájezdů, projektů

Kompetence sociální a personální

Nácvik v rámci tematických okruhů

- učitel vytváří podmínky pro práci ve dvojicích či v týmu, a tím vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci a zhodnocení své práce pro skupinu
- učitel podporuje žáky u žáků sebevědomé vystupování a opírání se o ověřená fakta, vybízí žáky k aktivní diskusi a konstruktivní kritice a hájení si svého stanoviska
- žák dostává příležitost vystupovat a prezentovat svou práci před spolužáky

Kompetence občanské

Nácvik v rámci tematických okruhů

- ústní projev
  učitel vybízí žáky k otevřenosti a upřímnosti, aby se nebáli zeptat a nestyděli se za své případné chyby, aby tolerovali postupy jiných
  při zahraničních zájezdech, besedách, projektech atd. učitel vybízí žáky k zamyšlení se, k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, etických a duševních hodnot lidí z odlišného jazykového prostředí
- písemný projev
  učitel v rámci probírané látky zadává žákům témata pro písemné práce, ve kterých žáci vyjadřují svůj názor a stanoviska k problémům společenským, kulturním a ekologickým

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je koncipován pro delší období. Proto uvádíme přehled učiva v jednotlivých ročnících.

UČIVO	ČASOVÉ URČENÍ
Jazykové prostředky: Rozdíly francouzské a české výslovnosti, zvuková stránka slova a věty Hlavní zásady francouzského pravopisu Základy slovotvorby Člen určitý, neurčitý, dělivý Rozlišení rodu a čísla přídavných a podstatných jmen Zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací Slovesa – přítomný čas, oznamovací a rozkazovací způsob, slovesa 1. třídy Pádové vztahy Pořádek slov ve větě hlavní Tvorba otázek Tvoření záporu Časy: minulý čas složený – passé composé, blízký budoucí **Komunikativní situace a funkce**: omluva, poděkování, souhlas, nesouhlas, kratší písemný projev (adresa, pozdrav, blahopřání, formulář) **Tematické okruhy**: domov, rodina, bydlení **Reálie**: základní informace o Francii	I. ročník
Jazykové prostředky: Pravopis složitějších výrazů Synonyma, antonyma Zvratná slovesa, slovesa 3.třídy Časy: minulý čas složený– použití, průběhový minulý – imperfektum Jednodušší vazby sloves Věta hlavní a vedlejší Podmět „on“, vazba i l y a Předmětná zájmena se 3. a 4. p. C´est a Il est Číslovky řadové Nepřímá řeč **Komunikativní situace a funkce**: prosba, žádost, příkaz, zákaz, pís. projev (formulář, jednoduchý dotazník, dopis), **Tematické okruhy**: škola, povolání, volný čas, zájmy, barvy, bydlení, oblečení **Reálie**: rozšiřování základních znalostí o Francii	II. ročník
Jazykové prostředky:	III. ročník

Další poznatky o tvoření slov Přídavná jména a příslovce – tvorba, stupňování Kombinace zájmen 3 a 4. pádu – Les pronoms compléments directs, indirects – rozšíření Zájmena en, y Konjunktif Časy : Le futur simple, le passé récent **Komunikativní funkce**: písemný projev – vypravování,popis **Tematické okruhy**: bydlení, přátelé, volný čas, zájmy, školství ve Francii, svátky **Reálie**: Paříž a administrativní dělení Francie	
Jazykové prostředky: Le conditionnel présent Zájmena vztažná qui, que Trpný rod Zájmena přivlastňovací, ukazovací Typy vedlejších vět (pourtant, malgré) Infinitivní konstrukce **Komunikační situace a funkce**: pís.projev – zpráva, dopis **Tematické okruhy**: humor, sport, domácí práce, reklama, hudba, profese **Reálie**: frankofonní země v Evropě **Četba**: zjednodušená literatura úrovně B1	IV. ročník

Jazykové prostředky: Trpný rod – Les constructions a sens passif Neosobní vazby – Les constructions impersonnelles Vyjádření možnosti, nemožnosti Synonymní výrazy Časy : předminulý Minulý podmiňovací způsob Samostatná zájmena vztažná Vyjádření příčiny, důsledku Nepřímá otázka Konjunktiv- použití Spojky ve větách – L´enchainement des idées (pourtant, au lieu de, or…) Číslovky hromadné **Komunikativní situace a funkce**: pís. projev – příběh, popis umělec. díla, žádost, resumé **Tematické okruhy**: životní prostředí, kulturní dědictví, služby, zvyky, francouzská města **Reálie**: frankofonní země mimo Evropu, literatura a historie, ekonomie, vzdělávací systém	V. ročník
Jazykové prostředky: Časy: předbudoucí, passé simple – použití Konjunktiv minulý Přechodník Srovnávání – La comparaison Vyjádření podmínky **Komunikativní situace**: pís. projev – referát, úvaha, popis, itinerář **Tematické okruhy**: plány do budoucna, tradice, zvyky, festivaly **Reálie**: francouzské regiony, historic. osobnosti	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Francouzský jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	I. A II. ROČNÍK	
Žák – plynule a foneticky správně čte texty přiměřeného obsahu a obtížnosti; – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům; – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	**Jazykové prostředky a funkce** Fonetika (zvuková stránka slova, věty) – typické francouzské hlásky – zvuková stránka slova, věty – intonace, přízvuk, – hranice slov ve větě – vázání a navazování	Mezipředmětový vztah k českému jazyku se promítá průběžně v celém učivu. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým učivem.
Žák – sestaví kratší text na známé téma, přitom dbá na správné použití osvojených pravidel pravopisu; – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	**Pravopis** – grafická podoba jazyka: hlavní zásady francouzského pravopisu	Během studia se doporučuje složit mezinárodní jazykové zkoušky Delf
Žák – při sestavování kratšího textu na známé téma dbá na správné využívání osvojených gramatických prostředků; – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	**Gramatika** Základní gramatické struktury a typy vět: – členy – určitý, neurčitý, dělivý – číslo, rod podstatných a přídavných jmen – stahování členu s předložkou a, de – slovesa 1. třídy, zvratná slovesa – nepravidelná slovesa – základní – zájmena nesamostatná – přivlastňovací – ukazovací, tázací, neurčitá, vztažná – qui, que, ou – 3 typy otázek, zápor – číslovky základní – vazby il y a, rozkaz – zápor a omezení – časy: présent, futur proche, passé composé, – blízká minulost – infinitivní vazby 1.část – zájmena nesamostatná	Během studia možnost účasti v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích, v projektech.
Žák – porozumí známým výrazům a frázím; – při práci s jednoduchým autentickým textem vyhledá neznámé výrazy	**Lexikologie** – základy slovotvorby	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
v překladovém slovníku.	– syntaktická stavba věty – jednoduchá synonyma, antonyma – nejběžnější typy slovníků – slovní zásoba	
Žák – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně; – rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu; – ústně i písemně poskytne jednoduché informace o svém okolí, vyplní jednoduchý dotazník, formulář; – zapojí se do jednoduché konverzace na známé téma, poskytne požadovanou informaci.	**Komunikační situace a funkce** – pozdrav, loučení, představování, pozvání – souhlas, nesouhlas, – prosba, žádost, omluva, poděkování – kratší písemný projev – adresa, pozdrav, blahopřání, jednoduchý formulář a dotazník, jednoduchý popis	
Žák – popíše své okolí,zájmy a činnosti s nimi související; – vlastními slovy vyjádří obsah přečteného/vyslechnutého textu odpovídajícího rozsahu a obtížnosti; – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat; – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	**Tematické okruhy** – domov, rodina, bydlení, škola, povolání, volný čas, zájmy, na návštěvě, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda	Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace
Žák – rozumí obsahu jednoduchého autentického textu odpovídajícího rozsahu, s pomocí vizuální opory vyhledá v textu požadované informace.	**Reálie** Francie – základní znalosti – geografické, kulturní – život a zvyky francouzské rodiny – francouzská kuchyně a svátky	Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	III. A IV. ROČNÍK	
Žák – foneticky správně čte a komunikuje, využívá znalostí o francouzské výslovnosti.	**Fonetika** – výslovnost složitějších výrazů – přízvuk slovní a větný, rytmus a intonace	
Žák – při psaní textu kratšího rozsahu aplikuje osvojená pravidla pravopisu.	**Pravopis:** – pravidla pravopisu složitějších výrazů	
Žák – chápe autentický projev z hlediska obsahu a komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma; – logicky určí strukturu textu; – srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko; – při komunikaci aktivně využívá osvojených gramatických prostředků.	**Gramatika** – nepravidelná slovesa II a slovesa 2. třídy – dělivý člen – časy: futur simple, conditionnel présent, imparfait – předmětná zájmena 3. a 4. pádu – zájmena neurčitá nesamostatná – vyjádření účelu, podmínky – 1. část – slovotvorba: tvoření příslovcí, přídavných jmen slovesných – stupňování přídavných jmen a příslovcí – 1. typ podmínky – nepravidelné množné číslo podstatných a přídavných jmen – vyjádření místa pomocí „y „ a“en“ – infinitivní vazby 2.část – přídavná jména – stupňování, – tvoření příslovcí – číslovky řadové – vyjádření příčiny a účelu I	
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov; – při práci s textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém nebo vhodném výkladovém slovníku.	**Lexikologie** – slovotvorné prostředky, způsoby obohacování slovní zásoby – jednoduché idiomy, synonymní výrazy – typy slovníků	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – při sestavování souvislého písemného textu na zvolené či zadané téma vhodně používá jednodušší slohové žánry; – srozumitelně vysvětlí svůj názor, poskytne jednoduché argumenty; – jedná komunikativně v běžných situacích; – vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci.	**Komunikační situace a funkce** – názor, stanovisko – rozkaz, zákaz, rada, přání – umístění v čase a prostoru – jednoduchá podmínka – písemný projev – vypravování, zpráva, dopis	
Žák – srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma; – souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související, využívá – rozvinuté slovní zásoby.	**Tematické okruhy** – bydlení, oblékání – cestování, počasí – volný čas II, sport – žák v mikrosvětě	Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzdělávání v Evropě a ve světě, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní
Žák – získává, zpracovává a dále předává informace o reáliích ČR a Francie; – pracuje s ukázkami francouzsky psané literatury.	**Reálie** – Paříž podrobněji – muzea a památky – administrativní dělení Francie – vybrané kapitoly z historie a literatury – frankofonní země v Evropě	Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	V. A VI. ROČNÍK	
Žák – logicky člení text; – souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text, shrne jeho obsah, využívá osvojených jazykových prostředků; – gramaticky správně vyjádří svůj názor	**Gramatika** – nepravidelná slovesa II a slovesa 2. třídy – nepravidelná slovesa III – podmínkové věty II – časy: předminulý PLQP – způsoby slovesné: konjunktiv přítomný, minulý – číslovky hromadné – trpný rod – samostatná zájmena. ukazovací, tázací, přivlastňovací, neurčitá, vztažná II – nepřímá otázka – vyjádření příčiny a účelu II, opozice, přípustky a důsledku	
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovotvorných procesů; – vnímá nejtypičtější lexikální odlišnosti francouzštiny v jednotlivých zemích; – při práci jednoduššími uměleckými texty i s faktografickými texty vyhledává neznámé výrazy v různých typech slovníků.	**Lexikologie** – používání mezinárodních slov, přejímání slov – základy odborné terminologie – ustálená slovní spojení II – synonyma, antonyma II, idiomy – lexikální odlišnosti francouzštiny v jednotlivých zemích	
Žák – přijímá, utřídí a předá písemnou i ústní formou předá obsahově jednodušší informace; – logicky člení písemný projev na různá témata, vypracuje osnovu a anotaci textu; – stylisticky vhodnou formou vyjádří své myšlenky a obhájí svůj názor, argumentuje	**Komunikační situace a funkce** – vůle, přání, zákaz – cit, pocit, libost, nelibost – pochybnost, nejistota – složitější podmínka – písemný projev – úvaha, referát	
Žák – sestaví souvislý text na zadané téma, přednese ústní projev na předem zadané či zvolené téma.	**Tematické okruhy** – příroda a životní prostředí, zdravý životní styl – rasismus, diskriminace – profesní orientace, plány do budoucna	Biologie – ekologie, Environmentální výchova – člověk a životní prostředí, Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti,

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		morálka všedního dne
Žák – v samostatném projevu i v diskusi prokazuje znalosti o francouzsky mluvících zemích; – vhodně využívá informací z médií a z internetu – seznámil se s nejznámějšími díly francouzsky psané literatury; – čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu i jednodušší texty populárně naučné literatury.	**Reálie** – systém francouzského školství – frankofonní země mimo Evropu – historie a literatura II – francouzské regiony	Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě Mediální výchova – role médií v moderních dějinách Multikulturní výchova vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět Španělský jazyk realizuje obor **Další cizí jazyk** z RVP ZV (pro nižší gymnázium) RVP G (pro vyšší gymnázium).

Časové a organizační vymezení:

Španělský jazyk má hodinovou dotaci **3 – 3 – 3 – 4 – 3 – 3, celkem 19 hodin**. Předmět Španělský jazyk je vyučován formou výuky podle Evropského referenčního rámce – práce s textem, četba s porozuměním, poslech s porozuměním, ústní a písemný projev. Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a ve volitelných předmětech (90 minut).

Předmět Španělský jazyk je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavených učebnách (mapy, televize, video), v jazykových knihovnách či v multimediální učebně. Cílem je, aby se studenti naučili plynně hovořit a gramaticky správně psát v španělštině, jejíž význam v současném globalizovaném světě stále roste.

Pro studenty s hlubším zájmem je v V. a VI. ročníku možná rozšířená výuka v rámci volitelných předmětů. Ty jsou koncipovány jako zvláštní příprava k doporučeným či nadstandardním druhům zkoušek, jako rozšířená výuka dějin a literatury země studovaného jazyka a jako konverzace a reálie.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Při řešení úkolů dává učitel žákům možnost hledání vlastních postupů práce.
- Učitel vede žáky k diskuzi a k samostatnému hledání správné formulace.
- Učitel vede žáky k využívání slovníků a jazykových příruček, dá žákům prostor pro využívání internetu.
- Učitel zadává žákům úkoly z literatury a z tisku;žáci se učí efektivně získávat poznatky, analyzovat je a dále zpracovávat.
- Účastí na exkurzích a soutěžích projektech jsou žáci motivováni k dalšímu učení, mají možnost uplatnit svoje znalosti a posoudit jejich úroveň.

Kompetence komunikativní:

- Učitel používá učebnice a učební materiály, v nichž jsou pokyny formulovány v cizím jazyce, řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci, k obsahově i gramaticky správnému vyjadřování.
- Využitím audiovizuální techniky vede učitel k nácviku správné výslovnosti, k porozumění mluveného projevu a k reprodukci textu.
- Učitel zadává úkoly, při nichž si žáci osvojují různé útvary písemného projevu.
- Vytvářením modelových komunikačních situací vede učitel žáky ke zvládnutí obdobných situací v praxi.
- Při soutěžích, exkurzích apod. si žáci ověřují a zdokonalují své znalosti.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel organizuje výuku ve skupinách, vede žáky k organizování společné činnosti, k vzájemné spolupráci, k sebereflexi, toleranci.
- V hodinách poskytuje učitel žákům příležitost prezentovat svoji práci před spolužáky, obhájit své názory a přijmout názory ostatních.

Kompetence občanské:

- Zadáváním témat písemných prací a při konverzaci k různým tematickým okruhům vede učitel žáky k vyjádření názorů a stanovisek k různým společenským problémům, při vzájemné diskuzi podporuje otevřenost a upřímnost.
- Při exkurzích, při sledování filmů a četbě původních materiálů učitel umožňuje žákům vnímat a zamýšlet se nad kulturními, etickými a duševními hodnotami lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK, UČIVO	ČASOVÉ URČENÍ
Gramatika: – singulár a plurál substantiv a adjektiv – člen určitý a neurčitý (tvary a použití) – indikativ prézentu pravidelných a základních nepravidelných sloves – slovesa ser, estar, hay – použití a rozdíly – osobní a přivlastňovací zájmena – základní předložky **Reálie**: – základní geografie, historie a literatura hispanofonních zemí **Tematické okruhy**: – seznámení, pozdravy, představení se – rodina, bydlení, koníčky – určení času – popis člověka	I. ročník

Gramatika: – stupňování adjektiv – vazba ir + inf – ukazovací a osobní zájmena nepřízvučná, základní zájmena neurčitá – stupňování adverbií – složený minulý čas, příčestí minulé – imperativ kladný a záporný **Reálie**: – rozšíření základních témat (zaměřeno na geografii) – významná španělská města – svátky a tradice **Tematické okruhy:** – svátky a tradice – v obchodě, v restauraci – vysvětlení cesty – počasí	II. ročník
Gramatika: – vazby acabar de, tardar en, estar de – vytyčovací konstrukce – složená substantiva – rozšíření použití předložek – minulý čas jednoduchý – rozšíření nepravidelných sloves **Reálie**: – školství a vzdělávání **Tematické okruhy**: – u lékaře, zdraví, lidské tělo – životopis – plány do budoucna – kultura – kino, divadlo	III. ročník
Gramatika: – futurum – rozšíření zájmen – slovesná modalita – pasivum – zdrobňování a zveličování substantiv, použití prefixů a sufixů – kondicionály	IV. ročník

Reálie: – malířství **Tematické okruhy**: – sport, zdravý životní styl – můj životní styl	
Gramatika – 4 sunbjuntivy – tvoření a použití – vedlejší věty podřadné, typy souvětí – gerundium – tvoření a použití – imperfektum – tvoření, použití – časová souslednost indikativní a subjuntivní **Reálie**: – hudba **Tematické okruhy**: – život. prostředí, fauna a flora – život ve městě a na venkově – jídlo	V. ročník
Gramatika: – rozdíly mezi slovesy ser a estar – rozšíření – podmínková a přípustková souvětí – opakování a rozšíření všech gramatických témat – důraz na četbu (krásná i odborná literatura) **Reálie**: – literatura a dějiny **Tematické okruhy**: – profese a povolání	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Španělský jazyk

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	I. A II. ROČNÍK	
Žák – plynule a foneticky správně čte texty přiměřeného obsahu a obtížnosti; – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům; – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	**Jazykové prostředky a funkce** **Zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní fonetické návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov **Tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie hispanofonních zemí	Český jazyk **Osobnostní a sociální výchova** – sociální komunikace, sebepoznávání
Žák – porozumí známým výrazům a frázím, textům v učebnicích; – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	**Slovní zásoba** žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	**Osobnostní a sociální výchova** Soc. komunikace, mezilidské vztahy
Žák – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně; – rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu;	**Mluvnice** základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění	**Osobnostní a sociální výchova** Soc. komunikace, kreativita
Žák – rozumí obsahu jednoduchého autentického textu odpovídajícího rozsahu, s pomocí vizuální opory vyhledá v textu požadované informace	**Tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda,	**Osobnostní a sociální výchova** Soc. komunikace, rozvoj schopností sebepoznání

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	počasí, reálie hispanofonních zemí	
Žák – používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník		Zásady práce se slovníkem, základní konvence používané ve slovnících
Žák – sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů – ústně i písemně poskytne jednoduché informace o sobě a své rodině, vyplní jednoduchý formulář; – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.		**Nauka o společnosti** Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika Mluvnické učivo se promítá ve všech výstupech, upevňuje se, postupně prohlubuje a rozvíjí Tematické okruhy a reálie jsou probírány opakovaně, se vzrůstající náročností, rozšiřovány dle pokročilosti
Žák – vlastními slovy vyjádří obsah přečteného / vyslechnutého textu odpovídajícího rozsahu a obtížnosti; – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat; – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	Nácvik praktického využití osvojených jazykových prostředků	**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, poznávání lidí
Žák – sestaví kratší text na známé téma, dbá na správné užití osvojených jazykových prostředků		**Osobnostní a sociální výchova** Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, poznávání lidí

III. A IV. ROČNÍK

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – chápe autentický projev z hlediska obsahu i komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** (zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty) – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti – základní fonetické odlišnosti latinskoamerické španělštiny	Český jazyk **Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, sebepoznání
Žák – logicky určí strukturu textu, určí počet mluvčích v mluveném projevu	**Pravopis** (psaná podoba jazyka) interpunkce, pravidla u běžných slov, grafické označení přízvuku, běžně používané litografické znaky, konvence používané k prezentaci výslovnosti ve slovníku	**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, kreativita
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov	**Gramatika** (větné a verbální fráze) – jednoduché slovní tvary, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, souřadné souvětí, řízenost, shoda, supletivnost, synonyma, antonyma, nepravidelné tvary slovních druhů	**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, poznávání lidí
Žák – foneticky správně čte, užívá různé techniky (orientační, informativní, studijní) – podle charakteru textu a účelu čtení, neznámé výrazy vyhledá v překladovém slovníku nebo vhodném výkladovém slovníku	**Lexikologie** – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky, základní slovotvorné prostředky, hlavní způsoby obohacování slovní zásoby	**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, komunikace
Žák – ústně i písemně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text – stručně shrne obsah – jednoduše komentuje text	**Syntax** – stavba věty hlavní, postavení větných členů	Geografie **Osobnostní a soc. výchova soc. komunikace** Výchova k myšlení v evropských a glob. souvislostech, mezilidské vztahy, objevujeme Evropu a svět
Žák – srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma		**Nauka o společnosti** **Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, rozvoj schopností poznávání

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – sestaví kratší souvislý písemný text na zvolené či zadané běžné téma, vhodně používá jednodušší slohové žánry	Slohové žánry – vypravování, osobní dopis, jednoduchý popis	**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, komunikace
Žák – ústně i písemně předá informace běžné informace	Nácvik kratšího ústního a písemného projevu (pozdrav, přání, pozvání)	Osobnostní a sociální výchova – soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, mezilidské vztahy
Žák – popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související		**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika
Žák – při práci s textem vhodně využívá překladového slovníku, chápe rozdíly v použití jednoduchých synonymních výrazů	Nejčastější typy slovníků, konvence používané při uvádění výslovnosti a gramatických kategorií	**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, kreativita
Žák – srozumitelně a gram.správně vysvětlí svůj názor a stanovisko, poskytne jednoduché argumenty	Komunikační situace – vyjádření souhlasu, nesouhlasu, svolení, prosby, příkazu, zákazu	Biologie **Environmentální výchova** Člověk a živ.prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí **Osobnostní a soc. výchova, soc. komunikace, spolupráce a soutěž**
Žák – prokazuje schopnost komunikativního jednání v běžných situacích, vede jednodušší dialog, vyžádá a poskytne informaci		**Nauka o společnosti** **Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, kreativita
Žák – komunikuje foneticky správně, aktivně využívá osvojených gram.atických prostředků, slovní zásoby a jednoduché frazeologie		**Nauka o společnosti** **Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	V. A VI. ROČNÍK	
Žák – Žák rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu 1. na běžné známé téma 2. na aktuální téma	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** – nepravidelnosti španělského přízvuku, rozlišení latinskoamerických variant výslovnosti	**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, sebepoznání a sebepojetí
Žák – logicky člení text, rozliší zásadní a méně podstatné informace i v dílčích částech textu	**Pravopis** – grafické označení nepravidelného přízvuku	**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, mezilidské vztahy
Žák – identifikuje jednotlivé mluvčí, styl promluvy, komentuje jejich stanoviska	**Gramatika** alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, slova složená a sousloví, věty vedlejší, podřadná souvětí, supletivnost, rozšířené vyjádření minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný	**Osobnostní a sociální výchova** Soc. komunikace, poznávání lidí
Žák – odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovotvorných procesů	**Lexikologie** – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky – základní slovní zásoba u běžnějších odborných témat (životní prostředí, historie a geografie) – internacionalismy	**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, kreativita
Žák – užívá různé techniky čtení – čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu, jednodušší texty populárně naučné literatury, odborné texty související se zájmy žáka – používá různé typy slovníků, pracuje s médii a encyklopediemi	**Komunikativní funkce jazyka a typy textů** – postoj, názor, stanovisko – zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba – emoce – údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach – morální postoje – odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání – kratší písemný projev – blahopřání jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát – delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis – čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a	Informatika **Mediální výchova** Mediální produkty a jejich významy, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	logicky strukturované texty, texty informační, popisné a umělecké – samostatný ústní projev – vyprávění, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce delšího textu – interakce – diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor – informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audio a videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon	
Žák – souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený a vyslechnutý text, shrne jeho obsah, přitom využívá vhodné slovní zásoby a osvojených gramatických prostředků	**Tematické okruhy a komunikační situace** – oblast veřejná – služby, zboží, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky – oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty – oblast vzdělávací – pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, diskuse, slovníky a příručky – oblast osobní – život mimo domov – kolej, domov přátel, okolní krajina, jednoduché vybavení pro sport a zábavu – oblast osobnostní – názory a postoje k blízkému okolí – oblast společenská – příroda a životní prostředí, tradice, kultura, sport, média	Dějepis **Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, objevujeme Evropu a svět
Žák – srozumitelně, plynule, gramaticky a stylisticky správně vyjádří svůj názor		Nauka o společnosti **Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, objevujeme Evropu a svět
Žák – sestaví souvislý text na zadané téma, vhodně využívá	Tem. okruhy – oblast osobnostní (názory a postoje k okolí, mezilidské vztahy)	Nauka o společnosti, Dějepis

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
jednotlivých slohových žánrů, přednese kratší ústní projev na zvolené či předem zadané téma		**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika Výchova k myšlení
Žák – souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související, využívá rozvinuté slovní zásoby		Nauka o společnosti **Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika
Žák – logicky člení písemný formální i neformální projev na různá témata, vypracuje osnovu, resumé, anotaci textu		
Žák – přijímá, utřídí a dále předá obsahově jednodušší informace		Nauka o společnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák – při zpracování náročnějšího projevu vhodně využívá slovníků		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, objevujeme Evropu a svět
Žák – písemně i ústně pravopisně, foneticky a gramaticky správně, stylově vhodně vysvětlí své názory, dokáže argumentovat	**Reálie zemí studovaného jazyka** - stručný popis hispanofonních zemí - významné události z historie, významné osobnosti - životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou - ukázky významných literárních děl - dějiny literatury - politický systém a aktuální dění	Nauka o společnosti, Biologie **Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, spolupráce a soutěž **Multikulturní výchova** Zákl. problémy sociokulturních rozdílů **Environmentální výchova** Člověk a živ. Prostředí, základní podmínky života
Žák – vhodnou formou, gramaticky správně reaguje v každodenních i méně běžných situacích		**Osobnostní a soc. výchova** Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sebepoznání a sebepojetí
Žák	Nácvik praktického využití fonetiky, gramatiky, syntaxe	Osobnostní a soc. výchova –soc. komunikace,

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– hovoří plynule a foneticky správně, aktivně využívá gramatických prostředků a bohaté všeobecné slovní zásoby	v komunikaci na různá témata	komunikace

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět matematika realizuje část obsahu vzdělávací oblasti i oboru Matematika a její aplikace RVP ZV a celý obsah vzdělávací oblasti i oboru Matematika a její aplikace RVP G. Předmět matematika je v UP našeho gymnázia dotován celkově **23** (týdenními) hodinami, protože jsme (vzhledem k obsahu RVP) rozšířili obsah předmětu o vybrané pasáže matematiky, které jednak vedou k rozvoji klíčových kompetencí pro všechny absolventy (mj. kombinatorika) či uzavírají vzdělání do logicky provázaných celků (analytická geometrie v prostoru) a navýšenou časovou dotací vytváříme prostor i pro dostatečné utvrzení poznatků a kompetencí.

Časové a organizační vymezení:

Celková hodinová dotace je **4 – 4 – 4 – 4 – 3 – 4**. Výuka se realizuje vesměs ve specializované učebně vybavené didaktickou technikou, ve vhodných partiích lze vyučovat i v počítačové učebně. Část výuky uskutečňujeme i formou projektů a dalšími formami samostatné práce.

Individuální přístup k profilu matematického vzdělání umožňujeme nabídkou volitelných předmětů (deskriptivní geometrie, seminář z matematiky (poskytuje nadstavbu k základnímu kurzu matematiky), cvičení z matematiky (jsou prohloubením výkladu základního učiva a poskytují větší prostor pro cvičení matematických dovedností)) a nabídkou možnosti účasti v soutěžích (Matematická olympiáda, Matematický klokan, SOČ), seminářích pořádaných vysokými školami a na matematiku zaměřenými školami a úkoly zadávanými v rámci projektů v systému ročníkových kurzů.

Základním záměrem výuky matematiky na našem gymnáziu je vybavit naše žáky povědomím o možnostech uplatnění matematiky a jí používaných postupů v nejrůznějších oblastech života a schopnostmi jich v přiměřené míře využít a připravit žáky ke vysokoškolskému i dalšímu studiu. Důraz klademe na logické úsudky, srozumitelnou a věcnou argumentaci a na schopnost správné interpretace informací šířených různými informačními zdroji (zejména masmédii). Uvedené cíle jsou dlouhodobé a proto je i rozpracování vzdělávacího obsahu a jeho časové určení pojato obecně. Bližší rozpracování obsahují tematické plány. Matematika nezanedbatelným způsobem přispívá k rozvoji žákovy osobnosti rozpracováním průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova v tematických okruzích Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (co a jak trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila), Sociální komunikace (přesná a tvořivá komunikace) a Seberegulace (systematičnost) a průřezového tématu Mediální výchova zejména v oblasti kritického posouzení informací a jejich vlivu.

Matematika úzce souvisí s informačními a komunikačními technologiemi, proto jich využíváme i při výuce zejména v oblasti práce s daty.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce matematiky zejména následující strategie:

- Individuální řešení případných potíží formou konzultací (kompetence komunikativní)
- Heuristická (problémová) výuka (kompetence k řešení problémů)
- Samostatná práce na dílčích úkolech je propedeutikou pro vysokoškolské i další celoživotní vzdělávání (kompetence k učení a kompetence k řešení problémů)
- Vnitřní členění výuky do skupin podle náročnosti (kompetence sociální a personální)
- Týmová práce (kompetence k učení)
- Kritické hodnocení informací (kompetence občanské)

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce matematiky:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Číslo početní operace (desetinná, racionální), mocniny, úměry a procenta, práce s kalkulátorem	I. ročník
Číslo jejich proměnná	I. ročník
Geometrie v rovině a prostoru	I. ročník a II. ročník
Rovnice a nerovnice a jejich praktické uplatnění	I. ročník a II. ročník
Funkce – lineární, nepřímá úměrnost, goniometrické ostrého úhlu	II. ročníku
Objemy a povrchy těles	I. ročník a II. ročník
Základní poznatky matematiky – číselné obory, výrazy, jazyk matematiky, výroky a množiny	III. ročník
Lineární a kvadratické rovnice, nerovnice a jejich soustavy	III. ročník
Planimetrie	IV. ročník
Funkce – algebraické, exponenciální a logaritmické	IV. ročník
Goniometrické funkce a trigonometrie	IV. ročník a V. ročník
Stereometrie	V. ročník
Analytická geometrie	V. ročník a VI. ročník
Posloupnosti a řady	VI. ročník
Kombinatorika a pravděpodobnost	VI. ročník
Práce s daty	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Matematika

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák: – používá konstanty a proměnné k zápisu slovního textu; – vyjádří obsah sdělení zapsaného symbolicky slovně; – užívá správně logické spojky a kvantifikátory; – určuje pravdivostní hodnotu jednoduchých i složených výroků a výroků o množství; – tvoří správně negace výroků, výroků o množství, konjunkce a disjunkce; – rozlišuje definice, věty a důkazy; – charakterizuje základní typy důkazů; – objasní stavbu matematické věty; – určí množinu výčtem prvků, charakteristickou vlastností a množinovými operacemi; – operuje s intervaly.	**jazyk matematiky** – definice, věta (stavba věty), a její důkaz, kvantifikátory **množiny** – inkluze, rovnost, operace s množinami (průnik, sjednocení, rozdíl, doplněk) **výroková logika** – výrok, složené výroky a jejich pravdivost, negace	**I.–VI. ročník** **PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace**: důraz na přesné vyjadřování vede k argumentační přesnosti a umožňuje vnímat manipulativní vyjadřování
Žák – charakterizuje podmnožiny reálných čísel, vztahy mezi nimi a zařadí do nich čísla; – aplikuje dělitelnost přirozených čísel; – interpretuje vhodně absolutní hodnotu; – operuje s mocninami s racionálním exponentem a odmocninami; – upravuje výrazy s odmocninami pomocí racionálního exponentu; – používá efektivně různé tvary zápisu čísla; – upravuje číselné výrazy; – užívá kalkulátor s vědeckými funkcemi; – užívá definici logaritmu a pravidla pro logaritmování.	**Číslo a početní operace** číselné obory – přirozená, celá, racionální a reálná čísla mocniny – mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, odmocniny logaritmus, věty o logaritmech, vztah mezi logaritmy s různými základy komplexní číslo – algebraický a goniometrický tvar	**I. – VI. ročník** **PT Osobnostní a sociální výchova okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** **Okruh Seberegulace, efektivní řešení problémů**
Žák – stanovuje definiční obor výrazu; – rozkládá mnohočleny na součin (vytýkáním i pomocí vzorců); – upravuje výrazy s proměnnými (včetně lomených a mocninných, logaritmických a goniometrických výrazů a výrazů s faktoriály a kombinačními čísly) s vědomím, že součástí je stanovení podmínek; – aplikuje pravidla pro logaritmování při úpravách výrazů; – užívá vztahů mezi goniometrickými funkcemi;	**Výrazy** mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami, logaritmické výrazy, goniometrické výrazy, výrazy s faktoriály a kombinačními čísly	**1. – VI. ročník** **PT Osobnostní a sociální výchova okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** **Okruh Seberegulace, efektivní řešení problémů**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– operuje s pojmy faktoriál a kombinační číslo.		
Žák – určí obor rovnice, stanoví podmínky a užívá správně symboliku; – vyjadřuje neznámou ze vzorce; – rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy rovnic a nerovnic; – zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení; – řeší rovnice a nerovnice i graficky a efektivně toho využívá; – užívá rozkladů polynomů pro řešení rovnic a nerovnic; – řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice a jejich soustavy; – diskutuje řešitelnost a počet řešení; – aplikuje získané dovednosti při řešení praktických úloh; – řeší i rovnice iracionální, s kombinačními čísly, exponenciální, logaritmické, goniometrické a základní typy nerovnic.	**Rovnice a nerovnice** lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy kvadratická rovnice a nerovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty) rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou podílové rovnice a nerovnice iracionální rovnice exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice goniometrické rovnice a nerovnice rovnice a nerovnice s faktoriály a kombinačními čísly	**I.–VI. ročník** **PT Osobnostní a sociální výchova okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** **Okruh Seberegulace, efektivní řešení problémů**
Žák – aplikuje kombinatorická pravidla v praktických úlohách; – rozlišuje variace, kombinace a permutace bez opakování a s opakováním; – využívá vlastností faktoriálů a kombinačních čísel; – užívá binomickou větu; – užívá kombinatorické postupy při výpočtech pravděpodobnosti; – interpretuje správně výsledky pravděpodobnostních výpočtů.	**Kombinatorika** základní kombinatorická pravidla, variace, permutace a kombinace, faktoriál a kombinační číslo, Pascalův trojúhelník, binomická věta. **Pravděpodobnost** náhodný jev a jeho pravděpodobnost, vztah relativní četnosti a pravděpodobnosti, pravděpodobnost doplňkového jevu, sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů, binomické rozdělení	**VI. ročník** **PT Mediální výchova okruh Významy** – kritický přístup a samostatnost ve vyhodnocování podnětů z médií – správná interpretace pravděpodobnosti je pro práci s informacemi klíčová
Žák – užívá různé způsoby prezentace dat; – využívá dostupné výpočetní techniky pro statistické zpracování dat a jejich prezentaci; – převádí data mezi různými formami jejich prezentace; – interpretuje výsledky statistického zpracování dat; – kriticky hodnotí statistické informace (a je schopen vysvětlit jak s nimi lze manipulovat); – na základě statistických dat vytváří hypotézy dalšího vývoje.	**Práce s daty** analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky (četnost a relativní četnost, rozdělení četností a jejich grafické znázornění, vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, rozptyl, mezikvartilová odchylka)	**VI. ročník** Informační a komunikační technologie – žáci se učí práci s daty i v tomto předmětu; matematika navazuje a rozvíjí kompetence získané v tomto předmětu Praktické užití ve fyzice, chemii a biologii – zpracování laboratorních a praktických cvičení Samostatná práce s výpočetní technikou

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		Projekt **PT Mediální výchova okruh významy – kritický přístup a samostatnost ve vyhodnocování podnětů z médií**
Žák – načrtne grafy funkcí zadaných funkčním předpisem a určí její vlastnosti; – přiřazuje vzájemně argument a funkční hodnotu zadané funkce i funkce k ní inverzní; – vysvětlí vliv parametru ve funkčním předpisu na graf funkce; – užívá vlastností funkcí a jejich symetrií při zkoumání průběhu funkce; – řeší reálné úlohy s pomocí známých funkcí; – aplikuje poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic.	**Funkce** **Obecné p**oznatky – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, rovnost funkce, inverzní funkce, vlastnosti funkcí (monotonnost, parita, omezenost, extrémy, periodicita) **Funkce** – lineární funkce, přímá a nepřímá úměra, kvadratická funkce, funkce absolutní hodnota, lineární lomená funkce, mocninné funkce, funkce druhá odmocnina, exponenciální a logaritmické funkce	**II.ročník a IV. ročník** Úzká souvislost s tematickým celkem rovnice a nerovnice
Žák – převádí stupňovou míru na obloukovou a naopak; – definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku i pro obecný argument; – načrtne graf goniometrické funkce zadané předpisem; – zná význačné hodnoty goniometrických funkcí a základní vztahy mezi nimi; – užívá sinovou a kosinovou větu při řešení úloh; – řeší pravoúhlý i obecný trojúhelník; – užívá náčrt při řešení praktické trigonometrické úlohy.	**Goniometrie** goniometrické funkce a jejich vlastnosti, vztahy mezi goniometrickými funkcemi **Trigonometrie** sinová a kosinová věta; trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku	**I. – V. ročník** Učivo je nutným matematickým aparátem fyziky – vhodná motivace zavádění obecného argumentu (kmitání a vlnění)
Žák – definuje pojem posloupnosti (včetně různých způsobů určení), aritmetické a geometrické posloupnosti; – rozhodne o vlastnostech zadané posloupnosti; – používá základní vztahy pro aritmetickou a geometrickou posloupnost; – využívá poznatků o posloupnostech v praktických úlohách – zejména v situacích, kdy dochází k pravidelnému růstu či poklesu veličin; – užívá základní pojmy z oblasti finanční matematiky při řešení úloh. – rozlišuje konvergentní a divergentní posloupnost a řadu; – charakterizuje pojem limita posloupnosti;	**Posloupnosti** určení rekurentně a vzorcem, vlastnosti posloupností, aritmetická a geometrická posloupnost, **Řady** – nekonečná řada a její součet	**VI. ročník**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– vysvětlí pojem nekonečná řada; – určí součet nekonečné geometrické řady.		
Žák – definuje geometrické útvary pomocí množinových pojmů; – diskutuje vzájemné polohy geometrických útvarů; – charakterizuje vlastnosti útvarů a využívá je při řešení početních i konstrukčních úloh; – formuluje a užívá věty o shodnosti a podobnosti, větu Pythagorovu a Euklidovy věty; – určuje obsahy a obvody útvarů; – zobrazí geometrické útvary v středové i osové souměrnosti, otočení, posunutí a stejnolehlosti; – popíše schéma řešení konstrukční úlohy; – charakterizuje a sestrojí základní množiny všech bodů dané vlastnosti; – rozlišuje polohové a nepolohové úlohy; – aplikuje množiny bodů a zobrazení v konstrukčních úlohách; – konstruuje úsečky, jejichž délka je vyjádřena jednoduchým algebraickým výrazem.	**Planimetrie** rovinné útvary a jejich klasifikace, dvojice úhlů, odchylka a vzdálenost, obvody a obsahy; shodnost a podobnost trojúhelníků; Pythagorova věta a věty Euklidovy; množiny bodů dané vlastnosti; úhly v kružnici, shodná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení); stejnolehlost; konstrukční úlohy	**IV. ročník** Možnost využití matematických programů – dynamická geometrie
Žák – zobrazí ve volném rovnoběžném promítání jednoduchá tělesa (zejména hranoly a jehlany); – diskutuje vzájemné polohy bodů, přímek a rovin; – konstruuje rovinný řez hranolu, průsečík přímky a hranolu, průsečnici rovin; – načrtne zadání a s pomocí náčrtu popíše řešení; – definuje pojem odchylka a vzdálenost a umí je určit; – charakterizuje základní mnohostěny, rotační tělesa, části koule a kulové plochy; – určí objemy a povrchy základních mnohostěnů, rotačních těles, koule a jejich částí; – vysvětlí pojem zobrazení a souměrnosti v prostoru.	**Stereometrie** polohové vlastnosti bodů, přímek a rovin, rovnoběžnost přímek a rovin, volné rovnoběžné promítání, konstrukce rovinných řezů, metrické vlastnosti (kolmost, odchylky a vzdálenosti), základní tělesa, povrchy a objemy	**V. ročník** Možnost využití matematických programů – dynamická geometrie Úzká souvislost s deskriptivní geometrií
Žák – vysvětlí rozdíly mezi různými soustavami souřadnic a uvede příklady jejich využití; – operuje s vektory a určí jejich úhel;	**Analytická geometrie** **Vektorová algebra:** souřadné systémy, jejich posunutí určení vektorů a operace s nimi (lineární kombinace,	**V. ročník a VI.ročník** **PT Osobnostní a sociální výchova okruh Seberegulace,organizační**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině a roviny v prostoru – řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině i prostoru; – definuje parabolu, kružnici, elipsu a hyperbolu; – zapíše z daných prvků rovnici kuželosečky a určí její charakteristické prvky a kuželosečku načrtne; – určí kuželosečku z rovnice; – diskutuje polohu přímky a kuželosečky.	součet, rozdíl, násobek, skalární, vektorový) **Geometrie v rovině:** analytická vyjádření přímky v rovině (parametrické, obecné, směrnicové), vzájemná odchylka přímek, vzdálenost, kuželosečky (kružnice, elipsa, parabola a hyperbola), jejich polohy vzhledem k přímkám, tečna v bodě kuželosečky. **Geometrie v prostoru:** parametrické vyjádření přímky a roviny, obecná rovnice roviny, vzájemná polohy bodů, přímek a rovin. Vzdálenosti a odchylky.	**dovednosti a efektivní řešení problémů** **Rozvoj systematického myšlení**

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět fyzika je vytvořen ze stejnojmenných vzdělávacích oborů uvedených v RVP ZV a RVP GV. Fyzika se podílí na realizaci obsahu přírodovědného vzdělávání ŠVP našeho gymnázia. V prvním ročníku jsou realizována vybraná fyzikální praktická a laboratorní cvičení v předmětu Svět práce (téma Práce s laboratorní technikou). Do druhého ročníku je integrována část tematického okruhu Práce s laboratorní technikou z předmětu Svět práce. Do předmětu fyzika je (zejména v pátém ročníku) integrována část oboru Informační a komunikační technologie – tematické celky Zdroje a vyhledávání informací, komunikace; Zpracování a prezentace informací – vyhledávání a zpracování informací je užíváno při praktických cvičeních.

Časové a organizační vymezení:

Fyzika je vyučována celkem 11 (týdenních) hodin, které jsou rozděleny následovně: v prvním až pátém ročníku jsou dvě hodiny týdně frontální výuky; v pátém ročníku je zařazena jedna hodina, která je (i organizačně rozvrhem hodin) vyčleněna pro laboratorní cvičení. – symbolicky: 2 – 2 – 2 – 2 – 3 – 1. V pátém ročníku probíhá kurz středoškolských praktických fyzikálních cvičení, jejichž výstupy jsou protokoly, jež jsou důsledně zpracovány pomocí výpočetní techniky (přesah informačních a komunikačních technologií a jejich praktická aplikace). Protokoly tvoří část portfolia žáka.

Cílem výuky fyziky na našem gymnáziu je rozvoj klíčových kompetencí při poznávání přírodních zákonitostí s využitím empirických i teoretických prostředků, které absolventi využijí jak při svém dalším vzdělávání tak i v praktickém životě.

Nedílnou součástí výuky je využívání matematických dovedností, informačních a komunikačních technologií v součinnosti s ostatními přírodovědnými předměty (biologie, chemie, geografie).

Individuální přístup k profilaci žáka je umožněn účastí na odborných exkurzích, nabídkou možnosti zapojení se do fyzikálních soutěží , v předmaturitním a maturitním ročníku nabídkou fyzikálního semináře a možností účasti na seminářích pořádaných vysokými školami.

K rozvoji osobností našich žáků přispívá včlenění průřezových témat Environmentální výchova (pro nižší gymnázium (dále NG) okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí, pro vyšší gymnázium (dále VG) okruh Člověk a životní prostředí: témata Jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost; Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí; Které základní principy se pojí s myšlenkou trvale udržitelného rozvoje; Jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě současného environmentálního chování lidstva, okruh Životní prostředí České republiky – téma S kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR nejvíce potýká), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (NG – okruh Objevujeme Evropu a svět, VG – okruh Žijeme v Evropě – témata Významní Evropané; Významní Evropané z českého prostředí), Mediální výchova (okruh Média a mediální produkce – téma Vývoj médií od knihtisku po internet), Osobnostní a sociální výchova (NG – okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, okruh Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence, VG – okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce fyzika zejména následující strategie:

- Empirické (v první řadě laboratorní) i teoretické metody přírodovědného poznání – vytváření jednoduchých fyzikálních hypotéz, diskuse o jejich platnosti (kompetence komunikativní)
- Předvídání výsledků experimentů a jejich verifikace (kompetence k řešení problémů)
- Týmová práce (zejména při praktických cvičeních) – organizace a rozdělení rolí ve skupině, návrh strategie práce skupiny, diskuse o výsledcích (kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní)

- Samostatná práce (zpracování protokolů z laboratorních prací, výstupy z exkurzí a kurzů) (kompetence k učení, kompetence k řešení problémů)
- Problémová výuka – problémy z praktického života, jejich fyzikální výklad a řešení (kompetence k řešení problémů)
- Užívání specifických výrazových prostředků (schémata, náčrty, grafy, ideální modely) k zjednodušení řešení problémů (kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní)
- Individuální přístup (konzultace, sebereflexe, stanovení priority, zájmová orientace) (kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální)
- Dodržování zásad bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentálních činnostech a při laboratorních úlohách (kompetence občanské)

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce fyziky:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Fyzikální veličiny a jednotky	1. pololetí I. ročníku
Síla a energie	I. ročník
Zvukové jevy	2. pololetí I. ročníku
Elektromagnetické a světelné děje	II .ročník
Mechanika hmotného bodu	III. ročník
Mechanika tuhého tělesa, kapalin a plynů	2. pololetí III. ročníku
Molekulová fyzika a termika	2. pololetí III. ročníku
Struktura a vlastnosti pevných **látek**, kapalin a plynů	IV. ročník
Mechanické kmitání a vlnění	2. pololetí IV. ročníku
Elektřina a magnetismus	IV. a V. ročník
Světlo a elektromagnetické záření	V. a IV. ročníku
Měření fyzikálních veličin	V. ročník
Úvod do moderní fyziky – kvanta a vlny	VI. ročník
Astrofyzika	2. pololetí VI. ročníku

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Fyzika

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – využívá s porozuměním základní veličiny a jednotky; – rozliší základní a odvozené veličiny a jednotky; – převádí jednotky; – dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech; – změří vhodnou metodou určené veličiny; – zpracuje měření; – stanoví správně výsledek měření; – rozlišuje skalární a vektorové veličiny.	**Fyzikální veličiny a jejich měření** soustava fyzikálních veličin a jednotek – Mezinárodní soustava jednotek (SI), její struktura a účel absolutní a relativní odchylka měření skalární a vektorové veličiny, operace s nimi	I. – V. ročník **PT Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech** **NG okruh Objevujeme Evropu a svět** **VG okruh Žijeme v Evropě** Matematika – jednotky, vektorový počet **Laboratorní práce** jsou realizovány průběžně v I., II. a V. ročníku (skupinová výuka) – integrace tematického celku Zdroje a vyhledávání informací, komunikace ; Zpracování a prezentace informací z oboru Informační a komunikační technologie
Žák – určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směr a výslednici; – učí práci vykonanou stálou silou po přímé dráze a z ní určí změnu energie tělesa; – využívá vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem; – využívá prakticky poznatky o působení elektrického a magnetického pole; – využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie při řešení konkrétních problémů a úloh; – zhodnotí využívání různých zdrojů energie.	**Síla a energie** Síla a její znázornění, působiště síly; skládání sil; druhy sil. Elektrické a magnetické pole, elektrický obvod. Stejnosměrný a střídavý proud. Mechanická práce; výkon; příkon; účinnost. Energie polohová, pohybová, zákon zachování energie. Vnitřní energie tělesa, teplo. Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie. Jaderná energie, ochrana před radioaktivním zářením.	I. ročník (NG) **PT Osobnostní a sociální výchova okruh Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání** **PT Environmentální výchova okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí** Svět práce – Práce s laboratorní technikou.
Žák – rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku; – posoudí škodlivost hluku.	**Zvukové jevy** Zvuk a jeho vlastnosti, podmínky vzniku, rychlost šíření. Odraz. Tón a jeho výška	I. ročník (NG) Umění a kultura – principy hudebních nástrojů

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - zapojí správně polovodičovou diodu - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	**Elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač **Elektrické a magnetické pole** – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními **Vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	II. ročník (NG)
Žák – využívá abstraktní představy hmotného bodu při řešení fyzikálních problémů; – rozlišuje inerciální a neinerciální soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů; – klasifikuje pohyby a využívá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů; – určuje v konkrétní situaci působící síly a jejich výslednici; – využívá Newtonovy zákony při popisu fyzikálních dějů – aplikuje zákony zachování.	**Mechanika hmotného bodu** **kinematika pohybu –** vztažná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení **dynamika pohybu –** hmotnost a síla; první, druhý a třetí pohybový zákon, inerciální soustava; hybnost tělesa; tlaková síla, tlak; třecí síla; síla pružnosti; gravitační a tíhová síla; gravitační pole; moment síly; práce, výkon; souvislost změny mechanické energie s prací; zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie	III. ročník Laboratorní cvičení **PT Osobnostní a sociální výchova – okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, okruh Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence**
Žák – užívá modely tuhého tělesa a ideální tekutiny při řešení úloh; – určí v konkrétních situacích síly a momenty sil působících na těleso a jejich výslednici; – využívá Archimédův a Pascalův zákon v praktických úlohách;	**Mechanika tuhého tělesa, kapalin a plynů** hydrostatický a atmosférický tlak; Archimédův zákon pro tekutiny; rovnice kontinuity; Bernoulliho rovnice	III. ročník (VG)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– aplikuje zákony zachování hmotnosti a energie pro proudící tekutiny.		
Žák – využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících; – uplatňuje termodynamické zákony při řešení fyz. úloh; – vysvětlí stavové změny plynu užitím stavové rovnice ideálního plynu; – formuluje zákon zachování energie pro tepelné děje; – objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek; – předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu.	**Molekulová fyzika a termika** **kinetická teorie látek –** charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství **termodynamika –** termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první a druhý termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech	IV. ročník (VG) **PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismu a prostředí – toky energie a látek** Chemie – model stavby látek Laboratorní cvičení **PT Osobnostní a sociální výchova – okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů**
Žák – rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě znalostí jejich stavby, řeší praktické problémy; – objasní příčiny a průběh pružné deformace pomocí Hookova zákona; – užívá zákonitostí teplotní roztažnosti látek; – vysvětlí jevy související s povrchovou sílou a energií kapalin.	**Struktura a vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů –** normálové napětí, Hookův zákon; povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin; skupenské a měrné skupenské teplo	IV. ročník Chemie – model stavby látek
Žák – řeší s porozuměním úlohy související s mechanickými oscilátory; – klasifikuje druhy mechanického vlnění – vymezí hlavní charakteristiky mech. vlnění a vztahy mezi nimi; – užívá Huygensův princip k výkladu dějů; – charakterizuje zvuk jako mechanického vlnění; – uvede různé druhy zvuku a jeho účinky a užití.	**Mechanické kmitání a vlnění** kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence; postupné vlnění, stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění; zvuk, jeho hlasitost a intenzita	IV. ročník Matematika – goniometrické funkce obecného argumentu Biologie – zvuk – fyzikální výklad Geografie – katastrofy Laboratorní cvičení v V. ročníku
Žák – rozlišuje elektrické a magnetické pole, řeší úlohy se znalostí jejich vlastností; – objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli;	**Elektrické a magnetické pole** – elektrický náboj a jeho zachování; intenzita elektrického pole, elektrické napětí; kondenzátor **magnetické pole –** pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce; indukované napětí	IV. a V. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– objasní základní vlastnosti nestacionárního magnetického pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona; – vysvětlí funkci elektrických zařízení a vlastnosti materiálů.		
Žák – rozlišuje vodič, izolant a polovodič, rozdíly vysvětlí se znalostí stavby látek, předvídá jejich chování v elektrickém poli; – objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči; – užívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů; – vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v kapalinách, plynech, vakuu a jejich aplikace; – objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích; – analyzuje vznik střídavého proud a jeho charakteristiky; – rozumí chování střídavého elektrického proudu v R, L, C obvodech; – objasní základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi.	**Vedení elektrického proudu –** proud jako veličina; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod; elektrický odpor; elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu; polovodičová dioda; **střídavý proud –** harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor	V. ročník Laboratorní cvičení v V. ročníku **PT Osobnostní a sociální výchova – okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů** **PT Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí – Jak ovlivňuje člověk životní prostředí** Chemie – elektrolýza a disociace

Žák – využívá analogií mezi mechanickým a elektromagnetickým kmitáním a vlněním; – vysvětlí funkci oscilačního obvodu v závislosti na jeho parametrech; – předvídá chování elektromagnetického vlnění v různých prostředích na základě jeho charakteristik; – uvede příklady využití elektromagnetického kmitání a vlnění v praxi.	**Elektromagnetické kmitání a vlnění –** elektromagnetická vlna; spektrum elektromagnetického záření	V. ročník **PT Mediální výchova – Média a mediální produkce – vývoj a typy masových médií** Informační a komunikační technologie
Žák – uvede různé teorie podstaty světla; – předvídá na základě vlastností světla jeho chování v daném prostředí; – využívá základní zákony paprskové optiky k řešení praktických problémů; – vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů; – klasifikuje druhy elektromagnetického záření a uvede obecné i specifické vlastnosti a oblasti jejich využití.	**Světlo a elektromagnetické záření** **vlnové vlastnosti světla –** šíření a rychlost světla v různých prostředích; zákony odrazu a lomu světla, index lomu; optické spektrum; interference světla **optické zobrazování –** zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa	V. a VI. ročník Biologie – fyziologie vidění a jeho poruch
Žák – popíše fotoelektrický jev a vysvětlí jeho podstatu; – vymezí základní charakteristické vlastnosti fotonu; – vysvětlí duální povahu částic; – popíše podstatu spektrální analýzy; – objasní princip laseru a příklady jeho využití; – uvede příklady uplatnění zákonů zachování u mikročástic; – rozliší přirozenou a umělou radioaktivitu a zná zákonitosti jaderných přeměn; – uvede principy využití jaderné energie; – ovládá zásady ochrany živých organismů před nebezpečným zářením.	**Úvod do moderní fyziky** **kvanta a vlny –** foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic **atomy –** kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser; jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor	VI. ročník **PT Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí – Jak ovlivňuje člověk životní prostředí** Chemie – model atomu
Žák – užívá Keplerovy zákony; – rozlišuje vesmírná tělesa; – uvede teorie vzniku hvězd, sluneční soustavy, Země a jejich vývoje.	**Astrofyzika**	VI. ročník I. ročník (NG) ve SP Exkurze Geografie – Země jako těleso

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět chemie uskutečňuje obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda obor **Chemie** z RVP GV a RVP ZV, částečně oborů **Geologie** a **Výchova ke zdraví** RVP GV. V předmětu chemie – laboratorních cvičeních se realizuje tematický celek **Práce s laboratorní technikou** z oboru RVP ZV Člověk a svět práce. Součástí předmětu v průběhu celého studia je také část obsahu oboru Informatika a informační a komunikační technologie**: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace; Zpracování a prezentace informací.**

Časové a organizační vymezení:

Předmět chemie je v UP našeho gymnázia dotován celkově **10** (týdenními) hodinami. Celková časová dotace je rozvržena tak, že je chemie vyučována v druhém ročníku 3 hodiny týdně (tj. na nižším stupni gymnázia), ve třetím a pátém ročníku 2 hodiny týdně a ve čtvrtém ročníku 3 hodiny týdně (tj. na vyšším stupni gymnázia) – rozepsáno dle učebního plánu je tedy dotace chemie **0 – 3 – 2 – 3 – 2 – 0** . Součástí výuky chemie jsou pravidelná laboratorní cvičení z chemie ve druhém a čtvrtém ročníku (žáci se dělí do skupin). Ve třetím a pátém ročníku se realizují nepravidelná praktická cvičení ve vztahu k probíranému učivu.

Individuální přístup k profilu chemického vzdělání umožňujeme nabídkou volitelných předmětů a nabídkou možnosti účasti v soutěžích (Chemická olympiáda, KSICHT, SOČ). Absolventi volitelných předmětů budou schopni vykonat nepovinnou zkoušku z chemie zadávanou Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání.

Výuka chemie se uskutečňuje v odborné učebně (video, zpětný projektor) a chemické laboratoři. Výuka je doplňována odbornými exkurzemi.

Základním záměrem výuky chemie na našem gymnáziu je vybavit žáky povědomím o možnostech uplatnění chemie a jí používaných postupů v nejrůznějších oblastech života a připravit žáky k vysokoškolskému i dalšímu studiu. Důraz klademe na vyvozování logických vztahů, srozumitelnou a věcnou argumentaci, správnou interpretaci informací, zprostředkování poznání, že bariéry mezi jednotlivými úrovněmi organizace přírody reálně neexistují, důležitost objektivity a pravdivosti v získávání chemických poznatků, vztah chemie k životnímu prostředí a zdraví člověka a v neposlední řadě na praktickou a experimentální činnost žáků. Chemie podstatnou měrou participuje na vztahu žáka k životnímu prostředí rozpracováním průřezového tématu Environmentální výchova v tematických okruzích Základní podmínky života (RVP ZV), Lidské aktivity a problémy životního prostředí (RVP ZV), Vztah člověka k prostředí (RVP ZV), Člověk a životní prostředí (RVP GV), Životní prostředí České republiky. Podílí se rovněž na upevňování vztahu žáků k lidskému zdraví zařazením částí, zejména z okruhů Návykové látky, osobní nebezpečí, ze vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví (RVP GV).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve výuce chemie učitel uplatňuje postupy, které žáka vedou k utváření a k osvojení si klíčových kompetencí těmito metodami:

Kompetence k učení:

Učitel

- pravidelně na konci vyučovací hodiny shrne a utřídí probrané učivo;
- klade žákům jasně formulované a otevřené otázky a vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zařazuje do výuky předem připravené problémové úkoly a úlohy, které rozvíjejí tvořivost žáka a řešení která vyžadují práci s odbornou literaturou, internetem apod.;
- pravidelně zadává úkoly, při kterých žáci uplatňují znalosti a dovednosti nabyté v jiných předmětech a tímto způsobem je pak dále prohlubují a systematizují (zejména z oblasti fyziky, biologie, geologie a člověka a zdraví);
- používá ve výuce všechny dostupné studijní materiály a zdroje informací a umožňuje žákům vybírat pomůcky a postupy, které jim pomáhají při řešení zadaných úkolů;
- samostudiem ve svém oboru vede a motivuje žáky k dalšímu sebevzdělávání v souladu s jejich dalším rozvojem a uplatněním ve společnosti;

– motivuje žáky k učení především pozitivním hodnocením jejich výkonů.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

– navozuje problémové situace, jejichž řešením žáky motivuje k hledání vhodných postupů řešení a podporuje alternativní řešení daných situací;
– zařazuje do výuky demonstrační pokusy, které žáci pozorují, popisují a sami tak dospějí k pojmenování problému, návrhu jeho řešení a k formulaci závěru;
– zařazuje do výuky myšlenkové pokusy, které rozvíjí abstraktní myšlení žáků;
– vede žáky k používání logicky správných postupů myšlení a u žáků tak vytváří dovednost správně vyhodnotit pozorované skutečnosti.

Kompetence komunikativní:

Učitel

– vyžaduje po žácích věcnou argumentaci;
– vyžaduje používání přesné terminologie;
– vede žáky ke schopnosti interpretace dat z tabulek, schémat a grafů;
– podporuje vhodný zásah žáků do výkladu (dotaz, rozšiřující informace) a adekvátně na něj reaguje;
– podporuje samostatný projev žáků např. při prezentaci referátu nebo seminární práce.

Kompetence sociální a personální:

Učitel

– využívá skupinovou práci a také podporuje řešení úloh v malých skupinách (zejména v laboratorních cvičeních);
– využívá informace o chemicky nebezpečných látkách k vypěstování odpovědnosti žáků k vlastnímu zdraví a k vytváření návyků podporujících zdravý životní styl;
– vyžaduje dodržování stanovených pravidel.

Kompetence občanské:

Učitel

– upozorňuje na vlastnosti látek a průběh chemických dějů a vede žáky k dovednosti posoudit jejich dopad na životní prostředí a zdraví člověka;
– vytváří a upevňuje u žáků návyky související s poskytováním první pomoci;
– upozorňuje na nebezpečí při nedodržení pravidel bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami;
– zprostředkovává informace o možnostech zneužití poznatků chemie;
– bezprostředně využívá v teoretických hodinách i v laboratorním cvičení možnosti aktuálně žáky informovat o vlastnostech a účincích návykových látek a tím vede žáky k vypěstování odmítavého postoje k drogám a ke zneužívání léků.

Kompetence pracovní:

Učitel

– požaduje pravidelné zpracování laboratorních protokolů a tím vede žáky k soustavnému pozorování chemických dějů, k správnému popisu dějů, zpracování a vyhodnocení výsledku experimentů;
– výběrem vhodných laboratorních cvičení vytváří u žáků správné pracovní návyky při práci s laboratorními pomůckami a s chemickými látkami podle zásad bezpečnosti práce;
– soustavně vede žáka při laboratorních cvičeních k udržování pořádku na pracovišti a k používání předepsaných ochranných pomůcek;
– důsledně vyžaduje dodržování laboratorního řádu.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce chemie:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Pozorování, pokus a bezpečnost práce	II. ročník
Směsi	II. ročník
Částicové složení látek a chemické prvky	II. ročník
Chemické reakce	II. ročník
Anorganické sloučeniny	II. ročník
Organické sloučeniny	II. ročník
Chemie a společnost	II. ročník
Látky a soustavy látek, směsi látek, roztoky a rozpustnost látek	III. ročník
Veličiny a výpočty v chemii	III. ročník
Stavba atomu, chemické prvky a periodická soustava prvků	III. ročník
Stavba molekul a chemický děj	III. ročník
Názvosloví a klasifikace anorganických sloučenin	III. ročník
Systematická anorganická chemie a její surovinová základna, minerály	IV. ročník
Voda	IV. ročník
Obecná organická chemie	IV. ročník
Uhlovodíky a surovinová základna organické chemie	IV. ročník
Deriváty uhlovodíků – halogenderiváty, pesticidy, dusíkaté deriváty	IV. ročník
Deriváty uhlovodíků – kyslíkaté deriváty, detergenty, heterocyklické sloučeniny	V. ročník
Chemické sloučeniny nezbytné pro důležité procesy probíhající v živých organismech	V. ročník
Biochemie a metabolismus biologicky významných sloučenin	V. ročník
Látky s fyziologickým účinkem – léčiva, návykové látky	V. ročník
Potravinářská chemie	V. ročník
Syntetické makromolekulární látky	V. ročník
Chemie životního prostředí	V. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Chemie

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – určí společné a rozdílné vlastnosti látek; – definuje pojem fyzikální veličina a uvede příklady; – zhodnotí experiment jako základní nástroj popisu reality v přírodních vědách; – navrhne postup experimentu – vysvětlí nezbytnost dodržování bezpečnosti práce v chemické laboratoři; – pracuje bezpečně s vybranými dostupnými látkami; – hodnotí rizikovost látek; – posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí dle R-vět, S-vět a varovných značek ; – objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek; – klasifikuje hořlaviny do tříd nebezpečnosti; – aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	**Vlastnosti látek** – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek. **Zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě **Nebezpečné látky a přípravky** – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam **Hořlaviny** – význam tříd nebezpečnosti Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	**Učivo II. ročníku** Mezipředmětové vztahy: fyzika
Žák – rozlišuje směsi a chemické látky; – vypočítá složení roztoků – připraví prakticky roztok daného složení; – vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek; – navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi; – rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití; – uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění; – objasní význam ozonové vrstvy a posoudí negativní dopad úbytku ozonu na život na Zemi.	**Směsi** – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) **Voda** – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody **Vzduch** – složení, čistota ovzduší,ozonová vrstva	**Učivo II. ročníku** **PT – Environmentální výchova . TO (RVP ZV):** – lidské aktivity a problémy životního prostředí; – vztah člověka k prostředí.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – charakterizuje elementární částice; – vymezí pojem atom; – používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech; – rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech; – používá názvy a značky u vybraných prvků; – se orientuje v periodické soustavě chemických prvků – rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti; – vysvětlí na jednoduchých chemických sloučeninách vznik chemické vazby; – pojmenuje jednoduché chemické sloučeniny.	**Částicové složení láte**k – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony **Prvky** – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo **Chemické sloučeniny** – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	**Učivo II. ročníku**
Žák – rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí; – uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání; – přečte chemické rovnice; – užívá zákona zachování hmotnosti k výpočtu hmotnosti výchozí látky nebo produktu; – upraví stechiometrické koeficienty v chemické rovnici; – zjistí a vypočítá atomovou a molární hmotnost; – definuje látkové množství ; – řeší úlohy na látkové množství; – používá poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu; – experimentálně ověří vliv teploty a koncentrace reaktantů na rychlost chemické reakce; – vysvětlí a uvede příklady výroby elektrického proudu chemickou cestou.	**Chemické reakce** – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost **Klasifikace chemických reakcí** – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní **Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza **Chemie a elektřina** – výroba elektrického proudu chemickou cestou	**Učivo II. ročníku**
Žák – vysvětlí pojmy oxidační číslo, ion, kation, anion; – ovládá a aplikuje postup při sestavování vzorců a názvů oxidů, hydroxidů, nekyslíkatých a kyslíkatých kyselin, solí nekyslíkatých a kyslíkatých kyselin;	**Oxidy** – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů **Kyseliny a hydroxidy** – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	**Učivo II. ročníku** Mezipředmětové vztahy:přírodopis – neživá příroda, základy ekologie **PT – Environmentální výchova. TO (RVP ZV):**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí; – vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet; – orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi; – rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek; – ověří v praxi princip krystalizace.	**Soli kyslíkaté a nekyslíkaté** – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů **Nerosty a horniny** – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků, principy krystalografie	**(RVP ZV):** – základní podmínky života; – lidské aktivity a problémy životního prostředí; – vztah člověka k prostředí.
Žák – rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití; – zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie; – uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy; – porovnává jednotlivé zdroje energie; – rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití; – objasní zdroj, vlastnosti a význam základních skupin přírodních látek; – vysvětlí význam fotosyntézy; – určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu; – se orientuje ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů; – uvede příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů; – popíše vztah jednotlivých živin k lidskému zdraví.	**Uhlovodíky** – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků **Paliva** – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva **Deriváty uhlovodíků** – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin **Přírodní látky** – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	**Učivo II. ročníku** **PT – Environmentální výchova. TO (RVP ZV):** – základní podmínky života; – lidské aktivity a problémy životního prostředí; – vztah člověka k prostředí.
Žák – zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi; – se orientuje v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka; – uvede příklady průmyslových hnojiv;	**Chemický průmysl v ČR** – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze **Průmyslová hnojiva** Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika	**Učivo II. ročníku** Mezipředmětové vztahy: výchova ke zdraví , přírodopis – biologie člověka, základy ekologie **PT – Environmentální výchova. TO (RVP ZV):**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– zhodnotí rizika spojená s používání průmyslových hnojiv; – posuzuje vliv praktického používání plastů a syntetických látek na člověka a životní prostředí; – aplikuje poznatky o škodlivém vlivu plastů na životní prostředí ve své praktické činnosti; – porovná různé způsoby ochrany životního prostředí před škodlivými sloučeninami; – využívá znalosti o mechanismu účinku pesticidů a detergentů ve své praktické činnosti; – vymezí pojem látka s fyziologickým účinkem; – rozlišuje mezi léčivy a návykovými látkami, uvede nejběžnější zástupce látek dle účinku; – posoudí účinky používání návykových látek léčiv člověkem, rizika s ním spojená a přizpůsobuje tomu své chování.	**Plasty a syntetická vlákna** – vlastnosti, použití, likvidace **Detergenty a pesticidy, insekticidy** **Léčiva a návykové látky**	**(RVP ZV):** – základní podmínky života; – lidské aktivity a problémy životního prostředí; – vztah člověka k prostředí.
Žák – aplikuje chemickou terminologii při popisu základních chemických pojmů	**Klasifikace a struktura látek**	**Učivo III. ročníku**
Žák – rozlišuje směsi a chemické látky; – vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení; – vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek; – navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi.	**Disperzní soustavy a jejich složení**	**Učivo III. ročníku**
Žák – definuje jednotlivé veličiny a jejich jednotky; – provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických chemických problémů; – provádí stechiometrické výpočty; – vyhledá hodnoty základních chemických veličin v chemických tabulkách;	**Veličiny a výpočty v chemii** Nejužívanější veličiny v chemii a jejich jednotky, stechiometrické výpočty	**Učivo III. ročníku** **Integrováno učivo z oboru Informatika a informační a komunikační technologie**: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace; Zpracování a prezentace informací Mezipředmětové vztahy: matematika

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– porovná správně hodnoty chemických veličin z grafu nebo schématu; – **aplikuje prostředky výpočetní techniky pro výpočty a prezentaci dat**.		a její aplikace, fyzika, informační a komunikační technologie
Žák – vymezí atom jako základní stavební částici hmoty; – vysvětlí rozdíl mezi jadernými a chemickými reakcemi; – rozlišuje mezi přirozenou a umělou radioaktivitou; – porovná vliv radioaktivity na lidské zdraví a životní prostředí; – vysvětlí zásady ochrany životního prostředí a zdraví člověka před škodlivými účinky jaderného záření; – zařazuje jaderné reakce mezi zdroje energie; – aplikuje znalosti o stavbě elektronového obalu k předvídání vlastností prvků a jejich chování v chemických procesech; – používá znalostí periodického zákona a PSP k určení vlastností prvků vyplývajících z polohy v PSP.	**Chemické prvky a periodická soustava prvků (PSP) - stavba atomu,** umístění prvků v PSP, obecně platné zákonitosti PSP	**Učivo III. ročníku** Mezipředmětové vztahy: fyzika, výchova ke zdraví , ekologie **PT - Environmentální výchova. TO (RVP GV):** – člověk a životní prostředí; – životní prostředí České republiky.
Žák – používá názvy a značky s-,p-,d- a f- prvků; – definuje a umí popsat vzorec stechiometrický, molekulový, funkční, strukturní a geometrický; – vysvětlí pojem oxidační číslo; – ovládá postup při sestavování vzorce a názvu dvouprvkových a tříprvkových sloučenin.	**Názvosloví a klasifikace anorganických sloučenin**	**Učivo III. ročníku**
Žák – využívá chemickou terminologii při popisu, vysvětlování a klasifikaci chemických dějů z pohledu termochemie, chemické rovnováhy a reakční kinetiky; – využívá znalostí o chemických vazbách (kovalentní, koordinačně kovalentní, kovové) a slabých vazebných interakcích (vodíkových vazbách a van der Waalsových sil) k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností sloučenin a jejich chování v chemických reakcích;	**Stavba molekul a chemický děj** - vznik a typy **chemické vazby**, klasifikace chemických reakcí, základy **termochemie**, základy chemické rovnováhy, **základy reakční kinetiky**	**Učivo III. ročníku**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– předvídá průběh chemických dějů s využitím znalostí o stavbě atomů a molekul a o zákonitostech chemických dějů; – ověří experimentem vliv jednotlivých faktorů na rychlost reakce.		
Žák – určí nejvýznamnější zástupce prvků ve skupinách a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich využití v praxi; – předvídá na základě analýzy stavby anorganických sloučenin průběh jejich typických reakcí; – uvede příklady znečištění vzduchu a navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění; – popíše biogenní vlastnosti vybraných prvků a toxicitu tzv. těžkých kovů; – zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu; – se orientuje na stupnici pH a vypočítá jednoduché příklady; – zhodnotí na příkladech způsoby využití základních anorganických látek a surovin v chemické technologii; – využívá vybrané metody identifikace minerálů; – ověří v praxi princip krystalizace; – vysvětlí a experimentem ověří přípravu a důkaz vodíku a kyslíku; – provádí acidobazickou titraci.	**Vodík, kyslík, dusík, složení vzduchu** **Voda** **Povrchové vody** - jejich rozložení na Zemi, chemické složení, pH, hydrologický cyklus **Podzemní vody** - propustnost hornin, hydrologické systémy, chemické složení podzemních vod, ochrana podzemních vod **s-prvky** **p-prvky** **d- a f-prvky** **Surovinová základna** **anorganické chemie a technologie** **Minerály -** krystaly a jejich vnitřní stavba, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů	**Učivo IV. ročníku** **Mezipředmětové vztahy**: geografie, geologie, ekologie, výchova ke zdraví , biologie **PT – Environmentální výchova. TO (RVP GV):** - člověk a životní prostředí; - životní prostředí České republiky. **Integrace** tematického okruhu **Voda** a části tematického okruhu Složení a struktura Země – **minerály** vzdělávacího oboru **Geologie** (**RVP GV**).
Žák – zhodnotí výjimečné postavení atomu uhlíku v periodické soustavě prvků z hlediska počtu a vlastností jeho sloučenin; – odvodí vaznost atomu uhlíku a vysvětlí vznik jednotlivých typů vazeb mezi atomy uhlíku v organických sloučeninách; – zapíše organické sloučeniny různými typy vzorců; – ovládá a aplikuje názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků; – vysvětlí pojmy derivát uhlovodíku; – aplikuje poznatky o prostorovém uspořádání organických sloučenin na některé jejich fyzikální a chemické vlastnosti;	**Atom uhlíku v organických sloučeninách** **Názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků** **Prostorové uspořádání organických sloučenin** **Reakce v organické chemii** **Uhlovodíky** – nasycené, nenasycené, aromatické **Halogenderiváty uhlovodíků, pesticidy** **Dusíkaté deriváty uhlovodíků** – nitrosloučeniny, aminy	**Učivo IV. ročníku** **Mezipředmětové vztahy**: geografie, geologie, ekologie, výchova ke zdraví, biologie **PT – Environmentální výchova. TO (RVP GV):** – člověk a životní prostředí; – životní prostředí České republiky.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– popíše a aplikuje principy jednotlivých mechanismů a typů reakcí organických sloučenin pro jednotlivé skupiny organických sloučenin; – popíše nejvýznamnější zástupce uhlovodíků a jejich derivátů a zhodnotí jejich využití v praxi; – zhodnotí postavení ropy, zemního plynu a uhlí v surovinové základně organické chemie a chemické technologie; – využívá znalosti o mechanismu účinku pesticidů ve své praktické činnosti; – posoudí fyziologické účinky uhlovodíků a derivátů uhlovodíků.		
Žák – ovládá a aplikuje názvosloví derivátů uhlovodíků; – vysvětlí pojmy derivát uhlovodíku a heterocyklická sloučenina – využívá znalosti o mechanismu účinku detergentů ve své praktické činnosti; – posoudí fyziologické účinky derivátů uhlovodíků a heterocyklických sloučenin.	**Kyslíkaté deriváty uhlovodíků** – hydroxyderiváty, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, substituční a funkční deriváty karboxylových kyselin **Heterocyklické sloučeniny** – základní složení a struktura, význam pro organismy **Detergenty**	**Učivo V. ročníku** **Mezipředmětové vztahy**: ekologie, výchova ke zdraví, biologie
Žák – klasifikuje do jednotlivých tříd sloučeniny nezbytné pro důležité procesy probíhající v živých organismech; – objasní strukturu a funkci chemických sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v živých organismech; – využívá poznatky o stavbě sacharidů, lipidů, aminokyselin a bílkovin k analýze chemických přeměn, kterým mohou tyto látky podléhat; – dává do souvislosti metabolismus s biologickou podstatou života – analyzuje s využitím znalostí o stavbě nukleových kyselin principy molekulárních mechanismů dědičnosti; – zdůvodní vztah mezi poruchami metabolismu a vznikem některých chorob; – dokáže důkazovou reakcí přítomnost	**Enzymy a vitaminy** – základní rozdělení, funkce, působení nedostatku/nadbytku enzymu/vitaminu na lidský organismus **Sacharidy** – stavba, funkce, metabolismus **Lipidy** – stavba, funkce, metabolismus **Hormony** – stavba, funkce **Nukleové kyseliny** – stavba, funkce **Bílkoviny** – stavba, funkce, metabolismus	Mezipředmětové vztahy: biologie, výchova ke zdraví **Integrováno učivo z oboru Informatika a informační a komunikační technologie**: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace; Zpracování a prezentace informací

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– bílkoviny a sacharidu ve vzorku – **v knihovně a na internetu vyhledá informace pro prezentaci na zadané téma**		
Žák – rozlišuje mezi přírodní a syntetickou makromolekulární látkou; – klasifikuje jednotlivé makromolekulární látky na základě způsobu vzniku a struktury do jednotlivých skupin; – zhodnotí využití syntetických makromolekulárních sloučenin v praxi; – posuzuje vliv praktického používání syntetických makromolekulárních látek na člověka a životní prostředí; – aplikuje poznatky o škodlivém vlivu syntetických makromolekulárních látek na životní prostředí ve své praktické činnosti; – vymezí pojem látky s fyziologickým účinkem; – rozlišuje mezi léčivy a návykovými látkami; – klasifikuje běžná léčiva do jednotlivých skupin dle účinku; – interpretuje terminologii běžně uváděnou na příbalových letácích léčiv; – rozdělí návykové látky do skupin dle účinku a rizika užívání; – posoudí účinky používání návykových látek a léčiv člověkem, rizika s ním spojená a přizpůsobuje tomu své chování; – projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu; – uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, vyvozuje z nich osobní odpovědnost; – klasifikuje složky potravy do jednotlivých skupin živin; – zhodnotí na příkladech způsoby využití základních chemických surovin v potravinářské technologii; – posoudí účinky používání potravinových doplňků na lidské zdraví;	**Syntetické makromolekulární látky** **Léčiva** – analgetika, anestetika, antipyretika, hypnotika a sedativa, chemoterapeutika, psychofarmaka **Návykové látky** – alkohol, nikotin, halucinogeny, cannabinoidy, stimulanty, těkavé látky **Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek** - návykové látky a bezpečnost v dopravě **Auto-destruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy** – zdravotní a psychosociální rizika **Potravinářská chemie** – aditiva zlepšující chuť, vůni, vzhled, tužidla a emulgátory, konzervační a antioxidační činidla, umělá sladidla, potravinové doplňky **Chemie a životní prostředí** – znečištění ovzduší, vody, půdy chemickými látkami, možnosti jeho minimalizace	**Učivo V. ročníku** Mezipředmětové vztahy: biologie, výchova ke zdraví, geografie, geologie, ekologie Integrace tematických okruhů Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek a Auto-destruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (RVP GV) **PT – Environmentální výchova. TO (RVP GV):** člověk a životní prostředí; životní prostředí České republiky.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– interpretuje údaje uvedené o potravině z etikety; – posoudí vliv složení potravy na lidské zdraví; – posuzuje problematiku výživy jako celosvětový problém ve vztahu k trvale udržitelnému růstu; – posoudí vliv sloučenin nebezpečných životnímu prostředí na biosféru, hydrosféru, pedosféru, atmosféru a lidské zdraví; – porovná různé způsoby ochrany životního prostředí před škodlivými sloučeninami; – porovná různé způsoby chemického čištění a úpravy vod; – posuzuje problematiku životního prostředí jako celosvětový problém ve vztahu k trvale udržitelnému růstu.		

BIOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět biologie realizuje část obsahu vzdělávací oblasti RVP ZV Člověk a příroda, obor **přírodopis** (1. a 2. ročník) a oblast Člověk a příroda RVP G, obor **biologie** (3. až 5. ročník). Součástí předmětu v průběhu celého studia je také část obsahu oboru **Výchova ke zdraví** G **a oboru Informatika a informační a komunikační technologie: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace; Zpracování a prezentace informací** a některé tematické okruhy průřezových témat – **Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální, Multikulturní a Mediální výchova** (viz tabulka Vzdělávací obsah předmětu biologie). V předmětu biologie – praktických cvičeních - se realizuje tematický celek Práce s laboratorní technikou z oboru RVP ZV **Člověk a svět práce**. Vybraná biologická praktika jsou také realizována v předmětu **Svět práce** (téma Práce s laboratorní technikou), terénní cvičení proběhnou na některých kurzech (viz tabulka Vzdělávací obsah předmětu biologie).

Časové a organizační vymezení:

V šestiletém jazykovém studiu je předmět biologie dotován **12** hodinami. Celková časová dotace je rozvržena tak, že v prvním až třetím ročníku jsou 2 hodiny týdně, ve čtvrtém ročníku jsou tyto dvě hodiny doplněné o praktická cvičení (půlená třída) s dotací 1 hodina týdně, v pátém ročníku je časová dotace opět 2 hodiny týdně. V prvním ročníku jsou biologická praktika realizována v rámci předmětu Člověk a svět práce, v druhém, třetím a pátém ročníku jsou praktická cvičení zařazována průběžně. Rozepsáno dle učebního plánu je tedy dotace biologie 2 – 2 – 2 – 3 – 2 – 1.

Žáci s hlubším zájmem o biologii a její aplikované obory mají ve vyšších ročnících možnost rozšířit si základní učivo ve volitelných předmětech (biologicko-chemická cvičení, seminář z biologie případně ekologický aj. specializované semináře dle zájmu). Absolventi volitelných předmětů budou schopni vykonat nepovinnou zkoušku z biologie, zadávanou ministerstvem z nabídky Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání. Talentovaní žáci jsou školou podporováni pro účast v soutěžích Biologická olympiáda, SOČ, AMAVET a další.

Předmět biologie je realizován formou klasické výuky (výklad, přednášky), samostatné práce s literaturou aj. zdroji informací, materiály nebo přírodninami, formou využití krátkých referátů žáků, projektů krátkodobých i dlouhodobých, praktických cvičení, práce v terénu, exkursí i kurzů. Výsledky osvojování kompetencí jsou ověřovány nejen klasickými testy a prověrkami, ale také průběžným vyhodnocováním skupinové i samostatné práce. Pro výuku je možno využít dvou učeben vybavených videem, zpětným projektorem eventuálně dataprojektorem a mikroskopem s možností projekce CCD kamerou na velkoplošné plátno. Pro praktická cvičení využíváme laboratoře biologie plně vybavené mikroskopy, počítačem i videotechnikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitelé zprostředkovávají žákům různé zdroje informací (výklad, besedy s odborníky, vlastní pozorování žáků, práce s multimediálními programy, odbornými publikacemi, časopisy, internetem). V diskusi učitel – žák se rozvíjí dovednost kriticky hodnotit kvalitu informací, žáci se také učí oddělit podstatné údaje od vedlejších, třídit je do tabulek, grafů, hierarchických systémů aj. logických souvislostí. Součástí hodnocení práce žáků je i sebehodnocení. Zájem o předmět posiluje zařazení exkursí a návštěv výstav a muzeí s plněním úkolů (**kompetence k učení**).
- V praktických cvičeních a při řešení projektů žáci postupují samostatně podle návodu, ale také sami navrhují nejvhodnější postup řešení problémů. V diskusích řeší problémy spojené s problematikou zdravého životního stylu, ale i zdravotních a sociálních rizik, které z jeho nedodržování vyplývají. Tyto problémy řeší i při plnění úkolů v rámci kurzů (**kompetence k řešení problémů**).
- Projekty a praktická cvičení nebo práce ve skupinách umožňují žákům rozvíjet komunikativní a sociální dovednosti, protože je nutí dohodnout se na rozdělení úkolů. Komunikativní kompetence jsou rozvíjeny i tím, že žáci vypracovávají z projektů a referátů písemné záznamy, které prezentují před třídou nebo širším fórem,

z praktických cvičení vedou protokoly, nejlépe v elektronické podobě. Vytváření mezipředmětových souvislostí je posíleno například vypracováním abstraktu projektů v anglickém (nebo jiném cizím) jazyce nebo zpracováním určitého odborného tématu formou eseje (**kompetence komunikativní a sociální**).

- **Občanské kompetence** se rozvíjejí u žáků při práci na projektech, které mají charakter několikaměsíční nebo i ročníkové práce, případně jsou výsledkem praktických činností v rámci kurzů (např. kurz Ekologie v regionu 2. ročníku). Tyto činnosti vedou především k pochopení práv a povinností spojených s ochranou životního prostředí a ochranou lidského zdraví.

Časový harmonogram

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ
Vznik a stavba Země, nerosty a horniny, půdy	I. ročník
Vnější a vnitřní geologické procesy	
Vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	
Základní struktura života	
Anatomie a fyziologie člověka, nemoci, úrazy a jejich prevence	II. ročník
Rozmnožování rostlin, živočichů a člověka	
Dědičnost a proměnlivost organismů	
Význam a zásady třídění organismů	
Ekologie a ochrana životního prostředí	
Vznik a evoluce živých soustav	III.ročník
Obecné znaky života, podmínky života, hierarchické uspořádání	
Buňka, fyziologie buňky	
Taxonomie, přehled systému živé přírody	
Funkce a význam mikroorganismů	
Anatomie, morfologie, fyziologie a význam rostlin	
Anatomie, morfologie, funkce a význam hub a lišejníků	IV. ročník
Anatomie, morfologie, fyziologie, systém, evoluce a význam živočichů	
Ekologie a ochrana životního prostředí	
Evoluce člověka	V. ročník
Anatomie a fyziologie člověka	
Choroby člověka a jejich prevence, sexuální výchova	
Molekulární základy dědičnosti	VI. ročník
Dědičnost a proměnlivost	

Genetika populací	
Genetika člověka	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Biologie

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – vysvětlí průběh vzniku zemských sfér a dá je do souvislosti se vznikem života na Zemi.	**Vznik a stavba Země**	**I. ročník**
Žák – definuje pojmy minerál a hornina, vysvětlí na příkladu jejich rozdílné vlastnosti; – uvede příklady fyzikálních vlastností nerostů; – orientuje se v přehledu minerálů (podle chemického složení); – vysvětlí rozdíly ve vzniku vyvřelých usazených a přeměněných hornin, ke každé skupině hornin uvede příklady.	**Nerosty a horniny** Vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie	**Kurz I. ročník** (Místní region) – nerosty a horniny regionu
Žák – rozdělí geologické děje na vnitřní a vnější, vysvětlí příčiny a důsledky jednotlivých dějů.	**Vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky	
Žák – vysvětlí, které faktory ovlivňují vznik půd a jejich vlastnosti; – vysvětlí význam půd pro rostliny i pro člověka.	**Půdy** **–** složení, vlastnosti a význam půdy, půdní typy a půdní druhy	**Kurz 1. ročník** (Místní region) – půdy regionu
Žák – posoudí význam Darwinovy evoluční teorie; – vysvětlí fakt, že současná rozmanitost přírody je důsledkem evoluce, uvede příklady ohrožení rozmanitosti přírody; – charakterizuje základní projevy života.	**Vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik a vývoj života	**PT Environmentální výchova – základní podmínky života**
Žák – osvojí si základní pravidla práce s mikroskopem; – vysvětlí (i na základě vlastních pozorování) rozdíly mezi základními typy buněk (bakteriální, rostlinná, živočišná); – popíše tvar i funkci základních buněčných organel; – rozdělí pletiva rostlin a tkáně živočichů do skupin podle charakteristických znaků; – vysvětlí hierarchické uspořádání živé přírody.	**Základní struktura života** **–** buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	
– diskutuje o základních názorech na vznik Země a složení vesmíru, – aplikuje poznatky o geologických obdobích	**Zrození planety Země (stavba, vývoj). Vznik života, vývoj organismů Geologické éry**	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy; – objasní vlivy prostředí na orgánové soustavy; – rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	**Anatomie a fyziologie člověka** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy **Nemoci, úrazy a jejich prevence –** příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie **Životní styl –** pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	**II. ročník**
Žák – uvede příklady pohlavního a nepohlavního rozmnožování a vysvětlí princip těchto procesů; – vysvětlí vztah různých typů rozmnožování a dědičnosti; – porovná rozmnožování rostlin a živočichů; – objasní vznik a individuální vývoj člověka.	**Rozmnožování rostlin a živočichů a člověka**	
Žák – vysvětlí vztah mezi genetickou informací (genem) a jejími projevy ve vlastnostech (znacích); – shrne význam křížení pro zemědělskou praxi; – objasní na příkladech vliv prostředí na genetickou informaci (dědičná a nedědičná proměnlivost).	**Dědičnost a proměnlivost organismů** **–** podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	
Žák – roztřídí živé organismy do základních skupin a vysvětlí proč byly tyto skupiny vytvořeny.	**Význam a zásady třídění organismů**	
Žák – vysvětlí na základě vlastního pozorování vztahy v daném ekosystému a vliv počasí a podnebí na jeho změny; – odvodí, na základě informací z médií, důsledky globálních změn v životním prostředí na počasí a posoudí jejich působení na život na Zemi; – používá správně základní ekologické pojmy; – objasňuje základní ekologické vztahy; – vysvětlí způsoby ohrožování ovzduší, vody, půdy živé přírody	**Organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím **Ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, půdy a příklady jejich devastace, možnosti a příklady rekultivace, chráněná území **Podnebí a počasí ve vztahu k životu**	**Kurz II. ročník** (Tradice a současnost) ekologická pozorování, životní prostředí dříve a nyní, ochrana ŽP Ekologický projekt **PT Environmentální výchova – ekosystémy, lidská aktivita a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
i krajiny působením člověka; – objasní principy státní ochrany přírody, význam mezinárodních i jiných organizací pro ochranu přírody. – uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	– význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka – mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
Žák – srovná názory na vznik života na Zemi; – objasní postup při vytváření a ověřování vědecké hypotézy; – posoudí současné názory na evoluci.	**Vznik a vývoj živých soustav; evoluce**	**III. ročník** Nauka o společnosti (dále: NOS) – vědecké poznání – jazyk a metody vědy, meze vědecké objektivity NOS – teorie argumentace
Žák – využívá znalostí z pozorování přírody k zobecnění o základních znacích života; – srovná za použití grafu prvkové složení živé a neživé přírody; – vyjmenuje základní sloučeniny, z nichž jsou utvářeny živé soustavy; – odvodí základní podmínky, nutné pro život.	**Charakteristické znaky živých soustav** **Podmínky života**	**PT Environmentální výchova** – problematika vztahu organismů a prostředí Chemie – chemické složení živých soustav
Žák – přiřadí konkrétní příklady k úrovním hierarchického uspořádání živé přírody; – vysvětlí na příkladech co je to hierarchické uspořádání živé přírody.	**Hierarchické uspořádání živé přírody**	
Žák – porovná uspořádání prokaryotické a eukaryotické buňky; – porovná rostlinnou, živočišnou a houbovou buňku; – vysvětlí význam buněčných organela jejich vzájemné vztahy;	**Buňka –** stavba a funkce, buněčná teorie **Stavba rostlinné, živočišné a houbové buňky** **Fyziologie buněk –** růst, metabolismus,	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– objasní základní životní projevy buněk.	komunikace, rozmnožování buněk	
Žák – odvodí význam diferenciace na základě pochopení vzniku mnohobuněčnosti; – vysvětlí průběh diferenciace a specializace buněk rostlin a živočichů; – posoudí význam kmenových buněk na **základě informací z médií.**	**Vznik a význam mnohobuněčnosti** **Diferenciace a dediferenciace buněk, kmenové buňky**	**Integrováno z oboru Informatika a informační a komunikační technologie**: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace; Zpracování a prezentace informací **PT Mediální výchova** – mediální produkty a jejich významy – práce s různými zdroji informací
Žák – objasní význam a metody tvorby systémů živých organismů; – vysvětlí, proč nejsou tyto systémy jednotné a proč jsou stále upravovány; – seřadí sestupně (nebo vzestupně) základní taxonomické jednotky; – roztřídí živou přírodu na základní taxony.	**Taxonomie jako věda** základní taxonomické jednotky – říše, kmen – oddělení, třída, řád, čeleď, rod, druh **Systém živé přírody**	
Žák – zdůvodní, proč jsou viry označovány jako nebuněčné organismy; – využívá znalostí o virech jako původcích chorob k posouzení jejich negativního významu; – navrhne metody ochrany před virovými chorobami a vysvětlí možnosti jejich léčby; – zhodnotí na základě informací z médií, jaký je pozitivní význam virů; – vyjmenuje významné zástupce virů; – vysvětlí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam baktérií a sinic; – objasní způsoby přenosu bakteriálních chorob a navrhne metody prevence; – srovná způsoby léčení virových a bakteriálních chorob; – vyjmenuje významné zástupce bakterií a sinic; – charakterizuje mikroorganismy jako modelové organismy pro výzkum životních dějů (tok látek, energií a informací).	**Stavba a funkce virů, baktérií a sinic** **Viry, bakterie, sinice a jejich význam** **Přehled významných zástupců virů, bakterií a sinic**	**Integrováno z Výchova ke zdraví (VKZ) -** část tématu péče o zdraví (vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví, hygiena pohlavního styku) **Anglický jazyk** - péče o zdraví **Chemie –** léčiva **PT Mediální výchova** – mediální produkty a jejich významy – práce s různými zdroji informací
Žák – pozná rostlinná pletiva, jejich stavbu a funkci;	**Morfologie a anatomie rostlin**	**PT Environmentální výchova**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů – porovná společné a rozdílné vlastnosti nižších a vyšších rostlin; – vysvětlí jak probíhají základní fyziologické děje v rostlinách; – posoudí vliv vnějších a vnitřních vlivů na funkce rostlin; – porovná nepohlavní a pohlavní rozmnožování rostlin a jejich význam pro zemědělskou praxi, šlechtění rostlin i evoluci. – na základě pozorování odvodí ekologické nároky rostlin, na konkrétních příkladech popíše změny rostlinných orgánů v závislosti na prostředí; – shrne význam rostlin pro ekosystém Země i pro lidskou společnost, uvede konkrétní příklady významných rostlin, které pozná a pojmenuje; – vysvětlí význam rostlin pro výživu člověka – vnímá estetickou funkci rostlin, zaujme stanovisko k ochraně rostlin.	**Fyziologie rostlin** **Systém a evoluce rostlin** **Rostliny a prostředí** **Význam rostlin** **Zdravá výživa**	- **problematika vztahu organizmů a prostředí, člověk a životní prostředí** **Geografie** – hospodářský význam rostlin a jejich pěstování **Umění a kultura** – vnímání krásy rostlin **VKZ** – výživa člověka a rostliny
Žák – porovná stavbu hub a ostatních organizmů; – uvede příklady významných zástupců hub a lišejníků a posoudí jejich negativní nebo pozitivní význam; – zobecní poznatky o druzích a odvodí význam hub a lišejníků v přírodě i pro člověka.	**Stavba a funkce hub a lišejníků** **Přehled významných zástupců hub a lišejníků**	**IV. ročník**
Žák – porovná tělní organizaci jednobuněčných a mnohobuněčných; – odvodí ekologické nároky živočichů a na konkrétních příkladech vysvětlí, jak různá prostředí ovlivňují stavbu těl živočichů; – odvodí ze znalosti o evoluci živočichů vývoj jednotlivých orgánových soustav; – vysvětlí na konkrétních příkladech rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním živočichů; – charakterizuje základní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce; – shrne význam jednobuněčných i mnohobuněčných živočichů pro ekosystém Země i pro lidskou společnost, uvede konkrétní	**Morfologie a anatomie živočichů** **Fyziologie živočichů** **Systém a evoluce živočichů** **Živočichové a prostředí** **Význam živočichů** **Etologie živočichů** **Zdravá výživa**	**PT Environmentální výchova** - problematika vztahu organizmů a prostředí, člověk a životní prostředí **Chemie** – přírodní látky (vitamíny, enzymy, hormony…) **Geografie** – hospodářský význam živočichů a jejich chov **Umění a kultura** – vnímání krásy živočichů, živočichové v umění **VKZ** – výživa člověka a živočichové

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
příklady významných živočichů, které pozná a pojmenuje; – vysvětlí význam živočichů pro výživu člověka; – zaujme stanovisko k ochraně živočichů; – vysvětlí základní typy chování živočichů.		
Žák – porozumí odbornému textu, který se týká ekologické a ochranářské tématiky, ekologické pojmy správně používá a vysvětlí; – diskutuje o informacích z médií, týkajících se problematiky životního prostředí.	**Základní ekologické pojmy** **Biosféra a její členění** Problematika vztahu organizmu a prostředí **Člověk a životní prostředí (ochrana a tvorba ŽP)** **Životní prostředí ČR**	**Integrováno z oboru Informatika a informační a komunikační technologie**: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace; Zpracování a prezentace informací **Kurz IV. ročník (Ekologie v regionu)** **PT Environmentální výchova** - problematika vztahu organizmů a prostředí, člověk a životní prostředí, životní prostředí České republiky **PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce organizace na ochranu přírody – republikové, evropské, světové **PT Mediální výchova** – mediální produkty a jejich významy - týmová práce žáků **PT Osobnostní a sociální výchova** – sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž Dějepis, NOS, geografie – globální problémy moderní společnosti Práce v terénu, projekt, prezentace výsledků na ekologické konferenci
Žák – porovná podobné a rozdílné znaky člověka a lidoopů a posoudí jejich příbuznost; – seřadí podle anatomických znaků a kulturních charakteristik předchůdce člověka.	**Evoluce člověka**	**V. ročník** **PT Multikulturní výchova – základní problémy sociokulturních rozdílů** Jak mohu změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní – lidské rasy a etika

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – porovná základní typy tkání živočichů (obratlovců) a člověka; – využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle – charakterizuje individuální vývoj člověka i faktory, které jej ovlivňují; – rozumí vzniku zátěžových situací a ví jak předcházet vzniku depresí a psychosomatických chorob	**Anatomie a fyziologie člověka** (opěrná a pohybová soustava, soustavy látkové přeměny, soustavy rozmnožovací, soustavy regulační) **Zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládání;**	**PT Osobnostní a sociální výchova - poznávání a rozvoj vlastní osobnosti** – vztah k vlastnímu tělu i ke svým psychickým charakteristikám, společenská podstata člověka **Integrováno z Výchovy ke zdraví** –biosociologie; zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládání
– uplatňuje metody zdravého životního stylu; – vysvětlí možné důsledky sebepoškozujícího chování a rizikového životního stylu – vysvětlí principy prevence civilizačních chorob; – uvědomuje si rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví; – uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků; – vysvětlí princip metod antikoncepce; – charakterizuje základní pohlavní choroby; – popíše fyziologické a sociální změny v období adolescence; – uplatňuje zásady správného chování v oblasti vztahů mezi partnery i péči o vlastní zdraví; - vysvětlí princip metody asistované reprodukce.	**Civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitida apod.** **Rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví** **Péče o reprodukční zdraví** **Hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství** **Změny v období adolescence** **Modely vzájemného chování** **Metody asistované reprodukce**	**Integrováno z Výchovy ke zdraví** – civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitida apod.; rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví; péče o reprodukční zdraví; hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství**;** změny v období adolescence; modely vzájemného chování; metody asistované reprodukce **Integrováno z Výchovy ke zdraví -** změny v období adolescence, modely vzájemného chování, metody asistované reprodukce
Žák – vysvětlí souvislosti mezi molekulárním základem dědičnosti a vlastnostmi organismu; – vyřeší příklady, týkající se přenosu genetické informace mezi molekulami; – používá teoretické znalosti o Mendelových zákonech k vysvětlení principu mono- i dihybridismu a řešení genetických příkladů; – řeší příklady, týkající se přenosu pohlavně vázaných znaků; – vysvětlí čím je podmíněna proměnlivost dědičná i nedědičná; – zobecňuje znalosti z genetiky populací k vysvětlení mechanizmů evoluce; – vysvětlí specifika genetiky člověka a příčiny genetických	**Molekulární základy dědičnosti** **Dědičnost a proměnlivost** **Genetika populací** **Genetika člověka**	**VI. ročník** **PT Multikulturní výchova** – základní problémy sociokulturních rozdílů - jak mohu změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní – lidské rasy a etnika, biologický základ variability populací, genetické rozdíly mezi jednotlivci a mezi skupinami

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
chorob člověka; – popíše metody prevence a možnosti léčby genetických chorob.		

GEOGRAFIE

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět zahrnuje vzdělávací obor **zeměpis /geografie – RVP ZV**, **geografie RVP G**, a většinu oboru **geologie RVP G**.

Předmět integruje tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Bližší specifikace (jednotlivé části průřezových témat) je uvedena u každého tematického celku v tabulce (Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Geografie) ve sloupci Přesahy a vazby, poznámky. K průběžnému utváření a upevňování klíčových kompetencí, jež jsou přehledně uvedeny za celou školu v tabulce v úvodní části tohoto ŠVP, u našich studentů přispívá i souhrn a v tomto předmětu široká škála mezipředmětových vztahů, které jsou rovněž u jednotlivých témat uvedeny v tabulce /Přesahy a vazby, poznámky/. Důraz je kladen na takové postupy a používané metody, které v maximální míře naplní náš záměr poskytnout našim absolventům kvalitní vědomosti, praktické dovednosti a schopnosti orientovat se v současném složitém světě i ve svém bližším životním prostředí a okolí v souladu s moderními požadavky globální výchovy. Jde zejména o znalosti o sobě, systémech, rozvoji, životním prostředí, míru a konfliktech, právech a odpovědnosti, alternativních vizích, schopnosti práce s informacemi, mezilidských vztahů, tvořivosti, oceňování druhých, respektu k právu, pozitivního sebepojetí, postoji ke světu a jeho nejednoznačnosti.

Podrobněji je vše uvedeno v tematických plánech.

Časové a organizační vymezení:

Předmět Geografie se na naší škole vyučuje ve II. až VI. ročníku, tj. v posledním ročníku nižšího gymnázia a ve všech ročnících vyššího gymnázia. Celková dotace je 10 hodin, v II. až VI. ročníku se jedná o předmět dvouhodinový, tedy **0 –2 –2 –2 –2 –2**. Výuka probíhá v učebně vybavené standardní audiovizuální technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie:

- individuální přístup ke geografickému vzdělávání naplňuje možnost výběru volitelného Geografického semináře v maturitním ročníku a Semináře o EU v V. ročníku včetně možnosti účastnit se zeměpisné olympiády, SOČ, soutěže EUROREBUS, nabízených seminářů ze strany vysokých škol a jiných subjektů
- časté využívání skupinové a týmové práce při praktických úkolech ve výuce průběžně a ve všech ročnících /na přiměřené úrovni/
- projekty a projektová výuka /při vhodných tématech a ve spolupráci s ostatními vyučujícími/,pořádání konferencí /např. ekologických/
- participace na zadávání úkolů v rámci systému kurzů v jednotlivých ročnících
- zadávání referátů žákům, k nimž oni vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných zdrojích –internet, rozhlas, televize, odborné publikace, encyklopedie a časopisy /texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky/ a následně získané poznatky propojují se znalostmi z dalších vzdělávacích oblastí a tím si vytváří ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických celků tak, jak je uplatňován ve výuce:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Geografie České republiky	II. ročník
Geografie Evropy	III. ročník
Česká republika v Evropě a v EU	
Regionální geografie světa	IV. ročník
Země jako vesmírné těleso	V. ročník
Kartografie,topografie,geografické informace a zdroje dat	
Fyzickogeografická sféra	
Historická a politická geografie	
Socioekonomická sféra	VI. ročník
Ekologie a životní prostředí	
Terénní geografická a geologická výuka, exkurze, aplikace, praxe	průběžně v jednotlivých ročnících

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Geografie

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – rozpozná na konkrétních územních příkladech místně regionální,oblastní a celostátní geografickou dimenzi; – vymezí brněnský region na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry tohoto území a jeho vazby na Jihomoravský kraj, region Moravy a jeho možnosti dalšího rozvoje; – zhodnotí polohu, přírodní poměry, zdroje a lidský a hospodářský potenciál ČR; – lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR, jednotlivé kraje z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	**Česká republika** místní region – poloha, kritéria pro vymezení regionu, vztahy k okolním regionům, přírodní a socioekonomické charakteristiky,specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj /potenciál vs. bariéry/, strategické a územní plánování, ČR: poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje,obyvatelstvo: geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, transformační, společenské a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady, regiony ČR: územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, Jihomoravský kraj	**II. ročník** **vztahy k: částečně cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti** **PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech –** Globalizační a rozvojové procesy **Multikulturní výchova –** Psychosociální aspekty interkulturality Environmentální výchova – Životní prostředí ČR – (jaká jsou nejvýznamnější legislativní opatření v oblasti životního prostředí a jak tato opatření ovlivňuje Evropská unie) – skupinová i individuální samostatná práce (projektová výuka), workshop
Žák – rozlišuje konkrétní regiony na mapě Evropy podle zvolených kritérií a uvede jejich geografickou charakteristiku; – zhodnotí přírodní,hospodářské a kulturní poměry evropských regionů a jejich vazby k regionu vyššímu; – analyzuje podstatné politické a socioekonomické procesy probíhající v Evropě.	**Evropa –** určující a porovnávací kritéria, jejich charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti), modelové regiony Evropy – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení, jádra a periferie Evropy	**III. ročník** **vztahy k:cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, umění a kultura** **PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Globalizační a rozvojové procesy, Vzdělávání v Evropě a ve světě, Žijeme v Evropě **Multikulturní výchova –** Psychosociální aspekt interkulturality **Environmentální výchova** – individuální samostatná práce s ohledem na konkrétní jazykovou profilaci
Žák – hodnotí a porovnává geografický a geopolitický profil ČR a Evropy,evropské kulturní kořeny, hodnoty, jazykovou rozmanitost, spolupráci ČR a sousedních zemí; – vyhodnotí účast a působení ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích, zejména integrační procesy	**Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě, EU, ve světě,** zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech, EU – organizační struktura, kompetence a fungování, Rada Evropy, CEFTA,Visegrádská skupina, NATO, OECD, OBSE, OSN.	**III. ročník** **vztahy k: dějepis, nauka o společnosti, cizí jazyk, umění a kultura** **PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech –** Globalizační a rozvojové procesy, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, Žijeme v Evropě

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
organizacích a integracích, zejména integrační procesy ve 2. polovině 20. století; – uvádí evropské instituce a jejich fungování, zejména EU; – analyzuje důsledky členství ČR v EU.		**Multikulturní výchova –** Základní problémy sociokulturních rozdílů,Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Projektové vyučování (spolupráce s Europe-Direct, pracoviště KJM Brno), samostatná a skupinová práce, seminární výuka včetně prezentace
Žák – rozlišuje aspekty polohy,přírodních poměrů a zdrojů, lidský a hospodářský potenciál jednotlivých makroregionů světa,lokalizuje na mapách jejich hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti; – posoudí postavení světových makroregionů podle různých srovnávacích kritérií.	**světadíly, oceány, makroregiony světa –** určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika (přírodní a socioekonomické poměry ve vazbách a souvislostech), modelové regiony světa – přírodní,společenské,politické, hospodářské a environmentální problémy – možnosti jejich řešení, makroregiony světa – jádra, periferie, modelový region – modelové problémy	**IV. ročník** **vztahy k: cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, umění a kultura** **PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech –** Globalizační a rozvojové procesy, Vzdělávání v Evropě a ve světě, Žijeme v Evropě, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce **Multikulturní výchova –** Psychosociální aspekty interkulturality Individuální samostatná práce se statistickým materiálem na bázi učebnicového atlasu ADS, částečně i využití témat k ročníkové práci
Žák – charakterizuje složení blízkého vesmíru, Galaxie, Sluneční soustavy; – zhodnotí vlastnosti naší planety a důsledky její rotace a revoluce; – prokáže na příkladech základní vlastnosti Měsíce.	**Země:** tvar a pohyby Země, důsledky pohybů Země pro život lidí a organismů (střídání dne a noci,střídání ročních období), časová pásma na Zemi, kalendář	**V. ročník** **vztahy k: částečně matematika fyzika, informatika** Návštěva Hvězdárny a planetária Mikuláše Kopernika v Brně
Žák – lokalizuje a vzájemně porovnává objekty (systémy) a procesy v geografickém prostředí; – rozlišuje v něm znaky společné a znaky odlišné za pomoci kartografických produktů a informací v tištěné i elektronické podobě; – aktivně užívá a aplikuje vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii;	**geografická kartografie a topografie** – praktická aplikace s kartografickými produkty, geografický a kartografický vyjadřovací jazyk – obecně používané pojmy, symboly, zkratky, smluvené značky, vysvětlivky statistická data, ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii,geografický informační systém (GIS), dálkový průzkum Země (DPZ) – praktické využití	**V. ročník** **vztahy k: částečně matematika, fyzika, informatika** Terénní výuka (část) – kurz

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– prokáže základní orientaci v použití dálkového průzkumu Země v rámci geografických informačních systémů a při interpretaci geografických údajů.		
Žák – rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry, objasní principy deskové tektoniky; – porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér – analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických dějů – posoudí na příkladech krajiny z hlediska jejich prvků a struktury, pestrosti přírody; – krajinotvorných činitelů a procesů v nich včetně změn,energetickou bilanci Země a příčiny endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na georeliéf a život lidí; – analyzuje různé druhy poruch v litosféře – analyzuje princip všeobecné cirkulace atmosféry a její důsledky pro ráz klimatu na Zemi; – vysvětlí velký a malý hydrologický cyklus; – určí složky hydrosféry a jejich význam v krajinné sféře včetně využití a hospodaření s vodními zdroji; – vyhodnotí základní vlastnosti půdního krytu a určí vhodné využití včetně ochrany půdního fondu; – rozpozná hlavní biogeografické formace světa, jejich složky a prvky.	**fyzickogeografická sféra (FGS) –** vzájemné vazby a souvislosti,důsledky pro životní prostředí,systém FGS na planetární a regionální úrovni – zonalita, azonální jevy, zemské sféry, magmatický proces, zvětrávání a sedimentační proces, vznik a vývoj půd, metamorfní procesy, deformace litosféry, vývoj stavby pevnin a oceánů, povrchové a podzemní vody, hydrologické systémy	**V. ročník** **vztahy k: částečně biologie, chemie, fyzika** **- část vzdělávacího obsahu Geologie – složení a struktura Země, geologické procesy v litosféře, voda** **PT Environmentální výchova** – Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí Projekt (seminární práce) Terénní výuka – kurzy
Žák – analyzuje geografické,demografické a ekonomické aspekty působící na chování,pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva z historického hlediska; – posoudí faktory rozmístění hospodářských aktivit; – lokalizuje na politické mapě světa hlavní geopolitické změny (s důrazem na Evropu); – identifikuje a srovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti.	**Historická a politická geografie** kulturní a politické prostředí –struktura obyvatelstva dle různých kritérií,státní zřízení a formy vlády, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí, geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace	**V. ročník** **vztahy k: dějepis, nauka o společnosti , cizí jazyk, umění a kultura** PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech **–** Globalizační a rozvojové procesy, Globální problémy,jejich příčiny a důsledky, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce **Multikulturní výchova –** Základní problémy sociokulturních rozdílů,Vztah k multilingvní situaci

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		sociokulturních rozdílů,Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí, Psychosociální aspekty interkulturality Seminární práce, projekt, následná prezentace
Žák – zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva; – určí a lokalizuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení; – vyhodnotí na konkrétních příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa, – posoudí a analyzuje bilanci světových surovinových a energetických zdrojů; – lokalizuje na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál.	**Socioekonomická sféra** obyvatelstvo – základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídla a osídlení – sídelní struktura, světové hospodářství – lokalizační faktory a struktura, primér, sekundér, terciér, sociálněgeografické systémy, dílčí disciplíny: geografie obyvatelstva a sídel, zemědělství, lesního a vodního hospodářství, průmyslu, dopravy, spojů, služeb a cestovního ruchu.	**VI. ročník** **vztahy k: cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, informatika** **PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech –** Globalizační rozvojové procesy **Multikulturní výchova –** Základní problémy sociokulturních rozdílů, Psychosociální aspekty interkulturality,Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Částečně výstupy formou ročníkové práce, projektu
Žák – zhodnotí na příkladech krajiny z hlediska jejich funkce, role a interakce s okolím; – posoudí obecně i s pomocí konkrétních příkladů působení přírodních i antropogenních činitelů v krajinách; – analyzuje proměny krajin v konkrétním území, přírodní limity pro rozvoj společnosti, hlavní rizika sociálních aktivit v krajině na přírodu a na životní prostředí; hodnotí ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu – rozliší typy přírodních krajin, určí jejich složení, strukturu a typy kulturních krajin z hlediska způsobu jejich využívání; – posoudí stupeň přeměny kulturních krajin lidskou	**Ekologie a životní prostředí** funkce a role krajiny, krajinná sféra, krajina jako část krajinné sféry, místní krajina, přírodní a kulturní složky krajiny, životní prostředí, typy krajiny, krajinná ekologie, trvale udržitelný rozvoj, limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, nástroje ochrany přírody a životního prostředí – instituce a organizace, interakce mezi přírodou a společností, rekultivace a revitalizace krajiny, sociální prostředí a jeho vztah k přírodnímu prostředí, využívání přírodních zdrojů a energií, globální civilizační, environmentální a ekologické problémy lidstva – mezinárodní program a politika.	**VI. ročník** **vztahy k: biologie, chemie, dějepis, nauka o společnosti, částečně implementován obsah Geologie (Člověk a anorganická příroda)** **PT Environmentální výchova –** Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí, Životní prostředí České republiky **Osobnostní a sociální výchova –** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž Součást projektu, ekologická konference, terénní výuka

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
činností a jeho vliv na životní prostředí měst a venkova; – vyhodnotí příčiny a následky globálního poškozování životního prostředí; vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu – osvětlí faktory trvale udržitelného života (rozvoje) lidské společnosti a hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí platné pro každého člověka; – posoudí systémy ochrany životního prostředí; – objasní na konkrétních příkladech funkce velkoplošných chráněných území přírody v ČR, Evropě i v mimoevropských regionech včetně lokalizace na mapách, – objasní funkce a role maloplošných chráněných území přírody.		
Žák – účinně využívá praktickou topografii a orientaci v terénu; – aplikuje v terénu praktické postupy při rozhodování a hodnocení krajiny; – uplatňuje zásady bezpečného pohybu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech – identifikuje běžné typy vyvřelých, usazených a přeměněných hornin s využitím petrografického klíče, pozná složení a strukturu sedimentů a metamorfitů.	**terénní geografická a geologická výuka,** praxe, aplikace – geografické a geologické exkurze a terénní cvičení, praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a pobytu v terénu, postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	**II. – VI. ročník** **vztahy k: částečně biologie, dějepis, nauka o společnosti, matematika, informatika, začlenění Geologie – geologické procesy v litosféře, Člověk a anorganická příroda** **PT Environmentální výchova –** Problematika vztahů organismů a prostředí,Člověk a životní prostředí, Životní prostředí ČR **Mediální výchova –** uživatelé:vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům; účinky: aktivní přístup k utváření vlastního prostředí **Osobnostní a sociální výchova –** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Morálka všedního dne Součást kurzů – skupinová i individuální forma praktická cvičení v terénu – projektová výuka

NAUKA O SPOLEČNOSTI

Používané zkratky:

RVP G – rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

ŠVP – školní vzdělávací program

Nos – vyučovací předmět Nauka o společnosti

PT RVP G – průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Nauka o společnosti realizuje část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a společnost (vzdělávací obory RP ZV Výchova k občanství a RVP GV Člověk a společnost) čímž naplňuje požadavky základního (1. a 2. ročník) i gymnaziálního (3. až 6. ročník) vzdělávání.

Vyučovací předmět Nauka o společnosti vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vyučovací předmět seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Vyučovací předmět podpoří u žáků formování dovedností a postojů důležitých pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se naučí rozpoznávat a formulovat společenské problémy současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Vyučovací předmět rozvíjí schopnost kritického, analytického a dialektického myšlení, praktického využití získaných poznatků, schopnost argumentace i úspěšného vedení dialogu či diskuse a v neposlední řadě umožňuje uvědomění si vlastní identity a podstaty osobnosti. Využívané metody práce zajistí možnost autonomního přístupu žáků k vzdělávacímu obsahu předmětu a ve výuce budou upřednostňovány metody podporující kolektivní i individuální samostatnou práci žáků. V neposlední řadě budou žáci vedeni k samostatné práci se zadanou literaturou, zpravodajskými informacemi a jinými studijními texty. Učivo a očekávané výstupy vyplývající z dané oblasti RVP ZV jsou zařazeny do učiva a výstupů gymnaziálního studia v prvních dvou ročnících.

Přesahy vyučovacího předmětu Nauka o společnosti se promítají i do jiných vyučovacích předmětů a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vyučovacího předmětu Geografie.

Vyučovací předmět Nauka o společnosti integruje do svého obsahu kompletní vzdělávací oblast **Člověk a svět práce z RVP G** a její obsah a očekávané výstupy budou naplňovány v rámci programu ročníkových kurzů a projektových týdnů ve 3.–6. ročnících. Zařazení náplně oblasti Člověk a svět práce (RVP GV) v rámci předmětu Nauka o společnosti do jednotlivých kurzů a projektových týdnu poskytne vyučovací předmět žákovi základní znalosti tržní ekonomiky, světa financí, hospodářských struktur státu i Evropské unie. Žák se naučí znát své pracovní povinnosti i svá práva, zhodnotit své pracovní schopnosti a vybírat a budovat svou profesní kariéru s ohledem na konkurenci a požadavky evropského trhu práce. Vyučovací předmět klade velký důraz na praktickou aplikaci získaných dovedností, jež žák získá řešením modelových situací a prací s autentickými materiály, se kterými se běžně setká v médiích. To předpokládá dovednost používat moderní informační technologie, bez nichž se v současném světě práce neobejde.

Dále jsou do předmětu Nauka o společnosti integrovány součásti vzdělávacího oboru **RVP ZV – Stát a hospodářství** a vzdělávacího oboru **RVP ZV i G – Výchova ke zdraví** (viz tabulka Vzdělávací obsah předmětu Nauka o společnosti).

Časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících: 1 – 1 – 2 – 2 – 3 – 2

Vyučovací předmět Nauka o společnosti je v ŠVP našeho gymnázia dotován celkově 11 hodinami, přičemž v prvním a druhém ročníku je zařazena 1 hodina týdně (na realizaci vzdělávacího oboru RVP ZV Výchova k občanství), ve 3., 4. a 6. ročníku jsou zařazeny 2 hodiny a v 5. ročníku 3 hodiny týdně (na realizaci vzdělávacího oboru RVP GV Člověk a společnost a vzdělávací oblasti RVP GV Člověk a svět práce a části oboru RVP GV Výchova ke zdraví). Ve vyšších ročnících (5. a 6.) bude hodinová dotace předmětu Nauka o společnosti posílena o nabídku specializovaných a nadstavbových volitelných seminářů, jež si mohou zvolit uchazeči o školní část maturitní zkoušky či zájemci o studium humanitních oborů na vysoké škole.

Používané metody a formy práce:

- frontální výuka
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou
- besedy, přednášky a diskuse s odborníky
- exkurze do institucí, jejichž činnost odpovídá náplni jednotlivých témat (informační centrum EU, orgány státní správy a místní samosprávy, soudy, finanční úřad, pracovní úřad, ČNB, privátní banka...)
- práce s autentickými materiály (daňové přiznání, žádost o sociální dávky, formuláře pracovního úřadu...)
- praktický nácvik práce s informačními a telekomunikačními technologiemi při využívání bezhotovostního platebního styku

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou mezipředmětové vazby a přesahy s těmito vyučovacími předměty či obory:

- přesah do předmětů Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie – metody a předmět jednotlivých přírodních věd
- přesah do předmětu Dějepis – Evropa a svět po druhé světové válce
- přesah do předmětu Geografie – Země EU

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrovány součásti vzdělávací oblasti RVP ZV:

- Člověk a zdraví (vzdělávací obor Výchova ke zdraví – vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka jejich reflexe, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, osobnostní a sociální rozvoj)
- Člověk a společnost (vzdělávací obor Výchova k občanství – stát a hospodářství)

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrovány součásti vzdělávací oblasti RVP G:

- Člověk a zdraví RVP ZV (vzdělávací obor Výchova ke zdraví – změny v životě člověka a jejich reflexe, vztahy mezi lidmi a formy soužití, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence), Člověk a zdraví RVP GV (vzdělávací obor Výchova ke zdraví – Vztahy mezi lidmi a formy soužití, část tématu Změny v životě člověka a jejich reflexe,Rizika ohrožující zdraví)
- Člověk a svět práce (integrován obsah celé vzdělávací oblasti)

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrována tato průřezová témata:

průřezové téma z RVP ZV:

- Výchova demokratického občana (občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)

průřezová témata z RVP G:

- Osobnostní a sociální výchova (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce s soutěž)
- Mediální výchova (média a mediální produkce, mediální produkty a jejich významy, uživatelé, účinky mediální produkce a vliv médií, role médií v moderních dějinách)
- Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů, psychosociální aspekty interkulturality, vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
- Environmentální výchova (člověk a životní prostředí)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy; globální problémy, jejich příčiny a důsledky; humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce; žijeme v Evropě; vzdělávání v Evropě a ve světě)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět Nauka o společnosti plní dané cíle RVP G tím, že vede žáky k:

- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- utváření realistického pohledu na skutečnost a orientaci ve společenských jevech a procesech
- chápání současnosti v kontextu minulosti i budoucnosti
- posuzování provázaných společenských jevů
- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou
- uplatňování tolerantních postojů vůči společenských minoritám
- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí, respektování různých systémů hodnot, rozpoznávání negativních sociálních stereotypů
- upevňování pocitu zodpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena společenství
- ochotě podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu
- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci i vztazích, rozvíjení schopnosti diskutovat, věcně argumentovat, rozpoznávat manipulativní strategie
- k rozvíjení vědomí osobní, lokální, evropské i globální identity

– základní orientaci v problematice jednotlivých společenských věd

Integrací obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (RVP G) plní vyučovací předmět dané cíle RVP G tím, že vede žáky k:

III. – VI. ročník (RVP G)

– pochopení mikroekonomických i makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání
– zodpovědnému využití možností sociálního státu
– zodpovědnému zacházení s finančními prostředky prostřednictvím forem bezpečného investování
– schopnosti analyzovat působení médií v ekonomickém světě a využít aktuálních mediálních informací při analýze české i světové ekonomiky
– pochopení a kritické analýze přínosů a rizik globalizace světové ekonomiky
– uplatnění profesních předpokladů zodpovědným výběrem povolání
– rozpoznávání aktuálních požadavků mezinárodního trhu práce a ke schopnosti na ně pružně reagovat
– efektivnímu předcházení negativnímu dopadu nezaměstnanosti a využití moderních informačních technologií a nabídek státních i nestátních institucí – hledání zaměstnání, rekvalifikaci, vytváření profesní kariéry a celoživotnímu vzdělávání
– vytváření předpokladů pro kvalitní profesní a zaměstnanecké vztahy
– dovednosti vhodně se prezentovat na veřejnosti, prezentovat výsledky své práce a svou práci adekvátně hodnotit
– volbě pracovního režimu zohledňujícího lidské zdraví, mezilidské vztahy a ochranu životního prostředí

V rámci vyučovacího předmětu Nauka o společnosti vede učitel žáka k osvojení klíčových kompetencí těmito metodami a strategiemi:

Kompetence k učení

učitel

– volí vhodné problémové úlohy (individuální, skupinové) se společenskovědním tématem, k jejichž řešení bude žák volit účinné postupy, vyhledávat informace (literatura, internet, jiná média), vyhodnocovat jejich pravdivost a důležitost
– na vhodně zvolených ukázkách umožňuje žákům aplikovat teoretické znalosti, provádět syntézu, zobecňovat, vyvozovat a formulovat závěry
– zadávání samostatných úkolů směřuje žáky k vyhledávání dat a informací z různých zdrojů
– zadáváním vhodných úloh motivuje žáky k posuzování a vyhodnocování pravdivosti a důležitosti získaných informací, ke kritickému srovnávání informací
– pravidelně zadává žákům individuální či skupinové úkoly, které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací
– vlastním příkladem vede žáky k pochopení nezbytnosti vlastního sebezdokonalování a stálého vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

učitel

– navozuje problémové situace, které žák analyzuje a navrhuje různé způsoby jejich řešení
– připravuje úkoly, spolupracuje s jinými předměty a oblastmi na přípravě a realizaci společných akcí a projektů, při jejichž řešení bude žák využívat poznatků jiných vědních oborů
– pomocí diskusí a jiných metod vytváří pro žáky dostatečný prostor ke zjišťování pravdivosti teorií a hypotéz
– přípravou ukázek z audio a video nahrávek směřuje žáky k systematickému pozorování reakcí, chování lidí v různých situacích v reálném životě, literatuře či filmu
– vede žáky k zaznamenávání jejich pozorování, pomáhá s vytvořením hypotéz o možných příčinách a následcích lidského chování a jednání

– prostřednictvím dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskusí vytváří příležitosti k tomu, aby žáci promýšleli a analyzovali různé životní scénáře k určité modelové situaci

Kompetence komunikativní

učitel

– skrze cílené systematické vedení žáků k slovním projevům vytváří prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek
– navozuje problémové situace, při nichž žák ve spolupráci s ostatními vyhledává potřebné informace, třídí je a zpracovává
– vhodnými příklady a úkoly učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a protiargumenty
– připravuje úkoly, při jejichž řešení žák využívá moderní komunikační prostředky
– vytváří příležitosti pro písemnou, ústní a digitální formu prezentace vlastních zjištění, názorů, postojů
– vytváří modelové situace, kterými žáci získají dovednost vzájemně si naslouchat (diskuse, hodnocení projevu, týmová práce)
– připravuje dostatečné množství příležitostí ke skupinovým diskusím
– připravuje modelové situace, pomocí nichž seznamuje žáky s různými procedurami v mezilidském styku
– na základě diskusí či zadávaných úloh motivuje k úvahám o různých způsobech mezilidské a společenské komunikace

Kompetence sociální a personální

učitel

– prostřednictvím společných rozborů prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit
– vytváří situace a úkoly, které umožňují žákům využít jejich individuální potenciál
– na příkladech, jako je osobní dotazník, životní scénář seznamuje žáky s různými způsoby sebepoznávání
– pomocí socioprůzkumu vyjadřujících vztahy ve skupině vede žáky k interpretaci sociálních vazeb mezi jednotlivými členy skupiny
– navozuje aktivity (dramatizace, hraní rolí, skupinová práce), během kterých žák konstruktivně řeší problémy s ostatními
– rozborem zdravotně patologických jevů motivuje žáka k odpovědnosti za své zdraví
– prostřednictvím dramatizací, skupinové práce, krátkodobých i dlouhodobých projektů vede žáky k prevenci sociálně patologických jevů
– připravuje aktivity, pomocí nichž účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti a příslušnosti ke škole

Kompetence občanské

učitel

– kontrolou zadaných prací navozuje situace k získání vědomí odpovědnosti za včasné plnění zadaných úkolů a odpovědnosti za vlastní práci
– pomocí textů s příslušnou tematikou vede žáky k uvědomění si hodnoty lidského života, směřuje žáky k obhajobě svých lidských práv
– soustavným komentováním společenského dění a vhodně zvolenými aktivitami vede žáky ke sledování a analýze aktuální společenské, ekonomické, sociální a politické situace v ČR i ve světě
– vytváří dostatek příležitostí (výlety, exkurze, odborné besedy, podíl na humanitárních a charitativních akcích) k získání praktických zkušeností a zejména postojů v oblasti ochrany kulturních a duchovních hodnot a lidských práv
– směřuje žáka k osvojení si nepředpojaté komunikace s druhými lidmi, s příslušníky jiných zemí, kultur a etnik

Kompetence k podnikavosti

učitel

- směřuje žáka, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodoval o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- připravuje aktivity, pomocí nichž žák rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- prostřednictvím praktických aktivit, dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskuzí vytváří příležitosti k tomu, aby žák uplatňoval proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- zadáváním samostatných úkolů a projektů motivuje žáka získávat a kriticky vyhodnocovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- systematickým a důsledným působením vede žáka k tomu, aby usiloval o dosažení stanovených cílů, průběžně revidoval a kriticky hodnotil dosažené výsledky, korigoval další činnost s ohledem na stanovený cíl, dokončoval zahájené aktivity a motivoval se k dosahování úspěchu
- volbou modelových situací a nácvikem jejich řešení napomáhá k tomu, že žák posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést
- díky teoretickým i praktickým aktivitám v rámci ekonomických kurzů vede žáka k tomu, že chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory

Časový harmonogram:

TEMATICKÁ OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ	
Úvod do problematiky sociálních věd	úvod I. ročníku	1 hodina týdně
Výchova ke zdraví (RVP ZV)	I. ročník	1 hodina týdně
Výchova demokratického občana (PT RVP ZV)	II. ročník	1 hodina týdně
Stát a hospodářství (RVP ZV)	II. ročník	1 hodina týdně
Člověk jako jedinec (psychologie)	III. ročník	2 hodiny týdně
Člověk ve společnosti (sociologie)	IV. ročník	2 hodiny týdně
Občan ve státě (politologie)	V. ročník	3 hodiny týdně
Mezinárodní vztahy (politologie)	V. ročník	3 hodiny týdně
Občan a právo (právo)	V. ročník	3 hodiny týdně
Lidská práva (právo)	V. ročník	3 hodiny týdně
Globální svět	V. ročník	3 hodiny týdně
Úvod do filozofie a religionistiky	VI. ročník	2 hodiny týdně
Trh práce a profesní volba – oblast Člověk a svět práce	IV. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Pracovněprávní vztahy – oblast Člověk a svět práce	IV. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Tržní ekonomika – oblast Člověk a svět práce	V. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Národní hospodářství a ekonomická úloha státu – oblast Člověk a svět práce	V. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Finance – oblast Člověk a svět práce	VI. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Nauka o společnosti

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – vysvětlí důvody vzniku sociálních věd a srovná jejich předmět a metodologii s přírodovědnými obory – porovná sociální a přírodní vědy a objasní jejich shody a rozdíly	**Úvod do problematiky sociálních věd** – Úvod do vědy obecně (shody a rozdíly sociálních a přírodních věd, jejich metody, předmět...)	**úvod prvního ročníku** **Mezipředmětová vazba na vyučovací předměty: Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie (metodika přírodních věd)**
Žák – respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) – objasní role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví – popíše možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt a brání se jim – uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	**Výchova ke zdraví** – Vztahy mezi lidmi a formy soužití (vztahy ve dvojici, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity) – Změny v životě člověka jejich reflexe – Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – Osobnostní a sociální rozvoj (sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, mezilidské vztahy, morální rozvoj)	I. ročník **Integrovány součásti vzdělávacího oboru RVP ZV – Výchova ke zdraví**
Žák – zaujme aktivní postoj v obhajování a dodržování lidských práv a svobod – vysvětlí význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti – participuje na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků – projevuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti – aktivně naslouchá a spravedlivě posuzuje (je schopen empatie) chování druhých lidí – pojímá problémy v širších souvislostech a projevuje kritické myšlení – zaujímá otevřený, aktivní, zainteresovaný postoj v životě – projevuje úctu k zákonu a projevuje ji v běžných životních situacích – je disciplinovaný a sebekritický	**Výchova demokratického občana** – Občanská společnost a škola – Občan, občanská společnost a stát – Formy participace občanů v politickém životě – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	II. ročník **Integrováno průřezové téma z RVP ZV – Výchova demokratického občana** Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– uplatňuje sebeúctu a sebedůvěru, samostatnost a angažovanost – respektuje základní hodnoty jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost – zaujímá vlastní stanoviska v pluralitě názorů – je ohleduplný a projevuje ochotu pomáhat zejména slabším – posuzuje a hodnotí společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) – respektuje kulturní, etnické a jiné odlišnosti – projevuje znaky asertivního jednání a tvorby kompromisu – výstupy z RVP ZV – (Výchova k občanství – Člověk ve společnosti): – popíše symboly našeho státu a způsoby jejich používání – rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu – odmítá vandalské chování a aktivně proti němu vystupuje – oceňuje a doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, popíše své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi **a** jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu – rozeznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá k nim aktivní negativní postoj – posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí v rodině, ve škole, v obci		
Žák – vyloží formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady – sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření – dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi – na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení – vysvětlí funkce bank a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kde je využít – uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky	**Stát a hospodářství** – Majetek, vlastnictví, formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví – Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení – Výroba, obchod, služby – Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání – hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový	II. ročník **Integrovány součásti vzdělávacího oboru RVP ZV – Výchova k občanství** Stát a hospodářství

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
a způsoby krytí deficitu – na chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz – rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané – rozlišuje podstatu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní – banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
Žák – objasní důvody mezilidských odlišností v projevech chování a popíše faktory ovlivňující prožívání, chování a činnost člověka – porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, charakterizuje každou životní etapu a základní životní cíle a úkoly člověka v nich – na příkladech ilustruje způsoby vnímání, prožívání a poznávání skutečnosti, sebe i druhých jedinců a popíše činitele ovlivňující proces poznání a vnímání – porovná různé metody učení a aplikuje je pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady – posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a je připraven tato rizika nést – uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace – usiluje o dosažení stanovených cílů a koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl – dokončuje zahájené aktivity – se motivuje k dosahování úspěchu – průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky – uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení – využije získané poznatky v procesu sebepoznání, poznání druhých jedinců, při volbě budoucí profese – konstruktivně se vyrovnává s náročnými životními situacemi	**Člověk jako jedinec (psychologie)** – Podstata lidské psychiky – Osobnost člověka – Psychologie v každodenním životě – Způsoby sebereflexe a kontroly emocí – Obecná psychologie – Psychologie osobnosti – Vývojová psychologie – Sociální psychologie	**Časové zařazení:** III. ročník **Integrována průřezová témata RVP G:** **Osobnostní a sociální výchova** – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (v rámci psychologie osobnosti) – Sociální komunikace (v rámci sociální psychologie) **Mediální výchova** (v rámci sociální psychologie) – Média a mediální produkce (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace) – Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislosti v nestrukturovaném sociálním prostředí) – Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům) – Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského prostředí) – Role médií v moderních dějinách (vědomí postavení médií ve společnosti) **Integrovány součásti vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP GV:** – Změny v životě člověka a jejich reflexe (v

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– popíše svoji osobnost, emoce a potřeby a je schopen tuto znalost využít v osobním životě – uvede práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce a zaujme otevřený postoj k aktuálním problémům (registrované partnerství, umělé přerušení těhotenství, sexuální zneužívání) – popíše předmět a obsah jednotlivých psychologických disciplín a psychologických teorií v historickém kontextu – vysvětlí základní pojmy sociální psychologie – socializace, sociální prostředí, sociální percepce, komunikace (včetně sociální a mediální komunikace), sociální postoje, sociální role, pozice, statut ...		rámci psychologie osobnosti)
Žák – uplatní společensky přijatelné způsoby komunikace ve formálních i neformálních sociálních vztazích – respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevech příslušníků různých sociálních skupin a doloží důsledky předsudků k nim – objasní podstatu skupinového prostředí a význam sociální kontroly jednotlivce ve skupině a ve větších sociálních celcích – korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích a aplikuje tak prvky své sociální inteligence – objasní hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství a usiluje ve svém životě o jejich naplnění – aktivně a angažovaně projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte – posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji a rozliší konstruktivní a destruktivní změny – objasní podstatu současných sociálních problémů a popíše vlivy a dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost – zaujímá odmítavé postoje ke všem formám sociálně patologického chování – uvede důsledky porušování zákona v souvislosti s výrobou, držením a konzumací návykových látek – popíše vývoj sociologických teorií světových i českých sociologů – vytvoří a zanalyzuje jednoduchý (základní) sociologický výzkum – objasní postavení člověka v přírodním i společenském prostředí a vzájemný vztah mezi přírodou a „druhou“ přírodou	**Člověk ve společnosti (sociologie)** – Společenská podstata člověka (proces socializace) – Sociální a skupinová struktura společnosti – Vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem – Partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče – Rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině – Rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – Modely sociálního chování v intimních vztazích – Sociální fenomény a procesy – Sociálně patologické jevy – Sexuálně motivovaná kriminalita – Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – Sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích	**Časové zařazení:** IV. ročník **Integrována průřezová témata RVP G:** **Multikulturní výchova** - Základní problémy sociokulturních rozdílů (viz. učivo: podstata multikulturality) - Psychosociální aspekty interkulturality (viz. učivo: podstata multikulturality) - Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (viz. učivo: podstata multikulturality) **Osobnostní a sociální výchova** - Sociální komunikace (viz. učivo: Rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi) - Spolupráce a soutěž (viz. učivo: sociální a skupinová struktura společnosti) **Environmentální výchova** - Člověk a životní prostředí (viz. učivo: sociologické pojetí vztahu člověk – příroda) **Mediální výchova** (viz učivo: sociologické pojetí kultury) - Média a mediální produkce (aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
a vzájemný vztah mezi přírodou a „druhou“ přírodou – popíše podstatu kulturním prostředí, vysvětlí rozdíly mezi hmotnou a duchovní kulturou – vysvětlí základní problematiku sociokulturních rozdílů v ČR a Evropě a jejich psychosociální aspekty	– Dějiny sociologických teorií – Metody a techniky sociologického výzkumu – Sociologické pojetí vztahu člověk – příroda – Sociologické pojetí kultury – Podstata multikulturality	- Mediální produkty a jejich významy (citlivé vnímání souvislosti v nestrukturovaném sociálním prostředí) - Uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům) - Účinky mediální produkce a vliv médií (aktivní přístup k utváření vlastního intimního i společenského prostředí) - Role médií v moderních dějinách (vědomí postavení médií ve společnosti) **Integrovány součásti vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP G:** - Vztahy mezi lidmi a formy soužití (viz učivo: vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem; partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče; rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině; rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi; modely sociálního chování v intimních vztazích) - Rizika ohrožující zdraví (viz učivo: sociálně patologické jevy, sexuálně motivovaná kriminalita, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sociální dovednosti potřebné k řešení problémů v nečekaných složitých a krizových situacích – duševní hygiena)
Žák – objasní a porovná historické i současné typy států a forem vlády – vyloží obsah ústavy a vymezí její funkce ve státě i které oblasti života upravuje – popíše podstatu a důvod dělby státní moci v ČR na tři autonomní složky a vysvětlí funkce a úkoly orgánů státní moci v ČR – popíše podstatu demokracie a odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v obou	**Občan ve státě (politologie)** – Stát (znaky a funkce, formy státu, právní stát včetně Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod) – Demokracie (principy a podoby, občanská společnost, politické subjekty, volby, volební systémy)	V. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
systémech – objasní podstatu a význam politického pluralismu, uvede příklady politického extremismu a charakterizuje jeho projevy a uvede v čem spočívá nebezpečí ideologií – popíše složky politického spektra, porovná přístupy vybraných politických seskupení k řešení základních otázek a problémů každodenního života občanů – uvede příklady občanské angažovanosti v obci a ve státě; vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb – projevuje orientaci v politologické terminologii a ve vývoji politologického myšlení v českém i celosvětovém historickém kontextu	– Politologická charakteristika ČR – Ideologie – Základy politologie – Dějiny politologických teorií	
Žák – vysvětlí důvody, průběh a význam procesu evropské integrace ve dvacátém století – popíše a vysvětlí rozdíly integračního procesu obou politických bloků států v Evropě (demokratické versus socialistické státy v Evropě) – popíše a rozliší funkce orgánů Evropské unie (EU), uvede příklady jejich činnosti – posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů a uvede příklady, jak mohou v rámci EU uplatňovat svá práva – vymezí činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod „světového společenství“, posoudí význam zapojení ČR – uvede instituce, na něž se může obrátit v případě potíží při pobytu v zahraničí	**Mezinárodní vztahy (politologie)** – Evropská integrace (podstata a význam, historický průběh) – Evropská unie (význam, orgány EU, jednotná evropská měna, ČR a EU...) – Mezinárodní spolupráce (důvody, význam a výhody, významné mezinárodní organizace a společenství, jejich účel a náplň činnosti, členství ČR v nich)	V. ročník **Integrována průřezová témata RVP G: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - Žijeme v Evropě (viz učivo: Evropská unie) - Vzdělávání v Evropě a ve světě (viz. učivo: Evropská unie a mezinárodní spolupráce) **Mezipředmětové vztahy:** Historie – Evropa a svět po druhé světové válce Geografie – Země EU
Žák – objasní odlišnosti mezi morálními a právními normami, popíše **a** odůvodní účel sankcí při porušení právní normy – uvede, které státní a samosprávné orgány se účastní procesu legislativy a jak a kde jsou výsledky procesu zveřejňovány – vysvětlí rozdíly mezi fyzickou a právnickou osobou a uvede jejich příklady – uvede **a** popíše podstatu důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti jejich účastníků – rozezná a popíše podstatu a rozdíl občanskoprávního a trestněprávního soudního řízení	**Občan a právo (právo)** – Právo a spravedlnost (smysl a účel práva, morálka a právo) – Právo v každodenním životě (subjekty a objekty práva, způsobilost k právním úkonům, druhy právních norem, právní řád v ČR – jeho uspořádání) – Orgány právní ochrany – Historický vývoj práva	V. ročník

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podstatu skutkových podstat trestných činů a uvede příklady trestněprávních sankcí – rozliší náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet – respektuje ve svém jednání platné právní normy – objasní jednotlivá právní odvětví a na příkladech vysvětlí jejich obsah – vyloží obsah Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod – objasní důvody vzniku a základní vývojové etapy práva (i našeho)	– Právní odvětví	
Žák – vysvětlí vznik a vývoj lidských a občanských práv v historickém kontextu (přerod novověkých přirozenoprávních teorií v současné aplikované dokumenty, v nichž je obsažena základní charakteristika lidských a občanských práv) – popíše **a** obhajuje svá lidská práva, respektuj lidská práva ostatních lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování – objasní problematiku interkulturních vztahů v ČR i v Evropě a jejich případné negativní jevy zkonfrontuje s Listinou základních práv a svobod – uvede nejvážnější porušování lidských práv a problémy interkulturních vztahů v domácím i celosvětovém měřítku – vymezí okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady	**Lidská práva** **(právo)** – Lidská práva (původ a vývoj lidských práv) – Lidská práva v dokumentech – Porušování a ochrana lidských práv – Právní stát – Funkce ombudsmana	V. ročník **Integrována průřezová témata RVP G:** **Multikulturní výchova** - Základní problémy sociokulturních rozdílů (viz učivo: lidská práva, porušování a ochrana lidských práv)
Žák – popíše projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky – popíše svůj životní styl a posoudí, zda odpovídá (případně proč) znakům „konzumního způsobu života“	**Globální svět** – Proces globalizace (příčiny, projevy, důsledky) – Podstata „spotřebního“ způsobu života – Globální problémy současné civilizace – Problémy zemí „třetího světa“	V. ročník **Integrována průřezová témata RVP G:** **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – Globalizační a rozvojové procesy (viz učivo: proces globalizace) – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (viz učivo: podstata spotřebního způsobu života, globální problémy současné civilizace) – Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (viz učivo: problémy zemí „třetího světa“) **Environmentální výchova** – Člověk a životní prostředí (viz učivo: globální

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		problémy současné civilizace)
Žák – vysvětlí podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, věd a umění k uchopení skutečnosti a člověka – popíše hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení – eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci – oceňuje význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možných rizik jejich zneužití – charakterizuje podstatu, shody a rozdíly světových náboženství – rozliší významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení – vysvětí vzájemné propojení mezi součástmi normativní kultury (právo – morálka) – posoudí lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem – zaujme stanovisko k základním projevům amorálního jednání ve společnosti (v primárním i sekundárním prostředí, v němž se pohybuje i v celosvětovém kontextu) – vysvětlí rozdíl mezi objektivní a subjektivní morálkou – popíše podstatu základních etických teorií v dějinném kontextu a zhodnotí jejich význam	**Úvod do filozofie a religionistiky** – Podstata filozofie – Filozofie v dějinách (antická, středověká, renesanční, novověká, osvícenská filozofie a filozofie 19. a 20. století) – Víra v lidském životě – Etická dimenze lidského bytí a historický vývoj etických teorií	VI. ročník **Integrována průřezová témata RVP G: Osobnostní a sociální výchova** – Morálka všedního dne (viz učivo: etická dimenze lidského bytí a historický vývoj etických teorií)
Žák – reálně zhodnotí své předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace – popíše **a** zhodnotí profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře – posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním – zpracuje potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu či zvolené profesi – vytvoří vlastní strukturovaný životopis, potřebný pro konkurzní řízení	**Trh práce a profesní volba** – Profesní volba – Mezinárodní trh práce – Osobní management	**Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP G** Průřezová témata nezařazena IV. ročník výcvikový kurz a projektový týden ve třetím ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
či přijímací řízení na VŠ – prezentuje sebe i svoji práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru či konkurzu – vytvoří vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na svoji osobní situaci a osobní vztahy – se cílevědomě, zodpovědně a realisticky rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření – rozvíjí svůj osobní a profesní potenciál – rozpoznává využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě – získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech – využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit – usiluje o dosažení stanovených cílů a koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl – dokončuje zahájené aktivity – se motivuje k dosahování úspěchu – průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky		
Žák – uzavře fiktivní pracovní smlouvu a ukončí fiktivní pracovní poměr – objasní problematiku pracovně-právních vztazích – popíše a svá pracovní práva, uplatňuje je i u druhých a respektuje své pracovní povinnosti – vysvětlí funkce odborů – volí bezpečné pracovní postupy a adekvátní pracovní pomůcky, projevuje úctu k ochraně přírodního prostředí v procesu práce – aplikuje zásady chování při pracovním úrazu	**Pracovněprávní vztahy** – Pracovní právo – Bezpečnost práce	**Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP G** Průřezová témata nezařazena IV. ročník výcvikový kurz a projektový týden ve čtvrtém ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)
Žák – vysvětlí mechanismy fungování ekonomického trhu a podstatu vztahu nabídky a poptávky, kolísání cen zboží i pracovní síly... – popíše **a** porovná jednotlivé formy podnikání – porovná výhody a rizika podnikání a porovná je s výhodami a nevýhodami pracovního poměru – volí správný postup při založení vlastního podnikání a žádosti o živnostenské oprávnění	**Tržní ekonomika** – Základní ekonomické pojmy – Ekonomické subjekty – Marketing – Transformace české ekonomiky po roce 1989	**Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP G** Průřezová témata nezařazena V. ročník výcvikový kurz a projektový týden v pátém ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– chápe podstatu a principy podnikání – zvažuje možná rizika podnikání – vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru (s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory) – posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a je připraven tato rizika nést – uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost – objasní význam reklamy (včetně jejích skrytých obsahů) a posoudí podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu – objasní podstatu transformace české – ekonomiky po roce 1989 a vysvětlí rozdíl mezi centrálně řízenou a tržní ekonomikou – objasní úlohu Úřadu pro hospodářskou soutěž		
Žák – vysvětlí základní principy stát. rozpočtu (systém příjmů a výdajů státu) – objasní daňovou politiku státu a popíše, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje – popíše problematiku daňového přiznání, základních výpočtů daní (hlavně příjmu) a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění – z dostupných zdrojů zhodnotí vliv důležitých ekonomických ukazatelů (inflace, HDP, nezaměstnanost...) na životní úroveň občanů – stanoví životní minimum domácnosti a zažádá o sociální dávky, na něž vznikl nárok – vysvětlí funkci podpory v nezaměstnanosti, úřadů práce a personálních agentur – posoudí a srovná nabídku zaměstnání a rekvalifikace v různých typech médií	**Národní hospodářství a ekonomická úloha státu** – Fiskální politika – Monetární politika ČNB – Sociální politika	**Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP G** Průřezová témata nezařazena V. ročník výcvikový kurz a projektový týden v šestém ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)
Žák – objasní funkce ČNB a její vliv na činnost komerčních bank – popíše problematiku akciového trhu a forem investic do cenných papírů – využívá moderní formy bankovních služeb (informační a telekomunikační technologie při využívání bezhotovostního platebního styku) – vybere optimální způsob financování svých osobních potřeb	**Finance** – Peníze – Bankovní soustava	**Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV** VI. ročník výcvikový kurz a projektový týden v šestém ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)

DĚJEPIS

Používané zkratky:

UP – učební plán

RVP ZV – rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

RVP G – rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

ŠVP – školní vzdělávací program

NOS – vyučovací předmět Nauka o společnosti

PT RVP Zv – průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

PT RVP G – průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Dějepis realizuje část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a společnost a její aplikace RVP pro základní i gymnaziální vzdělávání.Vyučovací předmět Dějepis realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Dějepis v RVP GV i ZV, čímž naplňuje studijní program pro víceletá gymnázia, neboť v prvních dvou ročnících jsou zařazena témata, která jsou podmínkou pro uzavření vzdělávacího cyklu dle RVP ZV. Tato témata (národní i světové dějiny 18.–20. století) jsou v prvních dvou ročnících probírána s ohledem na očekávané výstupy z RVP ZV a ve vyšších ročnících (4.–6.) jsou plněny očekávané výstupy RVP GV. Toto historické období je prioritou vyučovacího předmětu Dějepis a ve vyšších ročnících je kladen důraz na utváření povědomí o současných mezinárodních vztazích, které jsou přímým důsledkem dějin 20. století.

Vyučovací předmět přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí žáků a předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Vyučovací předmět významně uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Ve svém vzdělávacím obsahu předmět propojuje a využívá obsah tématických celků vyučovacích předmětů Nauka o společnosti, Umění a kultura a přesahy vyučovacího předmětu se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí. Tématické celky vyučovacího předmětu Dějepis mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vyučovacího předmětu Geografie, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících: 3 – 1 – 2 – 2 – 2 - 2

Vyučovací předmět Dějepis je v učebním plánu našeho gymnázia dotován celkově 12 hodinami, přičemž v prvním ročníku je výuka posílena na 3 vyučovací hodiny týdně, ve druhém 1 hodina týdně a ve 3. až 6. ročníku jsou zařazeny 2 hodiny týdně. Ve vyšších ročnících (5. a 6.) bude hodinová dotace vyučovacího předmětu Dějepis posílena o nabídku specializovaných a nadstavbových volitelných seminářů, jež si mohou zvolit uchazeči o školní část maturitní zkoušky či zájemci o studium humanitních oborů na vysoké škole.

Používané metody a formy práce:

- frontální výuka
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou
- besedy, přednášky a diskuse s odborníky
- exkurze do institucí, jejichž činnost odpovídá náplni jednotlivých témat (archiv, muzeum, galerie, architektonické památky...)

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou mezipředmětové vazby a přesahy s těmito vyučovacími předměty:

Umění a kultura – dějiny umění a kultury

Český jazyk a literatura – středověké písemnictví u nás a v Evropě

Český jazyk a literatura – česká exilová a literatura a literární tvorba domácího disentu

NOS – podstata vzniku a vývoje lidských a občanských práv

NOS – podstata vzniku a vývoje totalitních a demokratických politických ideologií

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou integrována tato průřezová témata RVP GV:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, Žijeme v Evropě)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět plní dané cíle RVP ZV i GV tím, že vede žáky k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty historického charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických faktů
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům

V rámci vyučovacího předmětu Dějepis vede učitel žáka k osvojení klíčových kompetencí těmito metodami a strategiemi:

Kompetence k učení

učitel

- zadáváním domácích úkolů a jejich důslednou kontrolou vede žáky k tomu, aby samostatně vyhledávali, shromažďovali, třídili informace rozšiřující nebo upřesňující dané probírané téma

- rozborem jednoduchých historických textů motivuje žáky, aby získané informace dokázali podrobit jednoduché historické analýze, čímž jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování některých témat
- v rámci zpracování těchto produktů vede žáky k seznámení se nenásilným způsobem s odbornou historickou literaturou, odbornými studiemi a časopisovými články.
- pravidelným zařazováním ukázek, zadáváním úkolů vede žáky ve vyšších ročnících k vytváření esejí a samostatných projektů spojených s prezentací své práce před spolužáky, čímž je současně rozvíjena i kompetence komunikativní
- pomáhá žákům vybrat určité historické téma, které bezprostředně souvisí s probíraným historickým jevem, které následně žáci v menších pracovních skupinách zpracovávají a ve skupinách konzultují získané poznatky
- pravidelnou prací s odbornou literaturou, odbornými časopisy a jinými zdroji motivuje žáky k tomu, aby využívali různé zdroje informací a společně pak vytváří kompletní informaci, kterou pak prezentují svým spolužákům
- vede žáky k zaujímání stanovisek z různých zdrojů informací – odborná literatura, články v odborných historických časopisech, ale i v časopisech laických či v denním tisku, internetové odkazy atd., následně porovnávají jejich informační přínos
- prací s učebnicí i jinými zdroji vede žáky k získávání poznatků, historických jevů a událostí a k jejich správnému zařazování v čase a prostoru, čímž dosáhne toho, že se žáci orientují v základních historických pojmech, které jsou schopni uplatnit a aplikovat i v rámci mezipředmětových vztahů

Kompetence k řešení problémů

učitel

- pravidelně zařazuje do hodin samostatnou práci žáků, která vede k samostatnosti při řešení problematických úloh
- připravuje otázky, které bezprostředně souvisí s daným úkolem a žáci na základě informací, které vyhledávají v textu např. původního historického pramene, případně části textu z odborné historické literatury či odborného článku na ně následně odpovídají písemnou či ústní formou
- pravidelným zadáváním referátů, domácích úkolů, řízeným dialogem povzbuzuje žáky k tomu, aby samostatně řešili problémové otázky a byli schopni navrhnout způsoby jejich řešení
- pravidelně zařazuje do hodin práci s dějepisnými mapami a atlasy a tím vede žáky k získání historicko-geografických souvislostí a prostorové orientace

Kompetence komunikativní

učitel

- předává rozšiřující poznatky formou výkladu i pomocí upřesňujících otázek a motivuje žáky tak, že sami dokáží vyhledat potřebné historické informace
- vybírá aktuální témata, k nimž žáci vyhledávají podklady k vysvětlení určitých historických souvislostí
- pomáhá žákům v hodinách zpracovat získaná fakta a odlišit informace podstatné od nepodstatných v souvislosti se zpracovávaným úkolem
- radí žákům, jak získané poznatky srozumitelně, spisovně a odborně prezentovat, argumentovat a obhajovat své závěry v řízené diskuzi
- umožňuje žákům při prezentaci jejich prací používat názorné pomůcky a výpočetní techniku
- učitel navozuje v hodinách přátelskou atmosféru, čímž podporuje podnětnou komunikaci a tvořivost žáků

Kompetence občanské

učitel

- pravidelným hodnocením, rozborem a kontrolou domácích úkolů motivuje žáky, aby dle stanovených termínů tyto úkoly vypracovávali
- zadáváním projektů a termínovaných úkolů vede žáky k rozvoji autonomního učení
- porovnáváním historických událostí, filozofií jednotlivých etap a osudů jedinců vede žáky k pochopení a uvědomění si lidské důstojnosti jedince

– frontálním rozborem, formální či neformální diskusí vede žáky k tomu, aby dokázali zaujmout samostatný postoj k některým závažným otázkám ekonomickým, sociálním, kulturním a historickým a aby si uvědomili etické, kulturní a duchovní hodnoty zanechané předchozími generacemi.

Kompetence sociální a personální

učitel

– při skupinové práci definuje zcela jasně úkol verbální či písemnou formou
– rozděluje žáky do pracovních skupin, v nichž se žáci učí spolupracovat na zadaném úkolu ve skupinách, čímž rozvíjí týmovou práci a principy spolupráce
– pravidelnou debatou se žáky a jejich soustavným vybízením k vyjádření vlastního názoru či stanoviska stimuluje žáky k tomu, aby dokázali reagovat na vnější diskusní podněty
– vlastním zaujímáním konkrétních stanovisek vede žáky k tomu, že jsou schopni nejen sdílet či přetvářet názory ostatních i respektovat odlišné názory

Časový harmonogram:

TÉMATICKÝ CELEK	ČASOVÉ URČENÍ	
Úvod do dějepisu	úvod I. ročníku	3 hodiny týdně
Pravěk	II. ročník	1 hodina týdně
Staroorientální státy a starověk	přelom II. a III. ročníku	1 (2. roč.) / 2 hodiny týdně
Středověk	III. ročník	2 hodiny týdně
Počátky novověku (16. –17. století)	konec III. a počátek IV. roč.	2 hodiny týdně
Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti – 18.–19. stol.	I. (dle RVP ZV) a IV. ročník	3 hod. (1. roč.) / 2 hod. týdně
Moderní doba (Národní a světové dějiny 1914–1945)	I. (dle RVP ZV) a V. ročník	3 hod. (1. roč.) / 2 hod. týdně
Soudobé dějiny (Evropa a svět po druhé světové válce)	I. (dle RVP ZV) a VI. ročník	3 hod. (1. roč.) / 2 hod. týdně

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Dějepis

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého – vysvětlí rozdíly mezi pojmy – dějiny, dějepis, historie, historiografie a rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace – se orientuje v institucích provádějících a doplňujících historický výzkum a vysvětlí podstatu jejich činnosti – objasní předmět jednotlivých pomocných věd historických –	**Úvod do dějepisu** (Podstata a úloha historie - Význam historického poznání pro současnost; práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití; instituce, zabývající se historickým výzkumem a uložením historických pramenů; pomocné vědy historické)	**úvod I. ročníku** **Průřezová témata nezařazena**
Žák – se orientuje v základních výzkumných metodách archeologie, umí objasnit význam archeologické práce – objasní vývoj života na Zemi a vývoj živočišných předchůdců člověka i člověka dnešního typu v jednotlivých vývojových etapách pravěku (hominizační a socializační proces) – objasní vývoj pravěké duchovní i materiální kultury člověka (náboženství, pohřební rituály, umění, vývoj industrie) – vysvětlí význam neolitické revoluce – vzniku výrobního způsobu života – pro socializační změny v životě pravěkého člověka – objasní význam „kovových“ dob, tj. používání kovů při materiální výrobě i způsobu obživy – charakterizuje pojem archeologická kultura a zařadí časově i prostorově hlavní archeologické kultury pravěku –	**Pravěk** (doba kamenná, bronzová, železná; podstata a metody archeologického výzkumu)	**II. ročník** **Průřezová témata nezařazena** **Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury**
Žák – zhodnotí přínos starověkých kultur a umí pojmenovat, co mají tyto kultury společné – objasní a porovná jednotlivé náboženské systémy starověku (hlavně židovství a jeho odraz v křesťanství) a popíše okolnosti jejich vzniku – vysvětlí vznik a vývoj jednotlivých staroorientálních států a vysvětlí odraz jejich kultury v kultuře „klasických“ antických států (Řecko, Řím) – objasní jednotlivé etapy vývoje starověkého Řecka a Říma, zhodnotí	**Staroorientální státy a starověk** (staroorientální despocie; antické Řecko, Řím; ostatní Evropa a naše země v době římské)	**přelom II. a III. ročníku** **Průřezová témata nezařazena** **Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
kulturní a společenský přínos antických států a vyzdvihne,co odkázaly budoucím generacím (řecká demokracie a vzdělanost; římské právo; křesťanství)		
Žák – vysvětlí návaznost středověkých států na antické kulturní tradice – objasní proces christianizace a jeho vliv na vývoj raně středověké Evropy – vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí západních i východních křesťanů, vliv církve a náboženství na středověkou společnost – popíše poměry hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5.–15. století a vše doloží na vybraných státních celcích – charakterizuje středověký vývoj slovanského obyvatelstva ve východní Evropě i na našem území – objasní středověký vývoj jednotlivých (vybraných) evropských států – objasní původ slovanského etnika, orientuje se v problematice prvních slovanských států s přihlédnutím k domácímu vývoji – objasní islám a vývoj islámské oblasti – vysvětlí průběh a důsledky tatarských a tureckých nájezdů hlavně do jižní a jihovýchodní Evropy – popíše, jak fungovala společnost v raném středověku, jak vznikaly první hospodářské a politické instituce – vysvětlí podstatu lenního systému a vznik šlechty – objasní význam evropské vzdělanosti v duchu křesťanských tradic (význam univerzit, křesťanských řádů)	**Středověk** (utváření středověké Evropy, vývoj islámu, vývoj křesťanství, hospodářský a zemědělský vývoj středověké společnosti, vzdělanost a umění ve středověké společnosti, dějiny jednotlivých (vybraných) středověkých států v Evropě a muslimském světě)	**III. ročník** **Průřezová témata nezařazena** **Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury** Český jazyk a literatura – středověké písemnictví u nás a Evropě
Žák – objasní význam nových myšlenkových systémů a vědeckých poznatků pro další vývoj společnosti, především, co lidstvu umožnily – zhodnotí význam a důsledky (hospodářské i politické) velkých zeměpisných objevů a cest – se orientuje v církevní otázce, charakterizuje vznik reformačních hnutí, objasní, jaká protiopatření učinila katolická církev – vymezí a chápe vznik nových státních systémů a institucí (stavovský stát, absolutistická vláda). Umí je doložit na vývoji konkr. evropských států – zhodnotí situaci našeho státu uvnitř habsburského soustátí, jeho sociální, politickou a kulturní sféru a změny, které stát prodělal po třicetileté válce	**Počátky novověku – 16.–17. století** (renesance a humanismus, evropská reformace; zámořské plavby a objevy; vývoj vybraných Evropských a mimoevropských novověkých států; mezinárodní vztahy v raném novověku; absolutismus a stavovství; raně novověké revoluce v Nizozemí a Anglii**;** české země v počátcích novověku v rámci habsburského soustátí; baroko)	**konec III. ročníku a počátek IV. ročníku** **Průřezová témata nezařazena** **Mezipředmětová vazba** na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury NOS – podstata vzniku a vývoje lidských a občanských práv

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– zná a vysvětlí podstatu prvních novověkých revolucí (Nizozemí, Anglie) a zhodnotí jejich příčiny a důsledky		
Žák – objasní význam osvícenských myšlenek a názorů a vysvětlí jaký měly konkrétní dopad na vývoj ve světě – se orientuje v proměnách v jednotlivých státech, kde byly osvícenské myšlenky postupně naplňovány, sleduje vývoj nových přístupů k politickému životu, úloze občana ve státě a jeho právům – vyzdvihne význam ústavy a orientuje se v základních typech parlamentních systémů – vysvětlí proces utváření novodobých národů a občanských společností – objasní, jak a za jakých podmínek se utvářel český národ – zhodnotí proces modernizace a industrializace v Evropě a také jeho negativní důsledky – ekologické, ekonomické a sociální důsledky – charakterizuje odlišný vývoj Evropy (v důsledku rozdílného tempa modernizace) a ostatních kontinentů vyjma severní Ameriky a vysvětlí důvody tohoto procesu – zdůvodní následky velmocenské politicky evropských států – popíše vývoj české společnosti a zhodnotit její postavení a celkovou úroveň v dunajské monarchii	**Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti – 18.–19. století** (osvícenství – kultura, politika a náboženství, charakteristika osvícenského absolutismu; velké revoluce – vznik USA, francouzská revoluce 1789–1799, revoluční hnutí v Evropě do, v i po roce 1848**;** napoleonské a Vídeňský kongres; hospodářské vztahy v 18.–19. století; národnostní a emancipační hnutí; vzájemné střetávání velmocí; životní styl, vzdělanost a umění na přelomu 19. a 20. století)	**I. ročník (dle RVP ZV) a IV. ročník (dle RVP G)** **Průřezová témata nezařazena** **Mezipředmětová vazba na:** Umění a kultura – dějiny umění a kultury
Výstupy dle RVP ZV (I. ročník): Žák – na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky – rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů – charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu – na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv – zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí **Výstupy dle RVP G (5. ročník):** Žák – charakterizuje obě světové války a dokumentuje jejich důsledky	**Moderní doba (Národní a světové dějiny 1914–1945)** **Učivo I. ročníku:** (první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky; nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy; mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět, druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války)	I. ročník (dle RVP ZV) a V. ročník (dle RVP G) Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– objasní příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl dán vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševismu v Rusku – popíše základní znaky totalitních ideologií a srovná je s podstatou demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jim čelit (politika apeasementu) – vysvětlí důvody spojenectví i následné konflikty mezi totalitními režimy (nacismus versus komunismus) – chápe a objasní spojitosti mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politické radikalizace pravicových a levicových antidemokratických sil – popíše a zhodnotí život v moderní evropské společnosti a objasní význam masové kultury – charakterizuje význam vzniku ČSR a její vývoj v meziválečném období	**Učivo V. ročníku:** (první světová válka; revoluce v Rusku; Versaillesko-washingtonský systém; vznik Československa; Evropa a svět ve 20. a 30. letech; Mnichovská krize; kulturní vývoj 1. poloviny 20. století; druhá světová válka; protektorát Čechy a Morava, II. odboj)	
Výstupy dle RVP ZV (1. ročník): Žák – objasní příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků – vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce – posoudí postavení rozvojových zemí – prokáže základní orientaci v problémech současného světa **Výstupy dle RVP G (VI. ročník):** Žák – popíše a vysvětlí vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa – objasní a zhodnotí vojenská, politická a hospodářská seskupení z doby „studené války“ – vysvětlí vzájemné vztahy obou politických bloků – objasní důvody a průběh nejvýznamnějších konfliktů vzniklé v důsledku bipolárního rozdělení světa – vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku – charakterizuje vnitřní vývoj a vzájemné vztahy USA a SSSR i jejich odraz ve střední Evropě a u nás – porovná a vysvětlí způsob života a chování v demokratických a totalitních společnostech	**Soudobé dějiny – Evropa a svět po druhé světové válce** **Učivo 1. ročníku:** (studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření; vnitřní situace v zemích východního bloku – na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí; vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky; rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět; problémy současnosti; věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava) **Učivo VI. ročníku** (Evropa a svět po druhé světové válce, „studená válka“ a poválečné mocenské konflikty; východní blok – Československo jako součást východního bloku; Euroatlantický západní blok – euroatlantická spolupráce a vývoj	I. ročník (dle RVP ZV) a VI. ročník (dle RVP G) Průřezová témata RVP G: **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - Globalizační a rozvojové procesy - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce - Žijeme v Evropě Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury OSZ – podstata vzniku a vývoje totalitních a demokratických politických ideologií Český jazyk a literatura – česká exilová a literatura a literární tvorba domácího disentu

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– objasní podstatu integrace demokratické části Evropy, vysvětlí lidská práva v kontextu evropské kulturní tradice a popíše úlohu a pravomoci základních institucí sjednocující se Evropy – objasní rozpad koloniální soustavy a problémy vývoje postkoloniálních rozvojových zemí – vysvětlí vliv islámské a dalších neevropských kultur na současný svět – vymezí a objasní základní (globální) problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje – vysvětlí cestu poválečného demokratického Československa ke komunistickému převratu v únoru 1948 a objasní vznik a vývoj totalitního režimu v socialistickém Československu (společenské čistky a politické procesy, „svobodná“ šedesátá léta, období normalizace, cestu k demokracii a vývoj Československa po roce 1989) – charakterizuje vývoj a současný stav v „postkomunistických“ zemích po pádu komunistických režimů	demokracie; životní podmínky na obou stranách „železné opony“; rozpad koloniální soustavy; pád komunistických režimů; globální problémy moderní společnosti) – **prolíná se s vyučovacím předmětem Občanský a společenskovědní základ – širší tematický celek „Mezinárodní vztahy – globalistika“**	

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět tělesná výchova realizuje v I. a II. ročníku vzdělávací obsah oboru **tělesná výchova** obsaženého v **RVP ZV** a z oboru **Výchova ke zdraví RVP ZV** zahrnuje část tématu Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a Osobnostní a sociální rozvoj. Ve III. až VI. ročníku plně realizuje vzdělávací obsah oboru **tělesná výchova** obsaženého v **RVP G**. Z oboru **Výchova ke zdraví RVP G** jsou do předmětu integrována témata Zdravý způsob života a péče o zdraví a Ochrana člověka za mimořádných událostí.

Časové a organizační vymezení

Časová dotace předmětu je 2 – 2 – 2 – 2 – 2 – 2.

Výuka probíhá ve skupinách v tělocvičně, v gymnastickém sále, v posilovně, na školním hřišti. Část aktivit probíhá v týdenních ročníkových kurzech, na lehkoatletickém stadionu, na zimním a plaveckém stadionu a v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací obsah v TV se prolíná s obsahem vyučovacích předmětů výchova ke zdraví, biologie, občansko společenský základ a chemie. Vědomosti a dovednosti, které se získají v jiných předmětech se uplatňují v při pohybových činnostech v TV a naopak, zkušenosti získané v TV přispívají k realizaci cílů jiných vyučovacích předmětů.

Ve vyučovacím předmětu se uplatňují průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova a environmentální výchova.

Učitel realizuje následující společné postupy, metody a formy, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

učitel

- nechá žáky samostatně vybírat vhodné kondiční, posilovací a relaxační cviky při rozcvičkách nebo strečinku v závěru hodiny.
- dbá na bezpečnost, záchranu a dopomoc a učí ji žáky
- kontroluje správné provedení cviků, vyloučí cviky škodlivé, volí vhodnou zátěž
- jde žákům osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů

učitel

- motivuje žáky k řešení herních situací, k taktice a týmové spolupráci
- umožní žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí, plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce

Kompetence komunikativní

učitel

- učí žáky používat správné názvosloví, vyjadřovat se přesně a konkrétně
- podporuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli, například při školních turnajích

Kompetence občanské

učitel

- učí žáky chování v krizových nebo zdraví ohrožujících situacích
- seznamuje žáky s technikou první pomoci
- netoleruje hrubé chování a šikanu

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK	ČASOVÉ URČENÍ
Rizikové faktory ve sportu	I. ročník
Bezpečnost při sportovních činnostech	I.–VI. ročník
Kondiční testy	
testy všeobecné zdatnosti a výkonnosti	I.–II. ročník
testy svalové disbalance	I. ročník
Hygiena pohybových činností	I. ročník
Zdravotně zaměřená cvičení	I.–VI. ročník
Denní pohybový a stravovací režim	I.–VI. ročník
Pohybové odlišnosti a handicapy	III., IV. ročník
Průpravná, kondiční, koordinační, estetická cvičení	I.–VI. ročník
Gymnastika	
estetické a kondiční cvičení s hudbou	I.–VI.. ročník
akrobatické základní sestavy	I.– II. ročník
cvičení na nářadí	II.–VI. ročník
akrobacie	I.–VI. ročník
šplh	III. – IV. ročník
cvičení s náčiním	IV.–VI. ročník
cvičení bez náčiní	I.–VI. ročník
průpravné úpoly	III. ročník
Kondiční cvičení, posilování	I.–VI. ročník
Atletika	
atletická abeceda	I.–VI. ročník
rychlý a překážkový běh	I. – VI. ročník
vytrvalostní běh	III. ročník
atletické starty	I.– III. ročník
hod kriketovým míčkem a granátem	I.-II. ročník
Plavání	V. VI. ročník
základní plavecké dovednosti	V. ročník
technika plaveckých způsobů	V.,VI. ročník
skok ze startovního bloku	V., VI. ročník

záchrana tonoucího	V.,VI. ročník
Lyžování	III. ročník
Názvosloví, komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	I.–VI. ročník
Sportovní výstroj a výzbroj	I., III. ročník
Pohybové a sportovní akce	III.–VI. ročník
Volejbal	
herní činnosti jednotlivce	III.–VI. ročník
herní kombinace	III.–VI. ročník
herní systémy	V.–VI. ročník
pravidla hry	III. ročník
Basketbal	
herní činnosti jednotlivce	I.–VI. ročník
herní kombinace	II.–VI. ročník
herní systémy	V.–VI. ročník
pravidla hry	I . ročník
Fotbal	
herní činnosti jednotlivce	I.– VI. ročník
herní kombinace	IV. –VI. ročník
herní systémy	V.,VI. ročník
pravidla hry	I. ročník
Florbal	
herní činnosti jednotlivce	I.-VI. ročník
herní systémy	II. ročník
hra	I.-VI. ročník
Turistika a pobyt v přírodě	V. ročník
Měření a hodnocení sportovních výkonů	I.–VI. ročník
Zdravotní tělesná výchova	
základní druhy oslabení	I.–II. ročník
individuální posouzení specifických vyrovnávacích cviků	I.–II. ročník
obezita	I.–II. ročník
rehabilitační cvičení	III.–VI. ročník
vyrovnávací cvičení	III.–VI. ročník
dýchání	I. ročník
Výchova ke zdraví	
první pomoc při úrazech	I.- VI. ročník
rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	I. - VI. ročník
poskytování první pomoci	I., III., V. ročník
Péče o zdraví a zdravá výživa	

výživa podle věku, zdravotního stavu a profese; poruchy příjmu potravy hygiena a bezpečnost v TV záchrana a dopomoc při cvičení duševní hygiena; osobnostní a sociální rozvoj cvičení sebereflexe, sebekontroly a zvládání problémových situací	I. ročník I. –VI. ročník I.–VI. ročník I. ročník III.–VI. ročník
Ochrana člověka za mimořádných událostí Vyhlášení nebezpečí; živelné pohromy; únik nebezpečných látek; první pomoc při hromadném zasažení; evakuace	I. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Tělesná výchova

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák: – dodržuje bezpečnost při pohybových aktivitách;	Rizikové faktory ve sportu Bezpečnost při sportovních činnostech	**PT Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti**
Žák – aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Kondiční testy testy svalové disbalance držení těla, testy všeobecné zdatnosti a výkonnosti	**PT Osobnostní a sociální výchova** – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí (PT z RVP ZV)
Žák – se samostatně připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí Zásady chování a jednání v různém prostředí Úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek a možných rizik	
Žák – usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Zdravotně zaměřená cvičení rehabilitační cvičení, vyrovnávací cvičení, posilovací cvičení, dýchání	**PT Osobnostní a sociální výchova** – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (PT z RVP ZV)
Žák – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; – upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Denní, pohybový a stravovací režim, vhodné aktivity podle pohybových předpokladů a zájmů	
Žák – uplatňuje vhodné chování na sportovišti, v přírodě, v silničním provozu; – předchází nebezpečí úrazů svojí činností	Bezpečnost a záchrana při sportovních činnostech Závažná poranění a život ohrožující stavy Improvizovaná první pomoc, krizové situace, odsun	**PT Osobnostní a sociální výchova** – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	raněného	dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika (PT z VP ZV)
Žák – provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů – usiluje o své pohybové sebezdokonalení	Pohybové odlišnosti a handicapy (věkové, pohlavní, výkonnostní) Průpravná, kondiční, koordinační, estetická cvičení	
Žák – rozvíjí optimálně své pohybové schopnosti; – zvládne jednodušší prvky potřebné pro gymnastické sestavy	Gymnastika, průpravné úpoly Estetické a kondiční cvičení s hudbou, akrobatické základní sestavy (kotoulové sestavy) Cvičení na nářadí, akrobacie, šplh, cvičení s náčiním i bez náčiní, úpoly	**PT Osobnostní a sociální výchova** -osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí (PT z RVP ZV)
Žák – posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich možné příčiny; – usiluje o vzájemné prohloubení vztahů v kolektivu, přispívá ke kolektivní spolupráci	Kondiční cvičení, posilování Švihadla, cvičení s hudbou, posilování na strojích, aerobik, kondiční cvičení na nářadí	**PT Osobnostní a sociální výchova** – sociální rozvoj – mezilidské vztahy (PT z RVP ZV)
Žák – provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů – usiluje o své pohybové sebezdokonalení	Atletika Atletická abeceda, rychlý, překážkový a vytrvalostní běh, atletické starty, hody míčkem a granátem	**PT Osobnostní a sociální výchova –** osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (PT z RVP ZV)
Žák – Žák dbá na bezpečnost a hygienu prostředí, rozhodne o způsobu poskytnutí první pomoci a záchrany tonoucího	Plavání Základní plavecké dovednosti, zdokonalovací plavecká výuka, skok z bloku, záchrana tonoucího Technika plaveckých způsobů (prsa, kraul, znak)	**PT Osobnostní a sociální výchova –** osobnostní rozvoj – psychohygiena (PT z RVP ZV)
Žák – provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů ; – usiluje o své pohybové sebezdokonalení	Lyžování nebo snowboarding	ročníkový kurz – III. ročník **PT Osobnostní a sociální výchova** – sociální komunikace **PT Enviromentální výchova** – problematika vztahů organismu a prostředí
Žák – užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence a rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Názvosloví, komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	**PT Osobnostní a sociální výchova** – sociální rozvoj – komunikace (PT z RVP ZV)
Žák – volí vhodnou výzbroj a výstroj	Sportovní výstroj a výzbroj Účelnost, bezpečnost, kvalita	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák připraví ve spolupráci s ostatními žáky třídní či školní turnaj a podílí se na její realizaci	Pohybové a sportovní akce Organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace	**PT Osobnostní a sociální výchova** – sociální komunikace, spolupráce a soutěž
Žák – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Volejbal, basketbal Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry	**PT Osobnostní a sociální výchova –** osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (PT z RVP ZV) **PT Osobnostní a sociální výchova** – sociální rozvoj – mezilidské vztahy (PT z RVP ZV)
Žák – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Florbal, fotbal Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry	**PT Osobnostní a sociální výchova –** osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (PT z RVP ZV) **PT Osobnostní a sociální výchova** – sociální rozvoj – mezilidské vztahy (PT z RVP ZV)
Žák – správně reaguje na vnější změny prostředí – respektuje pravidla soužití, mezi vrstevníky a partnery – přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů – zorganizuje a vede skupinu žáků – uplatní osvojené způsoby chování při zátěžových, stresových a krizových situacích – snaží se pomoci ostatním v nouzi	Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	**ročníkový kurz – V. ročník** PT Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, morálka všedního dne
Žák – naplňuje ve školních podmínkách základní olympijskou myšlenku; – myšlenku čestného soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu; – dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji; – rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora; – sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je; – samostatně zorganizuje jednoduchý turnaj, závod;	**Měření a hodnocení sportovních výkonů**, olympionismus, fair play, pomoc pohybově znevýhodněným, odmítání dopingu, úspěchy našeho sportu	**PT Osobnostní a sociální výchova** – osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (PT z RVP ZV)

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách podílí se na jejich prezentaci		
Žák – uplatňuje zodpovědnost k přístupu nápravy zdravotních oslabení; – samostatně a pravidelně zařazuje speciální vyrovnávací cvičení a usiluje o jejich optimální provedení; – vyhýbá se škodlivým a nevhodným činnostem vzhledem ke zdravotnímu oslabení; – vytvoří soubor speciálních vyrovnávacích cviků; – pravidelně a zodpovědně provádí cvičební soubory; – předvede relaxační cvičení; – dodržuje životosprávu a doporučí zásady zdravé výživy	**Zdravotní tělesná výchova** Základní druhy oslabení – jejich příčiny a důsledky Individuální posouzení specifických vyrovnávacích cviků. Obezita Rehabilitační cvičení, vyrovnávací cvičení, dýchání	**PT Osobnostní a sociální výchova** – osobnostní rozvoj – psychohygiena (PT z RVP ZV)
Žák – usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví – samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu překonávání únavy a předcházení stresovým situacím; – projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí – dokáže se ovládat a řešit konfliktní situace v kolektivu	**Výchova ke zdraví** První pomoc v situacích ohrožujících život nebo zdraví i v mimořádných podmínkách Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti Bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení **Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů	**Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP ZV** - témata Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a Osobnostní a sociální rozvoj

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	
Žák – usiluje o pozitivní změny ve svém životě, v prostředí rodiny, školy a obce – dbá na zdravou výživu; na příkladech doloží, jak se ve skladbě stravy projeví věk, zdravotní stav a profese jedince; – chápe nebezpečí při poruchách příjmu potravy; – zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace – dokáže poskytnout první pomoc při poraněních a život ohrožujících stavech	Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví **Zdravá výživa** podle věku, zdravotního stavu a profese, poruchy příjmu potravy, hygiena a bezpečnost v TV záchrana a dopomoc při cvičení, psychohygiena **První pomoc** při úrazech a náhlých zdravotních příhodách, poskytování první pomoci	**Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP G** – téma Péče o zdraví a zdravá výživa
Žák – rozhoduje o situaci podle chování a jednání vlastního nebo cizího ohrožení a při konkrétní mimořádné situaci – použije signály pro vyhlášení poplachů; – posoudí způsob poskytnutí první pomoci a umí se zapojit do likvidace následků při hromadném zasažení obyvatel; – dokáže sbalit evakuační zavazadlo	**Ochrana člověka za mimořádných událostí** klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události, živelné pohromy, únik nebezpečných látek, první pomoc – klasifikace poranění při hromadném zasažení, evakuace Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace	**Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP G** – téma Ochrana člověka za mimořádných událostí

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví se realizuje část obsahu vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví z RVP ZV,** je zde také integrováno související téma z předmětu **biologie** (viz tabulka Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu). Část obsahu vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví RVP ZV je integrována do předmětů Nauka o společnosti (dále NOS) a tělesná výchova (dále TV). Obsah vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví RVP G** je integrován do předmětů, se kterými má výchova ke zdraví blízké vazby na úrovni dílčích tematických okruhů – NOS, TV, biologie a chemie. Osvojování praktických činnosti je začleněno do kurzů (zejména kurzu 5. ročníku Sport a zdraví). Cílem předmětu je osvojení základní představy o zdravém životním stylu, o riziku chorob a úrazů v běžném denním životě, o změnách v období dospívání i o možných příčinách a důsledcích šikany, sexuální kriminality a jiných sociálně patologických jevů.

Časové a organizační vymezení:

Předmět je realizován v prvním ročníku, kde je dotován 1 hodinou týdně. Rozepsáno dle učebního plánu je dotace VKZ 1 – 0 – 0 – 0 – 0 – 0.

Výchova ke zdraví je realizována formou výkladu, besed s odborníky i samostatné práce žáků s různými zdroji informací. Uplatníme situační, inscenační, didaktické hry, brainstorming, vypracovávání projektů apod. .

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitelé zprostředkovávají žákům různé zdroje informací (výklad, besedy s odborníky, práce s odbornými publikacemi, běžnými časopisy, internet). V diskusi učitel – žák se rozvíjí dovednost kriticky hodnotit kvalitu informací, žáci se také učí oddělit podstatné údaje od vedlejších. Součástí hodnocení práce žáků je i sebehodnocení. (**kompetence k učení**).
- Učitel podněcuje žáky k uvažování o problémech a jejich možném řešení prostřednictvím specifických metod a forem práce (dialog, diskuse, kooperace, kritické myšlení, učení ze zkušenosti aj.). Vybízí žáky k porovnávání názorů, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností se zdravím, k vyhodnocování a vyvozování závěrů v rovině chování, zdravého životního stylu, ale i zdravotních a sociálních rizik, které z jeho nedodržování vyplývají. Vede k rozvíjení schopnosti rozhodování k správnému jednání v různých etapách života a životních situacích. Tyto problémy řeší i při plnění úkolů v rámci kurzu (**kompetence k řešení problémů**).
- Projekty nebo práce ve skupinách či prožitkové lekce umožní žákům rozvíjet komunikativní a sociální dovednosti, protože je nutí dohodnout se na rozdělení úkolů. Komunikativní kompetence jsou rozvíjeny i tím, že žáci vypracovávají z projektů a referátů písemné záznamy, které prezentují před třídou nebo širším fórem (**kompetence komunikativní a sociální**).
- **Občanské kompetence** učitel rozvíjí u žáků při práci na projektech, v diskusích, při praktických činnostech a dalších interaktivních formách výuky. Tato činnost vede především k pochopení práv a povinností spojených s ochranou lidského zdraví. Při řešení projektů se uplatní především mezipředmětové vztahy s OSZ.

Časový harmonogram

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ:
Životní styl, výživa a zdraví, denní režim, tělesná a duševní hygiena	I. ročník
Podpora zdraví a její formy, ochrana před přenosnými a chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy (nemoci, úrazy, prevence)	I. ročník
Obrana proti manipulaci	I. ročník
Dětství, puberta, dospívání sexuální dospívání a reprodukční zdraví	I. ročník
Auto-destruktivní závislosti	I. ročník
Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita	I. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Výchova ke zdraví

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; – dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví – usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví – vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí – dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky – uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota Tělesná a duševní hygiena**,** denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci *Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie* Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	**I. ročník** **PT Mediální výchova** – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce v realizačním týmu **PT Osobnostní a sociální výchova** – osobnostní, sociální a morální rozvoj
Žák	Nemoci, úrazy a prevence	**PT Mediální výchova – interpretace vztahu**

– objasní vlivy prostředí na orgánové soustavy – rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby – objasní příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; – umí ošetřit drobná i závažná poranění, vysvětlí, jak úrazům předcházet – na konkrétních situacích vysvětlí pozitivní a negativní dopad určitého životního stylu na zdraví člověka	Životní styl	**mediálních sdělení a reality**, hodnoty a životní styly nabízené/nenabízené médii **Integrováno z biologie**
Žák – vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	*Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt*	**PT Mediální výchova** **–** kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – mediální produkce pro mládež, diskuse o časopisech pro mládež
Žák – respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; ~~a~~ kultivovaně se chová k opačnému pohlaví – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Dětství, puberta, dospívání Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	**PT Osobnostní a sociální výchova** – osobnostní, sociální a morální rozvoj
Žák – *uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým*	Auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu)	
Žák – uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	**PT Osobnostní a sociální výchova** – osobnostní, sociální a morální rozvoj

SVĚT PRÁCE

Používané zkratky:

RVP ZV – rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

RVP G – rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

ŠVP – školní vzdělávací program

SP – vyučovací předmět Svět práce

NOS – vyučovací předmět Nauka o společnosti

PT RVP ZV – průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

PT RVP G – průřezová témata rámcového vzdělávacího programu pro gymnaziální vzdělávání

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Svět práce realizuje obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a její aplikace RVP pro základní i gymnaziální vzdělávání. V prvních dvou ročních jsou integrovány součásti vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP ZV: Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií (vybraná témata) a Svět práce (povinné téma).

V prvních dvou ročnících postihuje vyučovací předmět Svět práce dostatečné spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vyučovacího předmětu Svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Ve vyšších ročnících (III.–VI.) se obsah vyučovacího předmětu Svět práce integrovaného do NOS snaží žáka teoreticky i prakticky připravit na situace, s nimiž se v profesním životě zcela běžně setká. Vyučovací předmět poskytne žákovi základní znalostí tržní ekonomiky, světa financí, hospodářských struktur státu i Evropské unie. Žák se naučí znát své pracovní povinnosti i svá práva, zhodnotit své pracovní schopnosti a vybírat a budovat svou profesní kariéru s ohledem na konkurenci a požadavky evropského trhu práce. Vyučovací předmět klade velký důraz na praktickou aplikaci získaných dovedností, jež žák získá řešením modelových situací a prací s autentickými materiály, se kterými se běžně setká v médiích. To předpokládá dovednost používat moderní informační technologie, bez nichž se v současném světě práce neobejde.

Časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících: 3 – 2 – 0 – 0 – 0 – 0 (od III. ročníku obsah SP integrován do vyučovacího předmětu NOS)

Vyučovací předmět Svět práce je v ŠVP našeho gymnázia zařazen od prvního ročníku, přičemž v prvním ročníku je dotován třemi a ve druhém ročníku dvěma hodinami týdně. Ve třetím až šestém ročníku je obsah vyučovacího předmětu SP integrován do vyučovacího předmětu NOS (bez přímé hodinové dotace) a je realizován prostřednictvím ročníkových kurzů a projektových týdnů. Téma Práce s laboratorní technikou je realizováno v odborných učebnách (biologická laboratoř případně chemická či fyzikální laboratoř) nebo v terénu. Téma Využití digitálních technologií je realizováno v odborné učebně informatiky a v multimediální učebně.

Používané metody a formy práce:

- frontální výuka
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou
- besedy, přednášky a diskuse s odborníky
- exkurze do institucí, jejichž činnost odpovídá náplni jednotlivých témat (informační centrum EU, finanční úřad, pracovní úřad, ČNB, privátní banka...)
- práce s autentickými materiály (daňové přiznání, žádost o sociální dávky, formuláře pracovního úřadu...)
- praktický nácvik práce s informačními a telekomunikačními technologiemi při využívání bezhotovostního platebního styku
- praktický nácvik práce s informačními a komunikačními technologiemi
- praktický nácvik práce s laboratorní technikou

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět plní dané cíle RVP ZV i G tím, že vede žáky k:

I.–II. ROČNÍK (RVP ZV)

- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

III.–VI. ROČNÍK (RVP G) – INTEGROVÁNO DO VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU NOS

- pochopení mikroekonomických i makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání
- odpovědnému využití možností sociálního státu
- zodpovědnému zacházení s finančními prostředky prostřednictvím forem bezpečného investování
- schopnosti analyzovat působení médií v ekonomickém světě a využít aktuálních mediálních informací při analýze české i světové ekonomiky
- pochopení a kritické analýze přínosů a rizik globalizace světové ekonomiky
- uplatnění profesních předpokladů zodpovědným výběrem povolání
- rozpoznávání aktuálních požadavků mezinárodního trhu práce a ke schopnosti na ně pružně reagovat
- efektivnímu předcházení negativnímu dopadu nezaměstnanosti a využití moderních informačních technologií a nabídek státních i nestátních institucí - hledání zaměstnání, rekvalifikaci, vytváření profesní kariéry a celoživotnímu vzdělávání
- vytváření předpokladů pro kvalitní profesní a zaměstnanecké vztahy
- dovednosti vhodně se prezentovat na veřejnosti, prezentovat výsledky své práce a svou práci adekvátně hodnotit
- volbě pracovního režimu zohledňujícího lidské zdraví, mezilidské vztahy a ochranu životního prostředí

V rámci vyučovacího předmětu SP vede učitel žáka k osvojení klíčových kompetencí těmito metodami a strategiemi:

Kompetence k učení

učitel

- volí vhodné problémové úlohy (individuální, skupinové) se společenskovědním i přírodovědným tématem, k jejichž řešení bude žák volit účinné postupy, vyhledávat informace (literatura, internet, jiná média), vyhodnocovat jejich pravdivost a důležitost
- na vhodně zvolených ukázkách a experimentech umožňuje žákům aplikovat teoretické znalosti, provádět syntézu, zobecňovat, vyvozovat a formulovat závěry
- směřuje žáky k vyhledávání dat a informací z různých zdrojů
- pravidelně zadává žákům individuální či skupinové úkoly, které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací
- vede žáky k pochopení nezbytnosti vlastního sebezdokonalování a stálého vzdělávání s ohledem na uplatnění se na trhu práce

Kompetence k řešení problémů

učitel

- navozuje problémové situace, které žák analyzuje a navrhuje různé způsoby jejich řešení
- připravuje úkoly, spolupracuje s jinými předměty a oblastmi na přípravě a realizaci společných akcí a projektů, při jejichž řešení žák využívá poznatků jiných vědních oborů
- pomocí diskusí, experimentů a jiných metod vytváří pro žáky dostatečný prostor ke zjišťování pravdivosti teorií a hypotéz

Kompetence komunikativní

učitel

- skrze cílené systematické vedení žáků k slovním projevům vytváří prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek
- navozuje problémové situace, při nichž žák ve spolupráci s ostatními vyhledává a experimentálně ověřuje potřebné informace, třídí je a zpracovává
- připravuje úkoly, při jejichž řešení žák využívá moderní komunikační prostředky
- vytváří příležitosti pro písemnou, ústní a digitální formu prezentace vlastních zjištění, názorů, postojů
- vytváří modelové situace, kterými žáci získají dovednost vzájemně si naslouchat (diskuse, hodnocení projevu, týmová práce)

Kompetence sociální a personální

učitel

- prostřednictvím společných rozborů prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit
- vytváří situace a úkoly, které umožní žákům využít jejich individuální potenciál
- navozuje aktivity (skupinová práce, projekty...), během kterých žák konstruktivně řeší problémy s ostatními

Kompetence občanské

učitel

- kontrolou zadaných prací navozuje situace k získání vědomí odpovědnosti za včasné plnění zadaných úkolů a odpovědnosti za vlastní práci
- soustavným komentováním společenského dění a vhodně zvolenými aktivitami vede žáky ke sledování a analýze aktuální společenské, ekonomické, sociální a politické situace v ČR i ve světě
- vytváří dostatek příležitostí (exkurze, odborné besedy, projekty...) k získání praktických zkušenost

Časový harmonogram:

TEMATICKÁ OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ	
Svět práce (povinně z RVP ZV)	I. ročník	1 hodina týdně
Vesmír	I. ročníku 4. čtvrtletí část fyzika	2 hodina týdně
Práce s laboratorní technikou (zvoleno z RVP ZV)	I. ročník 1–3. čtvrtletí	2 hodiny týdně
Využití digitálních technologií (zvoleno z RVP ZV)	II. ročník	2 hodiny týdně

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Svět práce

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – objasní shody a odlišnosti pracovních činností vybraných profesí – reálně posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy – využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání – prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	**Svět práce** – trh práce – profesní volba – možnosti vzdělávání – zaměstnání – podnikání	**Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP ZV (povinné téma)** Průřezová témata nezařazena **I. ročník**
Žák – objasní kvalitativně na základě poznatků o gravitační síle pohyby těles sluneční soustavy; – odliší hvězdu od planety.	**Vesmír** Sluneční soustava a druhy vesmírných těles.	I. ročník (NG) Exkurze Geografie – zatmění Slunce a Měsíce, ICT fyzika – astronomie, matematika - výpočty
Žák – využívá techniku a prostředky školních počítačů, služby sítě , informačního systému v souladu se školním řádem školy a obecně závazných norem – využití dovedností pro aplikaci v jiných předmětech – využívá teoretické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru – aplikuje algoritmický přístup při řešení problémů – řeší základní problémové situace a jejich možné příčiny, snaží se jim předcházet – ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky – propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení – pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava – ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením – dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	**Využití digitálních technologií** **digitální technika** – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony • **digitální technologie** – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování • **počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací** – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC) • **mobilní služby** – operátoři, tarify	**Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP ZV (vybrané téma)** Část učiva integrována do vyučovacího předmětu Informační a komunikační technologie ve II. ročníku. **Časové zařazení:** II. ročník Přesahy a vazby: Mediální výchova (PT RVP G) **- fungování a vliv medií ve společnosti** Fyzika - **práce na elektrických zařízeních** **- fyzikální principy hardwaru** **- uplatňováno v ročníkových projektech během celého studia**

UMĚNÍ A KULTURA – HUDEBNÍ OBOR

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět Umění a kultura se realizuje jako hudební a výtvarný obor. V I. a II. ročníku žáci povinně studují oba obory, a to ve skupinách s časovou dotací 1 hodina týdně pro každý obor.Vzdělávací obsah je zde konstituován na základě RVP ZV.Ve III. a IV. ročníku si povinně zvolí jeden z těchto dvou oborů a obsah učiva i formy výuky zde odpovídají učebnímu obsahu čtyřletého studia.

Časové a organizační vymezení:

Časová dotace je během celého studia 1 – 1 – 2 – 2 – 0 – 0 .Učí se ve skupinách v učebně vybavené hudebním nástrojem (klavír, keyboard) a audiovizuální technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Na nižším gymnáziu jsou hlavními doménami činnosti vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové, na vyšším gymnáziu pak okruhy hudebních činností, jako jsou produkce (praktické hudební činnosti), recepce (poslech vybraných skladeb) a reflexe (interpretace skladeb, vytváření vlastních soudů).

Všechny tyto složky mají přispívat k rozvoji osobnosti žáka a směřují tedy k:

- rozvíjení hudebních dovedností žáka,k tvořivému přístupu ke světu, k obohacování emocionálního života
- pochopení umění jako specifického způsobu komunikace, k poznání provázanosti jednotlivých druhů umění
- poznávání hodnot v širším sociálním a kulturním kontextu
- k vytváření vlastních postojů, tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním projevům různých národů, národností a skupin

Z průřezových témat se nejvíce do hudební ho oboru promítnou:

- Osobnostní a sociální výchova (sebepozorování, seberegulace, psychohygiena, kreativita, komunikace, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje)
- Výchova demokratického občana a multikulturní výchova (postoje k jiným lidem, kulturám)
- Mediální výchova (hlavně v oblasti postojů – hlavně nižší ročníky, možnosti, vliv na společnost – vyšší ročníky)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě, umění jako společná řeč světa)
- Multikulturní výchova (poznání jiných kultur, úcta k nim)

Pro utváření a rozvíjení vzdělávacích kompetencí se využívají následující strategie,metody, postupy a formy práce:

Kompetence komunikativní

skupinové práce při přípravě a realizaci hudebního objektu, sémantické a instruktivní rozbory při receptivních činnostech, hudební dialogy mezi jednotlivými žáky v rámci improvizace hudebních a pohybových činností, pluralitní diskuze směřující k vyjádření vlastních soudů a preferencí v receptivních činnostech

Kompetence k učení řešení problémů, občanské, sociální a personální

výklady, návštěvy muzeí a kulturních akcí, referáty a prezentace žáků, řízené diskuze. Všechny tyto formy práce mají umožnit žákům poznání kulturních a duchovních hodnot minulosti i současnosti s cílem vzbudit u studentů dlouhodobý zájem o kulturu a umění

Časový harmonogram:

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Vokální činnosti	I.–IV. ročník
Instrumentální činnosti	I.–IV. ročník
Pohybové činnosti	I.–IV. ročník
Hudba a tanec	I. ročník
Hudební dílo jako struktura	I. ročník
Autor – dílo – interpret – posluchač	I. ročník
Hudební žánry, umělecké styly – stručný přehled	I.–IV. ročník
Hudba a její místo v současném světě	I.–IV. ročník
Vývoj hudby od počátku po romantismus	III. ročník
Vývoj hudby od romantismu po současnost	IV. ročník
Umělecká tvorba a komunikace, otázky vnímání a přijímání umění	IV. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Umění a kultura – hudební obor

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	I. ROČNÍK	
Žák se podle svých individuálních možností aktivně podílí na všech múzických činnostech v hodině	Hudba a pohyb jako možnost sebevyjádření Kompenzace nedostatků v určitém hudebním projevu činností náhradní	PRODUKCE: Ve všech ročnících v této doméně bude naplňováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Komunikace (spolupráce, efektivní řešení problémů, smysl pro kolektivní práci)
Žák – dodržuje zásady hlasové hygieny a správných pěveckých návyků při mluvním i vokálním projevu – podle svých možností intonuje čistě a rytmicky přesně – vnímá a posuzuje svůj projev, hledá možnosti dalšího zlepšení, případně kompenzaci jinou hudební činností, oceňuje kvalitní zpěv druhého	**Vokální činnosti** Hlasová hygiena, péče o sluch , problémy související s mutací Pěvecké dýchání Měkké nasazení tónu Správná artikulace- vztah mezi řečí a hudbou Intonační a rytmická cvičení Melodické a rytmické hry, improvizace Ukázky některých pěveckých technik	
Žák – se zapojuje podle svých možností do kolektivní hudební činnosti a snaží se interpretovat kultivovaným způsobem písně různých žánrů	Zpěv lidových písní bez doprovodu i s doprovodem, zpěv umělých písní různých žánrů, zpěv kánonů a jednoduchého vícehlasu dle individuálních možností kolektivu	
Žák – se podle svých individuálních možností zapojuje do hudebních činností hrou na hudební nástroj – využívá jednoduchých rytmických nástrojů k doprovodům i improvizaci – vytváří podle svých možností předehry, dohry a mezihry, posiluje hudební paměť a představivost	**Instrumentální činnosti** Hra na Orffovy nástroje, případně dle individuálních možností na jiné nástroje Hudba jako způsob komunikace – vyjádření emocí pomocí melodie, rytmu, dynamiky a tempa Interpretace vokálně instrumentálních skladeb úměrných možnostem kolektivu Tón a jeho grafický záznam	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – odliší taneční hudbu od netaneční – zná některé tance a podle svých možností je realizuje – pohybem reaguje na hudbu	**Hudebně pohybové činnosti** Důležité znaky hudby určené k tanci Charakter lidového tance, dobové tance – dobové odívání a jeho vliv na taneční kroky – menuet, polonéza, valčík, polka, disko tance Pohybové hry	Mezipředmětová vazba na historii a výtvarný obor
Žák – soustředěně poslouchá znějící hudbu a dle svých dosavadních zkušeností a vědomostí rozlišuje hlavní výrazové prostředky díla – přistupuje ke skladbě jako zákonitě vystavěnému celku, umí pojmenovat její složky – reflektuje a umí vyjádřit své pocity ze slyšené skladby – respektuje pocity jiných, pokud nejsou výrazem netolerance, destrukce, rasismu či xenofobie	Hudební dílo jako struktura-melodika, rytmika, harmonie, forma, instrumentace, sémantika skladby Vztah skladatel-dílo-interpret-posluchač Někteří světově proslulí hudební skladatelé a interpreti různých žánrů Současná populární hudba- otázky módnosti, modernosti, epigonství a kýče	POSLECHOVÉ ČINNOSTI Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané-Češi v evropských procesech

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	II. ROČNÍK	
Žák – získané pěvecké návyky aplikuje v pěveckém i mluvním projevu – používá správné metody k práci s hlasem – intonuje čistě a rytmicky přesně dle svých dispozic – snaží se objektivně hodnotit pěvecký projev svůj i druhého a dokáže vyjádřit uznání	**Vokální činnosti** Péče o hlasové a sluchové ústrojí Prohlubování pěveckých návyků a dovedností Správná dikce, práce s dechem, správné frázování Pokusy o zhudebnění krátkého textu Podle individuálních schopností interpretace sólové skladby	PRODUKCE
Žák – se zapojuje do kolektivních vokálně instrumentálních činností podle svých dispozic – popíše rozdíly v interpretaci různých žánrů a dle svých možností se tuto interpretaci snaží napodobit	Zpěv jednohlasých a dle možností skupiny vícehlasých písní lidových i umělých Pokus o interpretaci jednoduché operní části, šansonu, populární písně	
Žák – podle individuálních schopností a možností se podílí na instrumentálních doprovodech	**Instrumentální činnosti** Hra s oporou o hudební zápis s důrazem na rytmus-změna taktu ve skladbě - triola	

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– rozvíjí a posiluje svou hudební paměť a hudební představivost	taktu ve skladbě , triola Jednoduchý doprovod s využitím T, S, D v durové a mollové stupnici	
Žák – pohybem ruky vyjadřuje takt, tempo a dynamiku skladby – reaguje na změny v proudu hudby – snaží se uchovat v paměti a reprodukovat předvedené kroky a pohybové sekvence	**Hudebně pohybové činnosti** Hra na tělo Taktování v sudém a lichém taktu Pohybové hry – orientace v prostoru Drobné pohybové etudy dle pohybových možností žáků	
Žák – se orientuje v posloupnosti uměleckých stylů – charakterizuje alespoň jednoho významného skladatele každého stylového období – vnímá odlišnost skladeb různých stylů a pokouší se odlišnosti na základě svých dosavadních znalostí popsat	Posloupnost uměleckých stylů – stručný historický a kulturní kontext, významní skladatelé, nejtypičtější hudební znaky jejich děl Kulturní tradice národa a regionu-významní čeští hudebníci ve světě, lidová píseň v minulosti a nyní	Poslechové činnosti Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané – význam regionální kultury (téma o lidové písni v regionu bude realizováno na kurzu Tradice a současnost)
Žák – chápe významnou roli umění v životě člověka – vnímá propojenost jednotlivých druhů umění a na základě toho uvede konkrétní příklady vzájemných vazeb	Literatura a výtvarné umění jako inspirace pro programní hudbu, operu, balet Scénická a filmová hudba Zneužití hudby v reklamě	Mediální výchova – Fungování a vliv médií ve společnosti – zneužití hudby ke komerčním účelům

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	III. ROČNÍK	
Žák – dodržuje zásady hlasové hygieny při vokálních i mluvních činnostech – uplatňuje své pěvecké dovednosti sólově i ve skupině – získané pěvecké návyky a dovednosti důsledně využívá při zpěvu i mluvním projevu – zpívá podle svých možností intonačně i rytmicky správně	**Vokální činnosti** Hygiena hlasového a sluchového ústrojí Sjednocení hudebních dovedností – postoj, pěvecké dýchání, měkké nasazení tónu, hlasový rozsah Melodická, rytmická a sluchová cvičení Jednoduché melodizace textu Zpěv jednohlasých a vícehlasých písní dle možností skupiny	PRODUKCE Ve všech ročnících v hudebních činnostech bude naplňováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, efektivní řešení problémů , Spolupráce – smysl pro kolektivní práci

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – se podle svých možností zapojuje do instrumentálních aktivit ve skupině – podle svých individuálních možností doprovází vokální produkci na jednoduché rytmické a melodické nástroje – vyjadřuje hudbou různé nálady a emoce	**Instrumentální činnosti** Tvorba rytmických i dle možností harmonických doprovodů Imitace slyšené melodie, tvoří vlastní jednoduché melodie, komunikuje hudbou Rytmické hry v 2/4, 3/4, 4/4 taktu Nota celá, půlová, čtvrťová, osminová, synkopa, triola	
Žák – pohybem ruky vyjadřuje takt – reaguje na hudbu pohybem a tanečními kroky – podle svých možností vytváří malé taneční a pohybové etudy	**Hudebně pohybové činnosti** Taktovací schémata 2/4, 3/4, a 4/4 taktu jednou, případně oběma rukama Pohyb v klasickém baletu a ve výrazovém tanci Pohybové hry a malé etudy	
Žák – chápe hudební skladbu jako zákonitě vybudovaný celek, uvědomuje si základní stavební prvky díla a označí jeho nejdůležitější znaky	Umění a jeho místo v životě společnosti i jedince Umělecké dílo jako struktura Tvorba, zprostředkování, recepce Hudba a její specifické znaky a možnosti Absolutní a programní hudba- hudba jako osobité sdělení Hudební dílo a jeho stavební prvky	RECEPCE a REFLEXE Vazby na literaturu, výtvarné umění, film, divadlo
Žák – vnímá vývoj hudby na pozadí historických událostí a kulturních souvislostí a vzájemnou vazbu doloží příklady – zná posloupnost uměleckých stylů, jejich časové zařazení, obecnou charakteristiku – umí popsat nejdůležitější hudební znaky stylu, zná nejdůležitější osobnosti a jejich zásadní díla – soustředěně poslouchá znějící hudbu a umí pojmenovat její některé znaky	**Umění jako odraz doby** Teorie vzniku hudby, monodie duchovní i světská, vznik vokální polyfonie, její etapy,formy a osobnosti světové i české hudby, vokálně instrumentální hudba Baroko, jeho hlavní znaky, hudební formy, prosazení dur-mollového principu, instrumentace, osobnosti světové i české hudby, problémy interpretace, další vývoj opery Klasicismus jako styl, vznik sonátové formy a podíl českých hudebníků na jejím utváření,1. vídeňská škola, formy,nejdůležitější díla, vazby na Čechy, přesahy do romantismu	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech- Žijeme v Evropě Česká hudba v kontextu hudby evropské a světové Mezipředmětové vazby na literaturu a výtvarný obor

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
	IV. ROČNÍK	
Žák – získané pěvecké návyky a dovednosti důsledně uplatňuje při zpěvu i mluvním projevu – podílí se na kolektivním hudebním projevu ve skupině – rozpozná rozdíly v interpretaci skladeb , umí tyto rozdíly pojmenovat	**Vokální činnosti** Dle individuálních možností rozšiřování hlasového rozsahu, sjednocování hlavového a hrudního rejstříku, barva hlasu, pohyblivost a nosnost tónu Prostředky výrazového přednesu (legato, staccato, přízvuky, frázování, dynamika, tempo) Zpěv písní různých stylů a žánrů	PRODUKCE
Žák – se zapojuje podle svých možností do instrumentálních produkcí ve skupině – jednoduchým způsobem doprovází vokální činnosti ve skupině – úměrně svým dovednostem improvizuje a pokouší se o vyjádření hudebních i nehudebních myšlenek	**Instrumentální činnosti** Práce s nástroji dle stavu ve skupině Složitější rytmy v osminových a půlových taktech Posilování harmonického cítění žáků Improvizace, vytváření zvukové kulisy k poezii či jinému literárnímu žánru Hudba a obraz	Mezipředmětové vazby na literaturu a výtvarný obor
Žák – se orientuje v jednodušší partituře – notový zápis používá jako oporu pro své hudební činnosti	Hudební názvosloví pro běžné označení tempa, dynamiky, některých nástrojů v partituře, nejběžnější výrazy vyskytující se v notovém záznamu Poslech jednoduché skladby s partiturou	
Žák – cítí úzkou spojitost hudby a pohybu a dokáže ji vyjádřit gesty, pohybem, tanečními kroky a mimikou	**Hudebně pohybové činnosti** Dle individuálních možností taneční kreace Podle možností pokus o malou pantomimu	
Žák – vnímá vývoj hudby na historickém a obecně kulturním pozadí doby a doloží to konkrétními příklady – zná významné mezníky ve vývoji hudby ,významné osobnosti, jejich zásadní díla, chápe pohnutky k jejich napsání, dokáže je interpretovat	Romantismus jako umělecký směr Umění jako nositel společenských idejí Etapy a proměny hudby 19. století, nové formy Vznik národních škol a opera 19. století Česká hudba 19. století Umění a společenská poptávka Opereta, typické znaky a její sounáležitost s posluchačským prostředím Otázky interpretace – skladatel jako interpret Vznik klasického baletu	RECEPCE a REFLEXE Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě – Češi jako světoví skladatelé a interpreti Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – chápe právo umělce na hledání nových způsobů vyjádření a umí vysvětlit , proč tomu tak je – se zamýšlí nad možným sdělením hudebního díla a dle svých možností tyto myšlenky interpretuje – zná významné proudy, tendence a osobnosti v hudbě 20. století – vnímá různé interpretace hudebních děl a umí popsat jejich zásadní znaky	Hudba 20. století v kontextu umění– její složitost a provázanost s historickými událostmi Umělecká tvorba a komunikace,výrazové prostředky jednotlivých umění,jejich vzájemné ovlivňování a prostupování – reflexe umění jako celku, umění jako hra, či konkrétní poselství, Proměnlivost hodnot, schopnost přijímat nové Nové směry a proudy , významní představitelé a jejich zásadní díla – impresionismus, expresionismus, atonalita a mikrotonalita, avantgarda, neoklasicismus, polytonalita, studiová hudba, třetí proud, minimalismus, průniky a syntézy Postmoderní umění Možnosti interpretace	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech- Žijeme v Evropě -Umění jako reakce na dějinný vývoj Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu
Žák – se orientuje v žánrech nonartificiální hudby ,umí je pojmenovat a uvést charakteristické rysy – vyjadřuje své preference a zdůvodňuje je – je tolerantní k preferencím ostatních lidí, pokud tyto preference nevykazují znaky netolerance a destrukce	Jazz, jeho typické znaky ,osobnosti Rock, jeho různé podoby a proudy až po současnost Folk, folk, šanson, otázky interpretace jednotlivých žánrů Propojení hodnot tradice a současnosti (fúze folkloru, jazzu, rocku) Umění a životní styl Hudba jako generační výpověď	Mediální výchova- Role médií v moderních dějinách – Vliv na rozvoj tzv. populární hudby,význam pro utváření dobového vkusu

UMĚNÍ A KULTURA – VÝTVARNÝ OBOR

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět Umění a kultura se realizuje jako hudební a výtvarný obor. V I. a II. ročníku žáci povinně studují oba obory, a to ve skupinách s časovou dotací 1 hodina týdně pro každý obor.Vzdělávací obsah je zde konstituován na základě RVP ZV. Ve III. a IV. ročníku si povinně zvolí jeden z těchto dvou oborů a obsah učiva i formy výuky naplňují požadavky stanovené RVP gymnaziálního vzdělávání.

Výtvarný obor je v prvních dvou ročnících zaměřen zejména na vytváření vlastních výtvarných prací, na rozvíjení smyslové citlivosti, na uplatňování subjektivity a na ověřování komunikačních účinků.

Cílem výtvarného oboru v I. a II. ročníku šestiletého studia je estetická kultivace osobnosti prostřednictvím výtvarných činností a aktivního osvojování výtvarného umění.

Z průřezových témat se do výtvarného oboru promítnou:

- Osobnostní a sociální výchova s důrazem na osobnostní, sociální a morální vývoj žáka, obsahuje následující okruhy:
- rozvoj schopnosti poznání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace,
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech je obsažena v okruhu Evropa a svět
- Multikulturní výchova v sobě spojuje Kulturní diference a Multikulturu
- Environmentální výchova se realizuje v okruzích Ekosystémy a Vztah člověka v prostředí
- Mediální výchova je zastoupena tématickým okruhem Tvorba mediálního sdělení

Časové a organizační vymezení:

Předmět Umění a kultura se realizuje jako hudební a výtvarný obor. V I. a II. ročníku žáci povinně studují oba obory, a to ve skupinách s časovou dotací 1 hodina týdně pro každý obor. Ve III. a IV. ročníku si povinně zvolí jeden z těchto dvou oborů. Časová dotace jsou 2 hodiny týdně, učí se ve skupinách. Časová dotace výtvarného oboru je během celého studia 1 – 1 – 2 – 2 – 0 – 0. Výuka probíhá ve specializovaných prostorách školy – v ateliéru. k dispozici je i vybavení pro práci s keramikou, část výchovných a vzdělávacích aktivit probíhá i v plenéru, na výstavách a tvoří i náplň ročníkových kurzů.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro utváření a rozvíjení vzdělávacích kompetencí se využívají následující strategie, metody , postupy a formy práce:

Kompetence k učení:

- Žák je veden ke schopnostem sebereflexe a zaznamenávání si svých pokroků v práci, například formou osobních výtvarných deníků.
- Žák rozvíjí vizuální vědomosti přímím kontaktem s výtvarným uměním, studiem uměleckých děl, publikací, návštěvami muzeí, galerií, spoluprací s jejich lektorským oddělením, používáním digitálních technologií a netradičních výtvarných postupů.
- Žák se učí citovat, analyzovat a případně i kriticky hodnotit různé zdroje informací formou samostatné nebo skupinové práce.

Kompetence k řešení problémů:

- Zařazujeme v hodinách vyučovací metody vedoucí žáka k učení, řešení problémů v rámci jednoho předmětu nebo ve spojení s jinými předměty. Mezi tyto metody patří projektové a skupinové vyučování, práce ve dvojících, diskuse, psycho hry výtvarně či hudebně zaměřené, exkurze a výjezdové semináře.
- Podporujeme samostatnou tvůrčí práci žáka s důrazem na experiment.

Kompetence komunikativní:

- Žák je veden k možnostem komunikačního propojení s ostatními předměty, především s českým jazykem, dějepisem a hudební výchovou.
- Žák se učí orientovat ve vizuálním prostředí a vizuální komunikaci prostřednictvím kresby, malby, grafiky, koláže, prostorové tvorby, asambláže, fotografie a počítačové grafiky.

Kompetence sociální a personální:

- Respektujeme výsledek žákovské práce jako originální výtvor.
- Žák je veden v diskuzích k umění dialogu, dovednosti naslouchat a akceptovat odlišnosti jiných.

Kompetence občanské:

- Žák je motivován k pochopeni tradic, charakteru, hodnot i rituálů svého národa a společnosti, návštěvami galerií, muzeí, divadel a koncertních síní.

Kompetence pracovní:

- žák je veden k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti práce a dodržování bezpečnostních postupů při výtvarných aktivitách tak, aby neohrožoval zdraví své i druhých.
- klademe důraz na ochranu životního prostředí i ochranu kulturních a společenských hodnot.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tématických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tématických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce:

TÉMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ (PŘIBLIŽNĚ)
Výrazové možnosti linie, tvaru, objemu	I. ročník
Nauka o barvách	I. a II. ročník
Malba, kresba, grafika, keramika	I.–IV. ročník
Kompozice	II. ročník
Tradiční i netradiční techniky včetně počítačové grafiky	III. ročník
Umění nových medií	III. ročník
Umění po impresionismu	IV. ročník
Architektura, lineární perspektiva	IV. ročník
Umělecká tvorba a komunikace	IV. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Umění a kultura – výtvarný obor

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu výrazových možností linie,tvaru, objemu, barvy, světla, prostoru v námětech figurativních i nefigurativních – vybírá a uplatňuje své vlastní tvůrčí záměry	Vytváří hračky Objekty Ilustrace textů Reklamu Volnou malbu Skulpturu,plastiku Dramatické akce	**I. – II. ročník** **PT Enviromentální výchova** Návštěvy výstav a galerií Knihy, publikace Využití videokamery, digitálního fotoaparátu Práce v plenéru Využití další vzdělávací nabídky (muzea, galerie…) Společná návštěva galerií, výstav současného umění, filmů, či pořadů o výtvarném umění Inspirační zdroje: odborné publikace, katalogy, časopisy, internetové stránky. Ukázky uměleckých děl Symbolika výtvarného projevu (křesťanství,japonské zahrady) Návštěvy výstav současného umění, pořadů o výtvarném umění
Žák – uplatňuje výtvarně obrazná vyjádření vycházející z vlastních osobně jedinečných pocitů a prožitků	Body-art Pohyb těla v prostoru Manipulace s objekty Akční tvar malby a kresby	**PT Environmentální výchova**
Žák – při vlastní tvorbě užívá metody uplatňované v současném umění. Umí užívat a hodnotit vliv reklamy, televize, …	Využívá nová media při akční tvorbě Happening Performance Environment	**PT Environmentální výchova**
Žák – vytváří si přehled širokého spektra kreslířských, grafických a malířských technik. Vyjadřuje a chápe abstrakci, stylizaci, objem, strukturu, světlo, barvu, prostor a čas – orientuje se ve volné tvorbě především 20. st.	Kresba hlínou, tělem, světlem Otisk ruky, rytí do různých materiálů Grafické techniky Plastika, keramika Konstrukce plastické i psychologické	**III.–IV. ročník** Konkrétní spojení multimediálních tendencí spojující výrazové prostředky výtvarného umění, divadla, hudby, tance

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– používá pojmů k vyjádření specifických vlastností výtvarných technik tradičních i netradičních, dvojrozměrného vyjádření, – rozlišuje jednotlivé techniky na originálech i reprodukcích	Výtvarné řešení designu a užité tvorby Filmová a divadelní tvorba- osvětlení, kamera, scénografie Porovnávání statického a dynamického obrazu	Společné návštěvy filmů, divadelních představení, výtvarných akcí, výstav současného umění, pořadů o výtvarném umění
Žák – na příkladech uvádí širší příčinné souvislosti historického vývoje výtvarného umění – člení je na slohová období – tedy na rozsáhlejší vývojové etapy	Pravěk, antika, středověk, umění náboženských civilizací, důvěra v rozum, složitost společensko-historické situace 17. a 18. století. Konflikt společenských sil a jeho vyústění v umění 2. pol. 19. století Impresionismus jako vývojový mezník Nástup umělecké avantgardy Období mezi 2 sv. válkami Poválečná vlna Pocity moderního člověka a jeho odraz ve výtvarném umění	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Mediální výchova Hudební výchova
Žák – na konkrétních příkladech zdůrazňuje vývojový proces umění 1.pol. 20. století s jasným vymezením uzlových bodů jednotlivých vývojových etap	Umění po impresionismu, expresionismus, kubismus, dadaismus, surrealismus, abstraktní umění, op-art, pop-art, nová figurace, současné. trendy ve výtvarném umění	Mediální výchova Multikulturní výchova
Žák – na podkladě praktického zvládání kreslířských, grafických a malířských technik rozvíjí výtvarnou senzibilitu a výtvarné myšlení,vyjadřování a chápání – hledá při tom inspiraci především v současném českém a světovém umění – Vybírá nejen z tradičních prostředků, postupů, ale i ze současných metod a technologií	Výtvarné projekty – člověk , příroda, město, … Od otisku ruky přes rytí do různých materiálů ke kresebným studiím a grafickým technikám-tradičním i netradičním včetně počítačové grafiky Litá grafika, nefigurativní malba Od stopy v hlíně odlité do sádry k volné tvorbě Od plastiky a skulptury k objektu a environmentu Hledání nových pohledů na město, vesnici, kostel atd.	**Environmentální výchova** Mediální výchova – člověk a příroda
Žák – chápe výtvarný projev jako jeden ze způsobů vyjádření lidské psychiky, lidského prožívání světa a seberealizace člověka	Vyjádření pocitů a stavů, hledání rozdílů a shod Pocitová abstrakce , surrealistické tendence snu a fantazie Hledání výrazových znaků při zobrazení hudby Výtvarné akce,performance, happening Prostor, čas a pohyb v umění, fantazie a tvořivost	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Využití další vzdělávací nabídky (muzea, galerií …) Společná návštěva galerií, výstav současného umění, filmů, či pořadů o výtvarném umění Inspirační zdroje:Odborné publikace Katalogy,

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
		Časopisy, Internetové stránky Ukázky uměleckých děl Symbolika výtvarného projevu (křesťanství,japonské zahrady) Návštěvy výstav současného umění, pořadů o výtvarném umění, filmů
Žák – srovnává výtvarné umění nejen s jinými uměleckými druhy (především s hudbou), ale i s lidským slovním projevem	Kontrast mezi studiem skutečnosti a abstrakcí Různé míry zprostředkovanosti znakového systému: op-art, geometrická abstrakce, figurální a volná exprese, ozvláštňování, pop-art, performance, happening	**Multikulturní výchova**
Žák – na základě jednoduchých zadání zjišťuje, jaké prostředky bude volit k vyjádření svého tvůrčího záměru	Rovina tvorby, vnímání a interpretace Kresba, fotografie, instalace, konceptuální umění, malba Porovnává jednotlivé prostředky, kombinuje je a hledá nejvhodnější varianty Tvar, barva a textura předmětů, seskupování podle zvolených kritérií – podobnost, kontrast, neobvyklý kontext	**Mediální výchova** Mediální produkty – obrazová reklama, sběr materiálu, recepce
Žák – vyhledává díla běžné i umělecké produkce na základě uplatnění podobných prostředků či elementů	Porovnává vlastní smyslové zkušenosti s mediálním vyjádřením – smyslová kontrola jako obrana proti manipulaci Porovnávání mediálního vyjádření s vizuálně obrazným vyjádřením umělecké produkce Tvorba dokumentace, výběr konkrétních ukázek uměleckých děl, jejich výběr ve vztahu k vlastnímu záměru	Návaznost na rozvíjení smyslové citlivosti a uplatňování komunikačních prostředků
Žák – rozpoznává výtvarný projev jako projev svébytného „jazyka“, který je odlišný od jazyka slov – porovnává jazyk výtvarného umění s jinými uměleckými druhy(především hudbou) i slovním projevem	Umělecký symbol a metafora v umění a mimo umění Tvar a prostor v architektuře Kompozice Umění jako možné východisko poznávání a sebepoznávání člověka a společnosti v kontextu doby	Environmentální výchova
Žák – vnímá umění od pravěku po současnost. – porovnává pohled tvůrce a vnímatele.	Situace tvůrce v různých obdobích dějin umění Jeskynní malba Obrázkové písmo a hieroglyfy	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– setkávání s uměním, ukládá zážitky do paměti.	Mozaika Gotická vitráž Secesní šperk	
Žák – vlastní tvorbou uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpoznává jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření – pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	Jiné kreslení a malování Kreslení stínů Kreslení pohybu v krajině Kreslení zvuků Kreslení a malování vůní Kreslení a malování chutí Kreslení hmatem Frotáže a otisky Kreslení ohněm a vodou Kreslení ještě jinak	Environmentální Mediální výchova – člověk a příroda
Žák – na příkladech výtvarné tvorby porovná osobní a společenské zdroje tvorby a dokáže je rozlišit – na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace	Proměny a zastavení Trvalost a pomíjivost věcí, událostí Dimenze času a jeho zachycení Čas člověka a čas lidí – zanechávání stop,masky Čas člověka a věcí – holandské zátiší, světlo ve vztahu k vyjádření objemu, kompozice objektů, smyslové účinky malby Čas v kontrastu věků – pojetí času v umění 20. st. Ve srovnání s pojetím času v orientálních despociích Čas v umění – vyjádření času a jeho využití v architektuře,sochařství a malířství	Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech Mediální výchova – člověk a společnost
Žák – objasní roli autora a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření – na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření: aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu	Sbírka reprodukcí Nálada, kterou mi obrázek umožnil prožít Jaké barvy na obraze vidím Zvětšená reprodukce Zajímavý výřez	Multikulturní výchova

INFORMATIKA

Charakteristika předmětu:

Obsahové vymezení:

Předmět Informatika realizuje obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie RVP ZV i RVP G.

Časové a organizační vymezení

Předmět Informatika je v učebním plánu našeho gymnázia dotován celkově 3 hodinami. Celková povinná hodinová dotace 3 hodin je rozvržena tak, že v prvním ročníku je 1 hodina týdně, ve třetím ročníku 2 hodiny týdně. (1– 0 – 2 – 0 – 0 – 0). Tematický celek Digitální technologie se z velké části přesouvá do vyučovacího předmětu Svět práce ve druhém ročníku.

Další dovednosti se rozvíjejí v jednotlivých projektech předmětů a kurzech realizovaných v každém ročníku.

Jako volitelný předmět pro V. a VI. ročník je navrženo Programování (dotace 4 hodiny). V tomto předmětu se prohloubí teoretické znalosti o hardwaru, zavede se pojem algoritmus, provádí se algoritmizace úloh a převod algoritmizovaných úloh do programovacího jazyka. Cílem předmětu informatika na šestiletém gymnáziu je dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, praktické dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních technologií, schopností orientace ve světě informací, zpracovávat informace pomocí dostupného softwaru. Výpočetní technika a moderní technologie zkvalitňují a urychlují dostupnost informací a umožňují je dále obsahově i graficky tvořivě zpracovávat. Usnadňují komunikaci a dostupnost vzdělávání žákům. ICT nezanedbatelným způsobem přispívá k rozvoji žákovské osobnosti rozpracováním průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** v tematických okruzích osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj pro ZŠ poznávání a rozvoj vlastní osobnosti pro gymnázium (co a jak trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila), sociální komunikace (přesná a tvořivá komunikace) a seberegulace pro gymnázium (systematičnost) a průřezového tématu **Mediální výchova** zejména v oblasti kritického posouzení informací a jejich vlivu, **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova** pro základní školu okruh lidské aktivity a problémy životního prostředí, pro gymnázium okruh člověk a životní prostředí.

Informatika souvisí se všemi předměty, kde se zpracovávají data, úzce souvisí s matematikou, kdy se některé partie matematiky přesouvají do oblasti ICT .

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé uplatňují pro jednotlivé kompetence následující strategie:

Kompetence k učení

- zadává vhodné úlohy a problémy (z ICT a praxe) a tím vede žáky k vyhledávání informací, posuzování jejich pravdivosti a relevance k používání internetu – P1
- zadáváním krátkodobých a střednědobých projektů lze rozvíjet u žáků kreativní myšlení, naučit je využívat další SW a spolupracovat s ostatními žáky

Kompetence k řešení problémů

- při výuce jsou žáci motivováni problémy a situacemi z běžného života a praxe a žáci se učí používat výpočetní techniku k jejich řešení
- učitel vede žáky v roli konzultanta při řešení úkolů, při jejichž zpracovávání, žák užívá výpočetní techniku pro zpracování a prezentování poznatků ostatních předmětů
- žáci se učí řešit jednoduché problémy spojené s obsluhou počítače
- volí takové typy úloh a problémů, na nichž se žáci učí užívat základní principy a postupy algoritmizace problémů a jejich řešení

Kompetence komunikativní

- náhodnými kontrolami vede žáky ke vhodné komunikaci v rámci školní počítačové sítě a internetu
- žáci se učí, jak užívat výpočetní techniku k prezentaci svých názorů a jejich obhajobě (závěry z projektů, zpracování prezentací, tvorba www stránek)

- na příkladech tvorby závěrů z projektů, zpracování prezentací, tvorby www stránek apod. se žáci učí jak užívat výpočetní techniku k prezentaci svých názorů a jejich obhajobě
- systematickou kontrolou a rozborem počítačově zpracovávaných dokumentů vede žáky k osvojení typografických pravidel pro úpravu písemného projevu
- navozuje takové situace a zadává úkoly, při nichž rozvíjí schopnosti týmové spolupráce žáků
- výkladem, řízeným rozhovorem nebo při práci s PC vede žáky k porozumění jazyka používajícího ikony a piktogramy

Kompetence sociální a personální

- náhodnými kontrolami historie práce vede žáky k vhodnému chování v rámci školní počítačové sítě a internetu
- zadává takové úkoly (např. soutěže v rámci třídy, tvorba výukových materiálů, plakátů, …), na nichž učí žáky sebehodnocení a hodnocení svého přístupu k práci a objektivnímu hodnocení práce jiných žáků
- rozhovorem a diskusí se žáky ve škole nebo při mimoškolních aktivitách vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (šikana, xenofobie, nacionalismus), při vzájemné spolupráci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je jinak schopný a zručný

Kompetence občanské

- vede žáky k dodržování právních norem v oblasti IT (upozornění na počítačové pirátství, ochranu autorských práv)
- vyžadováním správných pracovních návyků vede žáky k ochraně zdraví při práci s výpočetní technikou
- navozením vhodných situací vede žáky k získávání odpovědnosti za jejich řešení (domácí příprava, projekty)

Časový harmonogram:

Výuka probíhá v prvním a třetím ročníku v povinném předmětu Informatika, dovednosti se budou aplikovat v projektech školy i jednotlivých předmětech.

TEMATICKÝ CELEK – OBLAST	ČASOVÉ URČENÍ
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	III. ročník
ZDROJE A VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, KOMUNIKACE	I., III. ročník
ZPRACOVÁNÍ, VYUŽITÍ A PREZENTACE INFORMACE	I., III. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu: Informatika

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
Žák – využívá techniku a prostředky školních počítačů, služby sítě, informačního systému v souladu se školním řádem školy a obecně závazných norem – využívá teoretické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru – aplikuje algoritmický přístup při řešení problémů – řeší základní problémové situace a jejich možné příčiny, snaží se jim předcházet	**DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE** **informatika** – vymezení teoretické a aplikované Informatiky **hardware** – funkce prostředků ICT, jejich částí a periferií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat **software** – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelské prostředí **informační sítě** – typologie sítí, internet, síťové služby a protokoly, přenos dat **digitální svět** – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi **údržba a ochrana dat** – správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat **ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT** – ochrana zdraví, možnosti využití prostředků ICT handicapovanými osobami	**Mediální výchova** fungování a vliv medií ve společnosti **Fyzika** práce na elektrických zařízeních fyzikální principy hardwaru **Matematika** číselné soustavy Využití digitálních technologií uplatňováno v ročníkových projektech během celého studia
Žák – využívá dostupné zdroje informací zejména veřejné databáze, internetové zdroje, školní a volně šiřitelný software pro vyhledávání informací a ověřování jejich kvality – komunikuje prostřednictvím běžně dostupných prostředků oblasti ICT (e-mail, ICQ, chat, IP, telefonování, mobil) – aplikuje principy a možnosti jednotlivých technologií – posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost,relevanci věrohodnost informačních zdrojů a informací	**ZDROJE a VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, KOMUNIKACE** vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování **internet** – globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby na internetu **informace** – data a informace, relevance, věrohodnost informace, odborná terminologie, informační zdroje, informační procesy, informační systémy **sdílení odborných informací** – diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning **informační etika, legislativa** – ochrana autorských práv a osobních údajů	**Mediální výchova** Media a mediální produkce Mediální produkty a jejich význam **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** **Environmentální výchova**, člověk a životní prostředí **Jazyky** komunikace v jazyce, syntaxe jazyka Vyhledávání informací a komunikace
Žák	**ZPRACOVÁNÍ , VYUŽITÍ a PREZENTACE INFORMACE**	**Mediální výchova**

ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PŘESAHY A VAZBY POZNÁMKY
– zpracovává a prezentuje výsledky své práce z různých oblastí studia s využitím prostředků ICT (aplikační software, prezentační zařízení aj.)	**INFORMACE** **publikování** – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování **aplikační software pro práci s informacemi** – textové editory, tabulkové kalkulátory, grafické editory, databáze, prezentační software, multimedia, modelování a simulace, export a import dat **ochrana práv** k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika **algoritmizace úloh** – algoritmus, zápis algoritmu, úvod do programování	mediální produkty a jejich významy uživatelé **Matematika** statistika **Osobnostní a sociální výchova** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, efektivní řešení problémů Část učiva integrována (ve druhém ročníku) do předmětu svět práce

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Pravidla pro hodnocení žáků

1. Obecné zásady hodnocení a klasifikace

(1) Hodnocení a klasifikace jsou průběžnou činností celého klasifikačního období. Na jeho počátku seznámí všichni vyučující žáky se způsoby a kritérii hodnocení. Během hodnocení uplatňuje vyučující přiměřenou náročnost a pedagogický takt a přihlíží k věkovým zvláštnostem žáka.

(2) Učitel klasifikuje jen učivo dané tematickým plánem. Před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času ke zvládnutí, procvičení a zažití učiva. Účelem zkoušení je hodnotit úroveň toho, co žák umí, nikoliv pouze vyhledávat mezery v jeho vědomostech.

(3) Kromě povinné dokumentace (ve smyslu legislativy a pokynů ředitele školy) vede vyučující vlastní záznamy o klasifikaci žáků tak, aby byl schopen podat informace o frekvenci a struktuře hodnocení. Tyto vlastní záznamy uschovává po dobu šesti měsíců po skončení klasifikačního období.

(4) Na konci klasifikačního období se do celkové klasifikace dle charakteru předmětu v přiměřené míře zahrnuje též zájem žáka o předmět, úroveň jeho domácí přípravy, míra aktivity ve vyučovacích hodinách a jeho schopnost samostatného myšlení a práce, požadované výstupy z projektů, kurzů a dalších forem samostatné práce.

2. Závěrečné hodnocení výsledků vzdělávání žáků v klasifikačním období

2.1. Klasifikace a slovní hodnocení žáka

(1) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací. S písemným doporučením školského poradenského zařízení lze žáka hodnotit i slovně nebo kombinací obou způsobů.

(2) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech se na vysvědčení hodnotí v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stupni prospěchu:

a) 1 – výborný

b) 2 – chvalitebný

c) 3 – dobrý

d) 4 – dostatečný

e) 5 – nedostatečný

Požadavky odpovídající jednotlivým prospěchovým stupňům:

(1) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených učebním plánem se hodnotí stupni prospěchu: výborný (1), chvalitebný (2), dobrý (3), dostatečný (4), nedostatečný (5).

a) Stupeň **„výborný“**

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově dovede vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí logicky správně, dokáže aplikovat odpovídající mezipředmětové vztahy, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

b) Stupeň „**chvalitebný**“

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované teoretické i praktické činnosti. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů. Myslí logicky, uvědomuje si mezipředmětové vztahy. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Je schopen sám nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

c) Stupeň **„dobrý“**

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků, pojmů a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatné nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Při aplikaci osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Mezipředmětové vztahy je schopen dovodit s pomocí učitele. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Je schopen samostatně studovat učební texty podle návodu učitele.

d) Stupeň **„dostatečný“**

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, pojmů a zákonitostí závažné mezery. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má závažné nedostatky. Při uplatňování osvojených poznatků a dovedností je nesamostatný, dopouští se podstatných chyb. V jeho logice se objevují závažné chyby, jeho myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké nedostatky.

e) Stupeň „**nedostatečný**“

Žák si požadované poznatky, pojmy a zákonitosti neosvojil uceleně, má v nich závažné mezery. Jeho schopnost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí se vyskytují časté závažné chyby. Při výkladu jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit obvykle ani s pomocí učitele. Jeho myšlení není samostatné, dopouští se zásadních logických chyb. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

2.2. Hodnocení chování žáka

(1) V denní formě vzdělávání se chování žáka hodnotí v souladu s ustanovením § 3 odst. 3 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stupni hodnocení:

a) 1 – velmi dobré

b) 2 – uspokojivé

c) 3 – neuspokojivé

2.3. Celkové hodnocení žáka

(1) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje v souladu s ustanovením § 3 odst. 4 vyhlášky č. 13/2005 Sb. stupni:

a) Prospěl(a) s vyznamenáním, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný – a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré.

b) Prospěl(a), není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.

c) Neprospěl(a), je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný.

3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků v průběhu klasifikačního období

3.1. Výsledky vzdělávání žáka

(1) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených učebním plánem se hodnotí stupni prospěchu: výborný (1), chvalitebný (2), dobrý (3), dostatečný (4), nedostatečný (5).

(2) Po projednání v předmětové sekci je povoleno používat při klasifikaci například bodový systém. Podmínkou pro jeho zavedení je převoditelnost bodů dosažených žáky na klasifikační stupně, a to kdykoliv v průběhu klasifikačního období. Vyučující je povinen na začátku každého klasifikačního období oznámit žákům bodové rozmezí pro jednotlivé prospěchové stupně.

3.2. Zásady hodnocení a získávání podkladů ke klasifikaci

(1) Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, ...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků a konzultacemi s ostatními vyučujícími (popř. psychology a zdravotníky, pokud to situace vyžaduje). Učitelé jsou povinni zohlednit doporučení psychologických a jiných vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a získávání podkladů ke klasifikaci žáka.

(2) Pravidla pro získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci jsou v pravomoci jednotlivých vyučujících a předmětových sekcí. V případě stanovení těchto pravidel předmětovou sekcí, jsou závazná pro všechny vyučující daného předmětu.

(3) Vyučující, případně předmětová sekce stanoví kritéria a požadavky (například počet známek, účast na praktických činnostech, vypracování seminárních prací, prezentací projektů, splnění výstupů z ročníkových kurzů apod.) nutné pro ukončení klasifikace v daném klasifikačním období. Součástí těchto pravidel jsou náhradní požadavky pro klasifikaci žáků zdravotně znevýhodněných nebo dlouhodobě nepřítomných z vážných omluvených důvodů.

(4) S pravidly pro získávání podkladů k hodnocení a klasifikaci a s požadavky nutnými pro ukončení klasifikace vyučující prokazatelně seznámí žáky na začátku každého klasifikačního období. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci.

(5) Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Výsledný prospěch za klasifikační období vychází z podkladů k hodnocení a klasifikaci, stupeň prospěchu se však neurčuje pouze na základě průměru známek za příslušné období.

(6) Rodiče a zákonní zástupci jsou seznamováni s průběžnou klasifikací prostřednictvím studijních průkazů, kam si žáci průběžnou klasifikaci zaznamenávají.

4. Informace o hodnocení a klasifikaci

4.1. Pedagogická dokumentace

(1) Vyučující je povinen průběžně informovat žáky, jejich rodiče a vedení školy o výsledcích hodnocení a klasifikace chování, prospěchu a celkového prospěchu žáků. Je povinen zapisovat tyto výsledky do pedagogické dokumentace. K té patří třídní výkaz, klasifikační deník učitele, vysvědčení a výpis z třídního výkazu.

4.2. Dokumentace o celkovém hodnocení žáka

(1) Dokumentace o celkovém hodnocení žáka je vedena třídním učitelem podle pokynů k vyplňování pedagogické dokumentace v třídním výkazu. Rodičům žáků je celkové hodnocení žáka sdělováno prostřednictvím vysvědčení. Bližší informace je třídní učitel povinen podat rodičům na vyžádání např. během jejich návštěvy ve škole.

(2) Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení (§ 69 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb.). Výpis z vysvědčení je tištěn na běžný kancelářský papír a podepisuje jej pouze třídní učitel. Je užíváno běžné razítko školy (ne kulaté úřední). Výpisy z vysvědčení žákům zůstávají.

4.3. Dokumentace o klasifikaci prospěchu

(1) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, atd.). Učitel vede také evidenci absence žáků ve vlastních hodinách. V případě své dlouhodobé nepřítomnosti v průběhu klasifikačního období nebo při rozvázání pracovního poměru je učitel povinen předat tento klasifikační přehled zástupci ředitele, který ho poskytne zastupujícímu nebo novému učiteli.

(2) Výsledek každé klasifikace zaznamenává učitel do svého klasifikačního deníku nejpozději k datu sdělení známky žákovi. Žáci si klasifikaci zapíší do studijních průkazů. Žákům nižšího stupně šestiletého gymnázia učitel zápis parafuje.

(3) V případě náhlého zhoršení prospěchu žáka informuje učitel neprodleně třídního učitele, který informuje rodiče, v případě předpokládaného nedostatečného prospěchu prokazatelným způsobem.

(4) Rodiče žáků informuje učitel o prospěchu na třídních schůzkách, hovorových hodinách nebo během individuálních konzultací. Poskytnout rodičům termín k individuální konzultaci je povinností učitele

(5) Vedení školy a ostatní vyučující informuje učitel o chování a prospěchu žáků na pedagogické radě. Všichni vyučující předají podklady pro hodnocení prospěchu a kázně na konci čtvrtletí třídnímu učiteli, který pro jednání pedagogické rady připraví v termínu stanoveném v týdenním plánu práce školy podklady o třídě na formuláři, který se stává součástí zápisu z pedagogické rady. Navrhuje - li třídní učitel opatření k posílení kázně v pravomoci ředitele školy nebo snížení stupně z chování, projedná důvody, které jej k tomu vedou, s ředitelem školy v předstihu před pedagogickou radou.

(6) Na konci klasifikačního období v termínu určeném v měsíčním plánu práce zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a předají třídnímu učiteli návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu ap.

5. Hodnocení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

Ředitelka školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (na žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka). Ředitelka školy může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu i z jiných závažných důvodů.
V individuálním vzdělávacím plánu povoleném z jiných závažných důvodů je určena zvláštní organizace výuky a délka vzdělávání při zachování obsahu a rozsahu vzdělávání stanoveného školním vzdělávacím programem.
Ředitelka školy seznámí žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka s průběhem vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a s termíny zkoušek. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelkou školy, žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka, se stává součástí osobní dokumentace žáka.

Součástí individuálního vzdělávacího plánu je mj. časové a obsahové rozvržení učiva, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení a úprava zkoušek.

Autoevaluace školy

RVP G odkazuje na provedení autoevaluace v oblastech vlastního hodnocení, které mají být v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Platné znění vyhlášky č. 15/2005 Sb. v době vzniku tohoto dokumentu žádné oblasti vlastního hodnocení neobsahuje.

Oblasti, které jsou uvedeny níže, odpovídají dřívějšímu pojetí autoevaluace: zčásti slouží jako východisko pro zpracování výroční zprávy školy (tam, kde se stav zjišťuje minimálně jednou ročně) a zčásti jako možný zdroj doplňujících informací pro rozhodování vedení školy. Pro vytvoření výroční zprávy jsou zjišťovány ještě další potřebné informace.

1. Hodnocení podmínek ke vzdělávání

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Zjišťovat úroveň optimálních podmínek daných RVP GV v obecné rovině a srovnávat je s indikátory pro hodnocení programu ŠPZ. Vyhodnotit další podmínky vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Pohoda věcného prostředí	*Dotazník*	1x za dva roky	Vyváženost prostředí po všech stránkách. Všichni se podílejí na vytváření a ochraně prostředí. Školní prostředí poskytuje různorodou a uspokojující nabídku. Většina aktivně využívá různorodou nabídku. Škola systematicky vyhodnocuje prostorové využití.
Pohoda sociálního prostředí	*Dotazník* *Výstupy z výroční zprávy*	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v oblasti mezilidských vztahů. Učitelé rozvíjejí u žáků sociální a humanistické dovednosti a postoje. Pravidla soužití jsou spoluvytvářena učiteli, žáky i rodiči. Učitelé, žáci a rodiče projevují v mezilidských vztazích humanistické postoje. Učitelé, žáci a rodiče zaujímají kritický postoj k rizikovým jevům. Škola má vytvořen systém hodnocení kvality mezilidských vztahů.
Pohoda organizačního prostředí	*Dotazník* *Dokumentace školy – školní řád, organizační řád*	1x za dva roky	Učitelé, žáci a rodiče: se vzdělávají v oblasti životosprávy; organizují činnost s ohledem na rytmicitu biologických funkcí; reflektují dovednost kompenzovat škodlivé důsledky rizikové zátěže. Škola organizuje provoz s ohledem na individuální potřeby všech. Provozní a organizační pravidla respektují vyvážené potřeby životosprávy jednotlivců.
Smysluplnost	*Dotazník* *Výstupy z interního vzdělávání*	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice nového pojetí vzdělávání.

	Výstupy z hospitací		Výuka obsahuje formy autentického, prožitkového a činnostního učení. Vyučovací metody se zaměřují na klíčové kompetence. Výběr učiva je v souladu s kognitivním vývojem daného věku žáků. Existuje smysluplná sebereflexe žáků i učitelů a evaluace výstupů i procesů. Probíhá globální výchova a učení v souvislostech.
Možnost výběru, přiměřenost	*Dotazník* *Výstupy z hospitací* *Výstupy ze zápisů předmětových sekcí* *Výstupy z tematických plánů učitelů*	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice porozumění osobnosti žáka. Kurikulum a škola umožňuje žákům dostatečnou volbu vzdělávacích i zájmových aktivit. Pedagogický a didaktický přístup učitelů respektuje vyváženost výchovně vzdělávacího procesu. Škola a učitelé mají ve svých dokumentech zapracované programy pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Žáci a učitelé si volí vzdělávací nabídku podle individuálních vzdělávacích potřeb.
Spoluúčast, spolupráce	*Dotazník* *Výstupy z hospitací* *Výstupy z projektů*	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v metodách kooperativního učení. Učitelé volí formy a metody vedoucí ke komunikaci a spolupráci smíšených skupin. Žáci mají dovednosti spolupracovat a komunikovat. Je preferováno rozvíjení soc. dovedností a odpovědnosti za řešení skup. úkolů. Žáci řeší společensky prospěšné projekty.
Motivující hodnocení	*Dotazník* *Výstupy z portfolií žáků*	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice hodnocení. Součástí ŠVP je rozvoj hodnotových postojů žáků. Individuální hodnocení má motivující charakter. Učitelé používají pravidelně zpětnou vazbu. Žáci dovedou reflektovat výsledky své práce.

			Hodnotící kritéria jsou vytvářeny společně školou, učiteli a žáky. Škola má vypracovaný hodnotící systém.
Škola – model demokratickéh o společenství	*Dotazník* *Výstupy z jednání Školské rady a Studentského senátu*	1x za dva roky	Veškerá činnost školy vede k rozvoji dovedností žít v demokratické společnosti. Škola má demokraticky zvolené orgány na všech úrovních. Demokratické principy jsou zakotveny v chování a jednání jednotlivců. Obecná podpora zdraví je zakotvena v celkové koncepci školy. Vedení školy vytváří podpůrné systémy pro obecnou koncepci zdraví ve škole. Škola provádí systematickou autoevaluaci programu ŠPZ. Při řízení školy je používán participační styl řízení a koordinované spolupráce na všech úrovních života školy.
Škola – kulturní a vzdělávací centrum	*Dotazník*	1x za dva roky	Existuje otevřený informační systém mezi školou a veřejností. Je vytvořen systém marketingu školy. Vzdělávací program koresponduje s potřebami regionu. Škola efektivně spolupracuje se strategickými partnery v regionu. Samostatné projekty žáků reflektují veřejně prospěšné aktivity regionu.

2. Hodnocení výchovných a vzdělávacích strategií

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Porovnat dostatečnost nabídky volitelných předmětů ve srovnání s volbou maturitních předmětů, posuzovat vývoj školního klimatu včetně vztahů s rodiči, zhodnotit výstupy z kurzů a žákovských projektů. Vyhodnotit další podmínky pro vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Variabilita studia, nabídka předmětů	- *Statistické rozbory rozložení volitelných předmětů a maturitních předmětů*	1x ročně – červen	Nabídka volitelných předmětů koresponduje s požadavky žáků. Výsledky maturitních zkoušek

	- *Rozbor výsledků maturitních zkoušek* - *Dotazníky maturantů*		z profilových předmětů odpovídají výsledkům klasifikace daných předmětů
Klima školy	- *Dotazníky žáků, učitelů, rodičů* - *Výsledky Internetové diskuse*	1x za dva roky – květen	Všechny tři dotazované skupiny hodnotí školní klima více jak z 50 % kladně.
Multikulturní vzdělávání	- *Dotazník žáků* - *Rozbor mimoškolních aktivit*	1x za dva roky – říjen	Názory žáků obsahují z větší míry kladné postoje ke vztahům s žáky jiných národností. Každoroční mimoškolní aktivity zahrnují multikulturní obsah.
Projekty	- *Analýza výsledků projektů* - *Hodnocení žákovských odborných konferencí* - *Hodnocení písemných výstupů z projektů*	1x ročně – červen	Předmětová skupina nebo předmět vykazuje výsledky žákovských projektů v prokazatelné formě.
Kurzy	- *Rozbor výstupů z kurzů* - *Zpětné vazby žáků*	1x ročně – červen	Výstup z kurzu prokazatelně dokáže hlavní cíl kurzu. Výstupy identifikují požadované zařazení průřezových témat. Náhradní výstupy jsou transparentní.
Studentský senát	- *Výstupy ze zasedání studentského senátu* - *Vlastní SWOT analýza Senátu* - *Dotazníky žáků k práci Senátu*	1x za 2 roky – září	Studentský senát vykazuje samostatnou činnost bez vlivu vedení školy. Studentský senát předloží vlastní hodnocení své činnosti. Žáci převážně kladně hodnotí činnost studentského senátu.
Vztahy s rodiči	- *Výstupy ze zasedání školské rady* - *Rozbory zápisů ze třídních schůzek* - *Diskusní stránka webu školy*	1x ročně – září	Vedení školy reaguje na všechny připomínky rodičů z třídních schůzek.

3. Hodnocení průběhu vzdělávání

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Zhodnotit výuku ve studijních skupinách tvořených napříč třídami, posoudit účinnost týmové práce včetně výstupů. V hodnocení vyučovacích metod preferovat aktivizační a individuální metody. Zhodnotit nabídky v práci výchovného poradce a preventisty v oblasti individuálního přístupu k žákům.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Organizační členění tříd a skupin	- *Hodnocení organizačního průběhu školního roku*	1x ročně – září	Studijní skupiny jsou vytvořeny na základě zájmu a schopností žáků.
Týmová práce a projektová výuka	- *Výstupy z kurzů a projektů* - *Hodnocení žákovských konferencí* - *Hodnocení hospitační činnosti*	1x ročně – červenec	Výstupy z kurzů a projektů jsou vždy výsledkem týmové práce. Výstupy jsou vždy prezentovány minimálně v rámci školy.
Vyučovací metody	- *Hodnocení výsledků hospitační činnosti* - *Rozbor zápisů předmětových sekcí* - *Dotazníky žáků a učitelů*	1x za 2 roky – květen	Většina učitelů používá aktivizační vyučovací metody. Studenti reflektují kladně vyučovací metody svých učitelů.
Individuální přístupy	- *Hodnocení výsledků hospitační činnosti* - *Dotazníky žáků a učitelů* - *Analýza činnosti výchovného poradce a preventisty*	1x za 2 roky – září	Existuje systém nabídek individuálních činností s žáky. Žáci pravidelně využívají nabídek výchovného poradce a preventisty. V hodnocení učitelů se objevuje kladná reflexe na individuální práci s žáky.

4. Hodnocení výsledků žáků

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Porovnat výsledky externích testů a společné části maturitní zkoušky s výsledky na úrovni kraje a republiky. Preferovat hodnocení žáků ve vztahu k dosažení klíčových kompetencí s ohledem. Sledovat úspěšnost absolventů zejména při přijetí k vysokoškolskému studiu.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria

Vědomostní oblasti	- *Externí testy podle ročního plánu školy* - *Předmětové ročníkové testy* - *Rozbor výsledků státních a mezinárodních jazykových zkoušek*	1x za 2 roky – červen	Výsledky externích testů jsou nad krajským a republikovým průměrem. Více než polovina žáků s rozšířenou výukou jazyka splní požadavky některé z certifikovaných jazykových zkoušek.
Plnění klíčových kompetencí	- *Hodnocení žáků jako součást portfolia* - *Výstupní hodnocení žáků* - *Výstupy z kurzů a projektů*	1x za 2 roky – červen	Všichni žáci dosáhnou předepsaných klíčových kompetencí. Více než polovina žáků je hodnocena v dosažení KK v lepší polovině případné hodnotící škály. Všechny výstupy z kurzů a projektů jsou prezentovány v rámci školy.
Maturitní zkoušky	- *Analýza výsledků maturitních zkoušek*	1x ročně – červen	Výsledky společné části maturitní zkoušky jsou nad krajským a republikovým průměrem. Více než polovina žáků je z předmětů profilové části hodnocena stupni výborný nebo chvalitebný.
Úspěšnost absolventů	- *Zpětná vazba maturantů po přijímacím řízení na VŠ*	1x ročně – červen – září	Úspěšnost přijetí k vysokoškolskému studiu je vyšší než 80 %.

5. Hodnocení řízení školy

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Posoudit řídicí systém školy z pohledu vedení, předmětových sekcí a zaměstnanců školy. Sledovat funkci systému profesního hodnocení pedagogických pracovníků. Pravidelně hodnotit vzdělávání pedagogických pracovníků (interní, externí a sebevzdělávání). Vyhodnotit další podmínky pro vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Účinnost řídicího systému	- *Dotazník pracovníků školy* - *Vytvoření SWOT analýzy rozborem na poradním sboru ředitelky* - *Výstupy z pedagogických rad, předmětových sekcí a poradního sboru ředitelky*	1x za 2 roky – říjen	Fungování poradního sboru ředitelky a předmětových sekcí je pravidelné s transparentními výstupy.

Profesní hodnocení PP	- *Systém profesního hodnocení a autoevaluace jednotlivých učitelů* - *Rozbor výsledků hospitací* - *Portfolio učitele*	1x za 2 roky – prosinec	Existuje otevřený systém profesního hodnocení učitelů, který je tvořen vlastním hodnocením učitelů, hodnocením předmětových sekcí a hodnocením vedení školy.
Vzdělávání PP	- *Portfolio učitele* - *Statistika předmětových sekcí*	1x ročně – červen	Existuje systém interního vzdělávání všech PP. Všichni PP absolvují sebevzdělávání a využijí nabídek externího vzdělávání.

6. Hodnocení úrovně výsledků práce školy

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Hodnotit naplněnost školy ve srovnání s cílovou kapacitou školy a kapacitou oborů. Sledovat plnění rozpočtu zejména provozních výdajů, hodnotit úspěšnost reprodukce investičních prostředků školy. Posoudit možnosti zisku mimorozpočtových zdrojů a jejich využívání.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Kapacita školy	- *Rozbor zahajovacího výkazu školy a výsledků přijímacích zkoušek.*	1x ročně – říjen	Cílová kapacita školy je naplněna z více než 95 %
Plnění rozpočtu	- *Pololetní a výroční zprávy o hospodaření školy.* - *Analýza žádostí a hodnocení rozvojových projektů a programů.*	1x ročně – říjen	Výsledek hospodaření je vyrovnaný nebo kladný. Škola pravidelně dosáhne na mimorozpočtové zdroje financování.
Plnění investičních záměrů	- *Rozbor plnění plánu investiční činnosti, odpisového plánu a žádostí o investiční dotace.*	1x za dva roky – říjen	Škola předkládá každý rok zřizovateli investiční záměr na reprodukci investičních prostředků.